לציונות—לסוציאליזם—לאחוות עמים

יום ה', ט"ו בכסלו תשמ"ט, 24 בנובמבר 1988 / שנה מ"ו מס' 13808 / המחיר 1.40 ש"ח כולל מע"מ

מרפי תבע מישראל כי תאפשר לימודים סדירים בבתיה"ס בשטחים

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. עוזר מזכיר המדינה האמריקני ריצ'ארד מארפי זימן אליו אתמול אחר הצהריים את שגריר ישראל בארה"ב משה ארד כדי להביע בפניו את מישאלת הממשל כי בתי הספר בגדה המערבית וברצועת עזה ייפתחו באורח סדיר. מארפי אמר, כי הממשל מייחס לכך חשיבות עליונה. השגריר ארד אמר, כי יעביר את הבקשה לישראל.

ארד שאל על עמדת הממשל האמריקני בקשר למתן אשרת כניסה לארה"ב ליאסר ערפאת. מארפי השיב, כי ערפאת טרם הגיש בקשה לאשרת־כניסה, ולכן הממשל לא נזקק עד כה להחליט בנושא. אם וכאשר תוגש בקשה כזו, היא תיבחן בקפידה, אמר מארפי.

חשש בירושלים שאש"ף יתקבל לאו"ם בתור מדינה משקיפה

זאת לעומת מעמדו כיום כארגון משקיף ● שר־החוץ שדיווח על כך אתמול לקבינט אמר גם כי אש"ף עשוי להיות מוכר בכל האירגונים הנלווים לאו"ם ● נציג אש"ף במרכז האו"ם אמר אמש כי ערפאת ינאם בפני העצרת ב־1 בדצמבר ● מחלקת המדינה בוושינגטון הכחישה כי כבר הוגשה בקשה לאשרה – עשויה להעניק לו אשרת מעבר ל־24 שעות, לניו־יורק בלבד

מוטי בסוק, דליה שחורי (ארה"ב)

קיים חשש סביר שאש"ף יתקבל לאו"ם במעמד של מדינה משקיפה במקום הסטטוס הנוכחי של ארגון משקיף. קיים גם חשש שאש"ף יוכר כמדינה בכל הארגונים הנלווים לאו"ם שהכניסה אליהם איננה מותנית בהחלטת מועצת הבטחון. דברים אלו אמר אתמול לקבינט שר החוץ שמעון פרס.

פרס סקר בפני עמיתיו השרים את תוצאות הנועצה הפלשתינית באלג'יר. השר אריאל שרון תמה מדוע לא התקיימה הישיבה הזו לפני המל"פ, כדי לעזור לישראל ולמשרד החוץ במלחמתם בכנס התעמולה של אש"ף. פרס בדבריו התמקד בארבעה נושאים: הסיכויים להכרה מצרית במדינה הפלשתינית, פעולות משרד החוץ ברחבי העולם, החלטות המל"פ והשפעתן על המעמד הבינלאומי של אש"ף, המאמצים שעושה ישראל כדי למנוע את כניסתו של ערפאת לניו־יורק, למושב עצרת האו"ם.

(סוף בעמ' 4)

קצינים בכירים במילואים מזהירים מממשלה שחמישית מחבריה מעודדים השתמטות מצה"ל

35 קצינים בכירים, מכל גוני הקשת הפוליטית, פנו אתמול בעצומה משותפת לשמיר לבל יקים ממשלה ליכוד־חרדים ● בין החותמים — מאלופים ועד אלופי־משנה ● חרדה שוררת גם בקרב הקצונה בשירות פעיל

אלוף (מיל.) לחט

מוטי בסוק, אבי בניהו

שלושים וחמישה קצינים בכירים במילואים, חמישה מהם אלופים, שישה עשר תתי אלופים וארבעה עשר אלופי משנה, שיגרו אתמול עצומה לרה"מ יצחק שמיר, הקוראת לו שלא לעמוד בראש ממשלת ליכוד־חרדים. קציני המילואים משתייכים לימין, למרכז ולשמאל הפוליטי.

"דעות פוליטיות שונות"

במכתב לרה"מ, שהוגש לו אתמול לפני הצהריים, נאמר "אנו החתומים מטה, בעלי דיעות פוליטיות שונות והשתייכות פוליטית מגוונות, מהימין, המרכז והשמאל מביעים בזאת את חרדתנו והסתייגויותנו מהכוונה להקים ממשלה שעשרים אחוז ממרכיביה מעודדים ופועלים להשתמטות צעירים ("בחורי הישיבות") מהשרות בצה"ל. הממשלה הינה הגוף העליון המפקד על צה"ל. כמי ששרתו ומשרתים שנים רבות בשרות סדיר ובמילואים אנו חרדים ממימדי ההשתמטות ומהסכנה להרחבתה ולהעמקתה. אנו מודאגים מההשלכות המוסריות, החינוכיות והמוראליות כאשר שרים וסגני שרים רבים פעילים בממשלה נגד השרות הצבאי וההתמסרות להגנתה של מדינת ישראל. בפעילותם יש פגיעה בעשרות אלפי צעירים הנקראים מידי שנה לקורבן אישי קשה וחיוני."

החותמים על המכתב

חתמו על המכתב האלופים (מיל.) יוחאי בן־נון, מאיר זורע, אורי אור, עמוס לפידות ושלמה (צ'יץ') להט, תתי האלופים (מיל.) אלדו זוהר, אריה צידון (צימלו), דוקטור ערן דולב, יפתח ספקטור, חיים בנימיני, גיורא פורמן, משה יוסף, ניצב (מיל.) צבי בר (ברזני), ח"כ בנימין בן אליעזר, דן פקר, אמנון אשכול, אפרים (פיתוטקה) תירם, דוב תמרי, דוקטור דן מיכאלי, עודד ארז ואברהם בר־דוד. האל"מים (במיל.) שחתמו על המכתב הם: יעקב צור, שמעון שחם (שמע), יוסי אסף, יוסי נאווי, ח"כ רן כהן, יורם שרייבר, עמיקם סבירסקי, משה פלר, יוסף יודוביץ, גיורא יואלי, דן ארניק, דודו הרמטי, אהוד בכר ודני וולף.

כתבנו מעיר כי בין הקצינים שפנו לרה"מ מופיעים מספר שמות הידועים בפעילותם בחוגי הימין: שלמה (צ'יץ') להט, ראש עיריית תל־אביב, יעקב צור איש מסדר ז'בוטינסקי, דן פקר ואריה צידון הפעילים במועצה לבטחון ולשלום, משה פלר מבית השיטה הפעיל בצומת, וצבי בר מועמד הליכוד לראשות עיריית רמת־גן.

הקצינים הבכירים מתכוננים לאסוף חתימות נוספות, לפי הכתובת החרדים לשרות בצה"ל, ת.ד. 46110 תל־אביב. מאת אבי בניהו, כתבנו הצבאי

אלוף (מיל). זורע

חרדה בצה"ל

בקרב הקצונה הבכירה של צה"ל שוררת מבוכה נוכח האפשרות שהממשלה שתוקם בקרוב תאוכלס בחלקה בשרים שלא שירתו בצה"ל.

קצינים בכירים התבטאו בימים האחרונים באומרם כי "אנו עומדים בפני מצב בו ייתכן ששרים שאין בינם לבין צבא ובטחון דבר יישבו בפורומים שיחליטו בענייני בטחון ולעתים בדיני נפשות. "לחשוב על כך שקבוצת רבנים, מועצת חכמי התורה ומועצת גדולי התורה יעורבו בנושאי בטחון וכי נציגיהם ידרשו להכריע מעת לעת באישור מבצעים ופעולות של הצבא מפחידה במעט אמרו אותם קצינים".

הפתעה: גם האורתודוכסים בארה"ב דורשים להוריד "מיהו־יהודי" מסדר היום

דליה שחורי (ארה"ב), יוסף גלילי, סוכנויות הידיעות

מועצת הרבנים של אמריקה, שהיא ברית הרבנים האורתודוכסים הגדולה ביותר בארה"ב, שיגרה מברק לרה"מ שמיר, ובו הודיעה לרה"מ כי היא תומכת בהסרת נושא שינוי החוק "מיהו יהודי" מסדר היום הפוליטי בישראל. בכך החליט הזרם האורתודוכסי בארה"ב על התנגדותו לתביעות המפלגות הדתיות בישראל, לשנות את חוק השבות.

ה"ניו־יורק טיימס" כתב אתמול, כי באמצו עמדה זו, החליטו למעשה האורתודוכסים בארה"ב לצאת לעימות עם חסידי הרבי מלובביץ', היושב בברוקלין שהוא העומד מאחורי המאמץ לשנות את חוק השבות.

מועצת הרבנים של ארצות הברית, היא קבוצה אורתודוכסית מתונה, המייצגת כאלף רבנים המהווים כתשעים אחוז מהרבנים האורתודוכסים העומדים בראש קהילות בארה"ב. הנימוק לפנייה לראש הממשלה, היה "לשמור על האחדות והתמיכה של הקהילה היהודית האמריקנית עם ישראל ולמען ישראל". נשיא הקבוצה וסגנו החתומים על המברק, כתבו, כי הם תומכים בגיור כהלכה, אך כללי הגיור צריכים להיות בידי הרבנות ולא בידי הכנסת החילונית.

הרב יהודה קרינסקי, אחד מתומכי הרבי מלובביץ', אמר אתמול בתגובה על המברק כי מועצת הרבנים אינה מבינה ככל הנראה את הנושא "כמובן ש'מיהו יהודי' אינו שייך לכנסת, אך מאחר שיש כנסת, צריך הדבר להכתב כראוי".

מחאה גם באירופה

המחלוקות שיצרה הצעת החוק "מיהו יהודי", מתפשטת גם למדינות אירופה. בסוף השבוע יתכנסו בג'נבה כמאה נציגים של פדראציות ציוניות ואירגונים קהילתיים משתיים עשרה מדינות, שיביעו את מחאתם נגד האפשרות לשינוי החוק.

הכנס שאורגן ע"י המחלקה לאירגון של ההסתדרות הציונית ונועד לדון בנושא עלייה והסברה, ישנה ככל הנראה את אופיו וחוק "מיהו יהודי" יעמוד במרכזו. יו"ר הנהלת הסוכנות, שמחה דיניץ, התבקש להבהיר את עמדת התנועה הציונית והשתתפו בו אישים בעלי השפעה בעולם היהודי כמו נסים גאון, נשיא הקהילה היהודית בשוייץ.

(סוף בעמ' 4)

התפטר מנכ"ל עתון "דבר" ● עמוד 2
בן־אהרון יוצא לתהות על סאנונו ● עמוד 2
נענש מפקד היחידה שהשתוללה בקלנדיה ● עמוד 3
סוגרים כבישים בשבת בירושלים ● עמוד 20
2 מקרי רצח בתל־אביב ● עמוד 20

שמיר מגלה את העולם

שני אתגרים כבר מונחים לפתחה של ממשלת ישראל הבאה, שעדיין לא קמה. אתגר אחד נולד מתוך כוונותיו של הליכוד לשנות את חוק "מיהו יהודי". יהדות ארה"ב, כולל החלק האורתודוכסי בה, קמה בחזית אחידה כמעט כנגד החוק. הפגיעה האפשרית לפעילות המגבית אינה אלא חלק מהנזק שיחולל החוק. הנזק החשוב יותר הוא במשמעותו הסמלית של החוק – הוא נועד לפגוע בזרמים הדתיים השליטים ביהדות האמריקנית, וקבלתו תהיה יריקה ברורה מצד מדינת ישראל בפרצופה של היהדות הזו.

שמיר ניסה, כדרכו, להתחמק מן הבעייה, אך דווקא מאיר שטרית, גזבר הסוכנות, עמד על חומרת הנזק שיביא החוק, ותודעת הנזק הזה מחלחלת לאיטה בחוגים נוספים בליכוד. שמיר מגלה כבר עתה, בדרך הקשה, שגם אם הליכוד מוכן לרקוד לפי חלילן של המפלגות הדתיות, העולם היהודי מסרב לעשות כן.

האתגר השני מונח לפני ממשלת האחדות העושה את ימיה האחרונים, ויעמוד בפני הממשלה שתקום, והוא הישגיו המדיניים של אש"ף, בעקבות הקמת הממשלה הגולה. ממשלת האחדות, שנכשלה במהלכיה המדיניים, יצרה את החלל הריק המתאים למהלכים החד־צדדיים של אש"ף. אש"ף קלט את המסר – כיוון שאין ישראל מסוגלת לקבל החלטות מדיניות, הגיע זמנו כארגון המוכר בעולם כנציג הפלשתינים להחליט החלטות. פרס ושמיר, המשפשפים עיניהם בפליאה לנוכח הצלחת מהלך של אש"ף, צריכים לבחון את דרכם הם. שמיר מגלה כאן, פעם נוספת, שגם אם יופיע בעמדות קיצוניות יוכל לכל היותר לשאת חן בעיני התחייה, צומת ומולדת – אבל יחזק את בידודה של ישראל בעולם, ובעקיפין יחזק גם את מעמד הממשלה הגולה עליה הכריז אש"ף.

לשני האתגרים המוטלים לפתחו של שמיר מכנה משותף – מדיניות שאינה מכירה במעמדה המורכב של ישראל בעולם היהודי ובמשפחת האומות, אינה מדיניות של כוח, אלא מדיניות של חולשה ומתכון לאסון.

מילוא קרא ל"עבודה" שלא להזדרז ולקבל החלטה נגד ממשלה רחבה

הרהור שני בליכוד על קואליציה צרה – אומרים כי הופתעו מהודעת פרס ורבין ● בכירים במערך: השיחות עשויות להימשך רק אם יתקבלו תביעותינו לפני ישיבת הלשכה היום ● המזכ"ל ברעם: אני מקווה שהמפלגה תשמיע היום "תפילת אשכבה" לשיחות עם הליכוד ● המר מציע פסק־זמן כדי לאפשר ל"עבודה" לשוב למו"מ ● בתוך כך הגישה המפד"ל לשמיר תוכנית התיישבות יומרנית בשטחים ● האגודה מוסיפה לתבוע את מפעל "הפיס"

דורית גסן

סגן השר רוני מילוא, מנהל צוות המו"מ הקואליציוני של הליכוד, קרא אמש לראשי מפלגת העבודה שלא להזדרז ולקבל היום החלטה בלישכת המפלגה נגד המו"מ עם הליכוד.

להערכתו של מילוא, אשר הופיע אמש ב"מוקד" יחד עם מזכ"ל העבודה עוזי ברעם, הרי אם יעשה מאמץ אמיתי לקיים מו"מ ולהתקדם בו, ניתן להתגבר על הקשיים.

עוזי ברעם לעומתו, אמר כי הוא מקווה שלישכת מפלגתו תשמיע היום תפילת אשכבה לתהליך השיחות עם הליכוד.

כתבתנו מציינת, כי בליכוד חוששים, כי החלטה היום מלישכת העבודה, תשים קץ לסיכויים להרכבת ממשלה רחבה בשיתוף עם המערך.

הרהור שני בליכוד

הידיעות על כוונת לישכת העבודה להחליט על הליכה לאופוזיציה גרמו אתמול בליכוד להירהור שני לגבי שיחות הבירור עם המערך. מנהלי השיחות מטעם הליכוד, טענו כי הופתעו מהחלטת

(המשך בעמוד 2)

המו"מ ב"ליגת" – למבוי סתום; חשש מחידוש השביתה במפעל

עתי"ם

העבודה במפעל "ליגת" בקרית גת התחדשה אתמול בבוקר בכל המחלקות, יממה לאחר שהוכרזה שביתה במקום. והפועלים התבצרו בתוך המפעל, כלאו את חברי ההנהלה ומנעו יציאה וכניסה לחצר בית החרושת. הם גם ניתקו את קווי הטלפון למשרדי ההנהלה.

בשעות הערב המאוחרות של יום ב' הגיעו למקום מזכיר מועצת הפועלים, אלברט ארז, ועוזריו ונפתח מו"מ במשך כל שעות הלילה. התנאי הראשון מצד המנהלים היה להסיר את המצור ולחדש את העבודה. ארז הצליח לשכנע את הפועלים והם נעתרו לדרישה זו. בעיקבות זאת התחדשה העבודה בשעות הבוקר, בעוד הצדדים ממשיכים בדיוניהם.

הנושא היחיד כמעט בדיון: גובה הפיצויים ל־220 המפוטרים שהשלימו עם העובדה שהמפעל אכן נסגר.

בצהרים נמסר שאין התקדמות במגעים וכפי הנראה עלולים הפועלים לחדש את שביתתם, אם המו"מ לא יעלה יפה.

הוכרזה הפסקה במגעים בין הצדדים והם עמדו להיפגש מחדש אמש.

הקבה"א יסייע לקיבוצים במצוקה

דני בירן

מזכירות הקיבוץ־הארצי החליטה השבוע על התגייסות מיוחדת לעזרת הקיבוצים שנקלעו לקשיים כלכליים חריפים, במקביל להרעה שחלה במשק הישראלי כולו.

אנשי כלכלה וחברה יגויסו מקיבוצים שונים ובשיתוף עם צוותים מן הקיבוצים שבמצוקה יפעלו לשיפור מצבם של קיבוצים אלה.

הצוותים יתמקדו בשינוי לוח העבודה, חיזוק כלי התכנון והבקרה ושיפור התוצאות העיסקיות.

במהלך ישיבת המזכירות נמסר דין־וחשבון על המגעים הנערכים עם האוצר ועם הבנקים.

מגעים אלה נעשים כדי להבטיח נזילות למערכת הפיננסית בקיבוצים ועל־מנת למצוא פתרון לחוב שהצטבר בהשפעת הריבית המטורפת שפגעה במשק הישראלי כולו.

שביתת המתדלקים בנמל בן־גוריון עיכבה המראתם של שני מטוסים

עתי"ם

שני מטוסים קורקעו אתמול בנמל בן־גוריון, עם מיכלים ריקים בעקבות שביתת המתדלקים בנמל התעופה. המטוס האחד הוא של חברת התעופה הגרמנית "לופטהאנזה" והאחר של חברת "טאוור אייר" האמריקנית.

המתדלקים, עובדי חברת "שירותי תעופה" המספקת את הדלק למטוסים הפוקדים את נמל בן־גוריון, פתחו בשביתה שלשום אחר־הצהריים. הם נימקו זאת בכך שהמו"מ עם הנהלת חברת שירותי תעופה, שהיא תאגיד של שלושת חברות הדלק הגדולות בישראל, על הסכם עבודה חדש נקלע למבוי סתום.

מטוס לופטהנזה, שקורקע בנתב"ג משלשום בלילה, המריא אתמול אחה"צ ללא נוסעים ללרנקה בקפריסין, לאחר שמטוס אחר של החברה המערב־גרמנית, שהגיע בצהריים, סיפק לו מנת דלק שאיפשרה את המראתו לנמל הקרוב.

מטוס ה"איירבוס 300" הגדול, שבא לאסוף את הנוסעים שנותרו בישראל, הגיע עם מיכלים מלאים ומבצע התדלוק נערך ממטוס למטוס על המסלול בנמל בן־גוריון.

גם למטוס הג'מבו של חברת "טאוור אייר" נמצא פתרון: המטוס יצא אחה"צ בשארית הדלק שבמיכליו לשדה התעופה עובדה ליד אילת, שם יתודלק וישוב לנמל בן־גוריון לאיסוף נוסעיו ולהמשך טיסתו לארה"ב.

העובדים המשיכו לספק דלק למטוסי חיל האוויר ולמטוסי "ארקיע" המובילים את התוצרת החקלאית לחו"ל.

עם פרוץ השביתה הודיעה רשות נמלי התעופה במברק לכל החברות הזרות להגיע לארץ עם מלאי דלק שיאפשר המראה, אך ההודעה יצאה מכאן פחות מרבע שעה לפני שהמטוסים הגרמני והאמריקני נחתו כאן, ולכן הגיעו ללא מלאי מספיק של דלק. שאר החברות קיבלו בעוד מועד את הודעת מינהלת הנמל והגיעו לכאן כשמיכליהם מלאים, כך שלוח הטיסות נשמר ללא הפרעות.

השביתה הסתיימה

שביתת המתדלקים הסתיימה אמש לאחר ששופט בית־משפט השלום ברמלה, אברהם בייזר, הוציא צו האוסר על העובדים לשבש את העבודה התקינה של החברה.

הצו הוצא על פי בקשת ההנהלה, ועובדי חברת שירותי תעופה הבטיחו לכבד את הצו וחזרו מיד לעבודה.

ההסדר הושג בהתערבות ההסתדרות שפעלה אצל ההנהלה בבקשה לשים קץ להשבתת המנגנון ולשביתת העובדים.

פקחי עיריית ירושלים הרסו אתמול שני מבנים במערב העיר שהוקמו ללא היתר. ברחוב אורנוואי 6 בקרית־יובל נהרסה קומת מגורים שלמה בבניין תלת־קומתי וברחוב כנפי־נשרים פינת רחוב נג'ארה נהרס מבנה חד־קומתי שנועד כנראה לשמש כחנות. ההריסה בוצעה תחת אבטחה של כוח משטרה. (צילום: יצחק הררי)

משרד־הבריאות ישקול העמדת הרופא הערבי מ"סורוקה" לדין

אם יתברר שעבר על פקודת הרופאים ● הנהלת בית־החולים הודיעה שלשום לד"ר סמואל על הפסקת עבודתו "ללא כל קשר לפרשה שנקשרה בו"

איילת מזור, עתי"ם

משרד־הבריאות יבדוק אם הרופא הערבי מהמרכז הרפואי "סורוקה" בבאר־שבע, ד"ר דאוד סמואל, עבר על פקודת הרופאים. אם יימצא שהרופא עבר על הוראות הפקודה, תדון אפשרות של הגשת קובלנה נגדו והעברת הטיפול בו לוועדת המשמעת של המשרד. הודעה על כך מסר אתמול ד"ר משה משיח, המשנה למנכ"ל משרד־הבריאות.

הנהלת בית־החולים "סורוקה" הודיעה שלשום לד"ר סמואל על הפסקת עבודתו באמצע החודש הבא. בעקבות החלטתה שלא להאריך את תקופת הניסיון של ד"ר סמואל, אשר תסתיים בעוד כחודש, העבירה הנהלת בית־החולים את כל החומר בעניינו למשרד־הבריאות, על־פי בקשתו.

כאמור, הודיע ד"ר משיח, כי משרדו יבדוק האם לא עבר ד"ר סמואל על פקודת הרופאים בכל הקשור להתנהגות רופא בישראל.

במשרד־הבריאות מדגישים, כי הפרשה תיבדק רק אם יתברר שד"ר סמואל עבר עבירה תישקל הגשת קובלנה נגדו.

במשרד־הבריאות מדגישים עוד, כי אין הם קושרים את ההליך הפנימי של הרחקת הרופא מעבודתו, אשר נעשתה על־פי כללי העבודה של המעסיק — קופת־חולים, לבין הבירור המשמעתי על־פי פקודת הרופאים.

תחילת הפרשה של ד"ר דאוד סמואל לפני כחודש, כאשר חייל צה"ל שנפגע בראשו מאבן ברפיח, הובא לטיפול ב"סורוקה". נטען כי ד"ר סמואל סירב לטפל בחייל בנימוק שאינו חייב לטפל במי שיורה באחיו הפלשתינים ברצועת עזה. בדיקה של ועדת המשמעת ב"סורוקה" העלתה שלא היה שחר לשמועה זו וכי הרופא טיפל בחייל כיאות והעבירו להמשך טיפול. עוד בדקה ועדת המשמעת תלונות כאילו הרופא שר שירים לאומניים בזמן השמעת הצפירה ביום הזיכרון לחללי צה"ל. ועדת המשמעת מצאה גם תלונה זו כלא נכונה ומעדויות אנשי הסגל עלה, שהרופא לא שר בזמן הצפירה, אלא שלא ניצב דום והמשיך לעבוד, עד אשר התרעמו על כך אנשי הסגל. ועדת המשמעת של "סורוקה" החזירה את הרופא לעבודה אחרי השעייה של יומיים וקבעה שהוא לא נהג כפי שרופא אמור היה לנהוג, אך הפרסומים על התנהגותו חרגו מכל פרופורציה לעצם המעשה.

שלשום קיבל ד"ר סמואל הודעה על הפסקת עבודתו ב"סורוקה". זאת, לאחר שתקופת הניסיון שלו כמתמחה הוארכה פעם אחת וחוות הדעת של הממונים עליו הובילה להחלטה שלא להעסיקו יותר בבית החולים.

מהנהלת "סורוקה" נמסר שלהפסקת התמחותו של הרופא אין כל קשר לפרשה שנקשרה בו.

הרופא עצמו הגיב בכעס על הודעת הפיטורים שקיבל ותלה אותה בשיקולים זרים של ההנהלה. הוא אמר שאם לא ימצא עבודה בבית חולים אחר יירד מהארץ.

מפלגת הפועלים המאוחדת
המרכז

מרכז מפ"ם מתכנס ביום ה' 1.12.88, בשעה 15.00 בצוותא תל־אביב.

סדר היום: ● סיכום פוליטי לבחירות לכנסת הי"ב
● האבטלה ועוני בישראל
● מושב שני לוועידה העשירית

כ א ה ב ט י ח ו ה ש ת ת פ ו ת כ ם

עובדי המעבדות החליטו להחריף את העיצומים

רונית מורגנשטרן

החריף הסכסוך בין עובדי המעבדות למשרד־הבריאות ונציבות המדינה. בכינוס חירום של המיקרוביולוגים בשירות המדינה החליטו העובדים על תוכנית חירום לטווח ארוך. בין היתר היא תכלול שיבושים מדי שלושה ימים בבתי־חולים שונים ובמעבדות לבריאות הציבור.

בשלב ראשון, בימים א' וב', תשובש העבודה בכל המעבדות של משרד־הבריאות בצפון, בירושלים, בתל־אביב ובבאר־שבע, במעבדה המרכזית באבו־כביר, במעבדה הארצית לנגיפים בתל־השומר ובמעבדות מכון התקנים. תתקבלנה רק בדיקות דחופות ביותר. יתר הבדיקות יידחו ב־48 שעות.

בימים ג' עד ו' תשובש העבודה במעבדות בתי־החולים "זיו" בצפת, "פוריה" בטבריה, רמב"ם ו"רוטשילד" בחיפה ובית־החולים בנהריה.

זהו השלב הראשון במאבקם הכולל של עובדי המעבדות. התובעים ממשרד־הבריאות ומנציבות שירות המדינה לכנס את צוות המו"מ כדי לדון בתביעותיהם בנושא המעמד המקצועי והשכר.

אלפים ליוו את ראש עיריית כרמיאל למנוחות

יהודה צור

קהל אלפים, בתוכם בני משפחה, ידידים, מכרים, שר"ים, ראשי ערים וראשי מועצות יהודים וערבים מכל רחבי הארץ ליוו אתמול למנוחות עולמים את ראש עיריית כרמיאל, ברוך ונגר.

ברוך ונגר, שכיהן כראש עיריית כרמיאל מאז היווסדה, נפטר אתמול בבוקר לאחר מחלה קשה. בן 58 היה במותו. הידיעה על מותו השרתה על העיר אבל כבד.

ברוך ונגר נולד בשנת 1930 בבוקרשט שברומניה. עלה לארץ ב־1949, שירת בצבא קבע ובשנת 1967 מונה לראש צוות ההקמה של כרמיאל, בראשה עמד מיום הקמתה. הוא הצליח להפוך את כרמיאל מעיירה קטנה לעיר ואם בישראל. הוא פעל להבאת עולים מדרום־אמריקה ובשנה האחרונה חלה עלייה של 7 אחוזים בבקשות הקליטה בעיר, בעוד שביתר ערי הפיתוח קיים מאזן הגירה שלילי.

עד לפני כחודש, כאשר מצבו הוחמר, הוא המשיך לנהל את ענייני העיר ולקיים ישיבות ממיטת חוליו בביתו. בין היתר המשיך לטפל בהקמת הקניון העירוני אותו ראה כשלב נוסף בהתפתחותה של כרמיאל.

בהלווייתו השתתפו השרים פרס, ברלב, שחל וארבלי־אלמוזלינו, מזכ"ל מפלגת־העבודה עוזי ברעם, יו"ר ערי הפיתוח שלמה עמר וראש עיריית תל־אביב שלמה להט.

ערבים רבים מתושבי הגליל הרגישו, שדווקא ונגר, שלחם למען ייהוד הגליל, פעל לפיתוחם של הכפרים הערביים באיזור וליצירת אלפי מקומות עבודה לערבים ויהודים כאחד.

בבית העלמין ספד לו בשם הממשלה שר־החוץ שמעון פרס שאמר, כי ברוך היה איש חזון שבנה עיר לתפארה והפך אותה לפנינת הגליל.

הניח אשה, ארבעה בנים וחמישה נכדים.

עובדי המדינה: להוציא את המהנדסים מההסתדרות

אבשלום קווה

המזכירות הפעילה של הסתדרות עובדי המדינה פנתה אתמול אל מזכ"ל ההסתדרות, ישראל קיסר ואל יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, חיים הברפלד, בתביעה להוציא את הסתדרות המהנדסים ממסגרת ההסתדרות משום שהיא פועלת בניגוד לחוקה ולהליכים מקובלים.

הפנייה באה בעקבות פניית הסתדרות המהנדסים לבית המשפט המחוזי בתל־אביב בדרישה לקבוע, כי איגוד עובדי המדינה אינו, על־פי החוק, ארגון יציג ואין הוא רשאי לפיכך לייצג את עובדי המדינה, כולל את המהנדסים המועסקים בשירות זה. העתירה הוגשה שלשום במעמד צד אחד.

בפנייה אל קיסר ואל הברפלד נקבע כי "לא יעלה על הדעת שהסתדרות המהנדסים, הנמצאת ארגונית במסגרת ההסתדרות הכללית והזוכה למימונה, תתנער מהמתחייב על פי החוקה ותעשה דין לעצמה". לטענת אנשי המזכירות היה על ראשי הסתדרות המהנדסים לפנות אל מוסדות השיפוט ההסתדרותיים לפני שהם פונים אל ערכאות חיצוניות.

נציגי עובדי המדינה מזהירים, כי אם לא תינתן תשובה הולמת לפעילותה של הסתדרות המהנדסים "נראה עצמנו חופשיים לפעול כמותם באותה מידה".

מצוקה תקציבית מאיימת על קיומו של תיאטרון חיפה

קובי מגדל

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, ייפגש מחר עם שר־החינוך־והתרבות, יצחק נבון, כדי לנסות ולפתור את הבעיה התקציבית המאיימת על המשך פעילותו של תיאטרון חיפה, המתבטאת בגרעון בסך 2.5 מיליון שקל.

מנכ"ל התיאטרון, אלי מלכה, מאיים להתפטר מתפקידו אם לא יימצא כיסוי לגרעון.

בתיאטרון חיפה לא צופים כי הפגישה מחר תניב תוצאות ממשיות, בשל העובדה שהממשלה עומדת על סף סיום תפקידה.

המצוקה התקציבית אליה נקלע התיאטרון מצאה את ביטויה גם באי־תשלום כספים לשחקנית דליה שימקו. לפני כחודש התחייב התיאטרון לפצות את השחקנית בשל הפרת הבטחה לשתפה בהצגה "חיי נישואין" בתשלום של שלוש משכורות. בשל מצבו הכספי לא שולם עד כה הכסף לשחקנית.

גם עובדי התיאטרון האחרים עלולים שלא לקבל את משכורותיהם בחודש הקרוב, וזאת בשל אי־העברת הקצבות מעיריית חיפה.

חבר במועצת המנהלים מסר אמש לכתבנו, כי כדי לצאת מן הגרעון בו נתון התיאטרון יש להעלות במסגרתו הצגות פופולאריות דוגמת "סאלח שבתי" או "עלובי החיים".

אמש נודע, כי חבר מועצת המנהלים מטעם המערך, משה ריטוב, התפטר מחברותו מסיבה הקשורה במצבו הכספי הקשה של התיאטרון.

התפטר מנכ"ל "דבר"; חנה זמר: אם לא יחזור בו — אלך גם אני

כתב "על המשמר"

בהסתדרות ובמערכת „דבר" הובעה אתמול תיקווה שהתפטרותו של המנכ"ל חיים בראון, שנכנס לתפקידו רק לפני חודשים אחדים, אינה סופית וכי תוכנית ההבראה שהוכנה עבור העיתון תתחיל להתבצע בקרוב.

העורכת הראשית של „דבר", חנה זמר, המכהנת בתפקיד 17 שנה, הבהירה אתמול כי „אם בראון לא יחזור לתפקידו, אלך גם אני". עוד אמרה כי „מזכיר ההסתדרות נמצא כל העת בתמונה".

פוצץ המו"מ על הפיצויים

התפטרותו של בראון באה לאחר שהתפוצץ המשא ומתן על הפיצויים שישולמו לעובדים שיצטרכו לפרוש בעתיד מהעיתון וזאת לאחר שנראה היה בראשית השבוע כי הושג סיכום על דעת כל הצדדים.

בכיר באיגוד המקצועי העריך אמש כי בראון יזם את הפיצוץ במשא ומתן, מאחר שחיפש עילה לפרוש מתפקידו, בעקבות הערכה מחודשת שעשה לגבי סיכוייו ליישם את תוכנית ההבראה שגיבש לעיתון.

להעביר הניהול לעובדים

קבוצת עובדים במערכת „דבר" העלתה אתמול הצעה להעביר את הניהול המערכתי והפיננסי של העיתון לידי העובדים כפי שהדבר נעשה במיפעלים אחרים של משק העובדים.

חרף הזעזועים, עומד היום „דבר" להתחיל כמתוכנן במבצע להחתמת מינויים חדשים לשנת 89'.

שר־החוץ פרס, נפגש אתמול עם שלושה חברי קונגרס רפובליקנים, מהפדרציה היהודית בטקסס. (משמאל לימין): תום דלי, ג'ק פילדס, ג'ק מקברי. (צילום: סקופ 80)

"מרד דוד גרוסמן" זוכה לכותרות בעיתוני איטליה

אהרון ניר(איטליה)

רומא.— העיתונאים האיטלקים מרבים לכתוב על "מרד דוד גרוסמן נגד רשות השידור". גרוסמן ידוע מאד באיטליה ושני ספריו: "עיין ערך אהבה" ו"הזמן הצהוב" (שבאיטלקית יצא תחת השם "הרוח הצהובה") הם פה רבי מכר. העיתונים מספרים בהבלטה על פיטוריו של גרוסמן מ"קול־ישראל" ומדגישים בעיקר את אי כניעתו לדרישותיו של מנהל הרדיו אורי פורת, לצמצם הדיווחים על המועצה הפלשתינית באלג'יר. העיתונים כותבים שהנהלת "קול־ישראל" קיבלה הוראה מרבין עצמו להטיל איפול על מועצת אלג'יר.

מילוא קרא ל„עבודה"

(המשך מעמוד ראשון)

רבין ופרס להפסיק את השיחות. בליכוד היו אתמול שהציעו לפנות לראשי מפלגת העבודה לחזור לשיחות.

גורמים בכירים במערך אמרו אמש, כי חידוש השיחות יתאפשר רק אם הליכוד ייענה בחיוב לתנאים שהוצגו בפניו בארבעה הנושאים המרכזיים: שיוויון בחלוקת ארבעה התיקים הבכירים; שיוויון בחלוקת התיקים האחרים; הסכמה על קווי היסוד וקביעת מנגנון קבינטי לקבלת החלטות מדיניות ובטחוניות. עוד אמרו אותם גורמים בכירים במערך, כי תשובות אלו חייבות לבוא לפני כינוס הלישכה היום אחר הצהריים.

המר תובע פסק דיון

השר זבולון המר דרש אתמול לכנס בדחיפות את לישכת המפד"ל כדי לדון בהצעתו להפסיק את השיחות הקואליציוניות 24 שעות כדי לנסות ולהביא לחידוש השיחות בין הליכוד למערך על הקמת ממשלה רחבה. גם ח"כ יגאל ביבי ו־150 חברי מרכז המפד"ל, מסיעת למפנה, קראו למפלגתם לעשות הכל להקמת ממשלה רחבה, אפילו אם הדבר יעלה בהפסד של תיק אחד בממשלה.

תוכנית ההתיישבות של המפד"ל

לעומתם הסתייגו מקריאה זו השר יוסקי שפירא, וכן מזכ"ל המפד"ל ח"כ יצחק לוי.

בינתיים ניהלה אתמול המפד"ל שיחות קואליציוניות עם הליכוד. צוות אחד, בראשות השר שפירא וח"כ חנן פורת הגישו לשר שרון ולצוותו מסמך בנושאי התיישבות. במסמך ישנה תביעה להקים לאלתר שמונה ישובים חדשים וכן שבע אחזויות חדשות. כמו כן יש בו תביעה להפוך את בית־אל למרכז עירוני, לבנות את הרובע היהודי בחברון, ולהקים ישיבה בקבר יוסף שבשכם. המסמך הכולל כ־20 סעיפים ושבו יש פרוט תקציבי עוסק גם בעיבוי ישובים קיימים ובניית תשתיות של כבישים מים וחשמל בישובים שונים.

להמתין עם „מיהו יהודי"

כתבתנו מציינת כי במפד"ל הושמע בימים האחרונים הירהור שני לגבי העיתוי של חקיקת תיקון החוק מיהו יהודי. במפד"ל מבקשים להמתין עד לבואה של משלחת המוחי מארה"ב בשבוע הבא כדי לשמוע את עמדתה בנושא זה המעורר מחלוקת קשה בקרב יהודי ארה"ב.

האגודה רוצה את הפיס

אתמול קיימו צוותי המשא ומתן של הליכוד פגישה גם עם נציגי אגודת ישראל אשר חזרו ותבעו את תיק הבינוי והשיכון. בליכוד נאמר להם כי יקבלו את תיק העבודה והרווחה וכן סגן שר במשרד האוצר, וכן ראשות מינהל במשרד החינוך. אגודת ישראל עדיין עומדת על תביעתה לקבל לידיה את מפעל הפיס. הליכוד כבר הבטיח להם את ראשות ועדת הכספים בכנסת. היום ייפגשו ארנס וקצב עם צוות של המפד"ל כדי לדון בחלוקת תיקים וסגני שרים.

אחר חצות

עובדי "ליגת" התבצרו שוב במפעל לאחר כשלון המו"מ

מאת עוזרה אבירן

עובדי ליגת שוב הוזעקו בחצות הלילה למפעל בקריית גת להתבצר בו ולסגור את שעריו, ובכך פתחו בשביתה נוספת. זאת לאחר שמשא ומתן הנמשך כבר שתי יממות התפוצץ סמוך לחצות הלילה.

נציגי קונצרן כלל שהיו במפעל מאז השעה חמש בערב, קיבלו הנחייה לדחות את תביעות מזכיר מועצת פועלי קריית גת, אלברט ארז ויו"ר ועד העובדים של ליגת ברוך אוחנה.

הקונגרס עשוי לקצץ התמיכה באו"ם אם יתקבל ערפאת בעצרת"

איי.פי.

„אם יתקבל יאסר ערפאת בעצרת הכללית של מועצת הביטחון, עשוי הקונגרס להשעות את תמיכתו הכספית בארגון האו"ם", אמר אתמול הסנאטור הדמוקראטי, כריסטופר דוד, והוסיף „אינני סבור שניתן להמעיט בחשיבות הרגשות החזקים הקיימים במדינה זו נגד הטרור, וגם אם הדבר מוצא חן בעיני ערפאת או לא, הוא מתקשר בהכרה לטרור", אמר.

הסנאטור הדמוקראטי הטיל ספק ביכולתה של ארה"ב לעמוד בהתחייבויות שנתן הנשיא רייגן לפני חודשים אחדים, לתמיכה נרחבת בכוחות השלום של האו"ם שיוצבו בנמיבייה, בסהרה המערבית, ואולי גם בקאמבודיה, וכי קשה לצפות לאישורן של כל הוצאות אלה על־ידי הקונגרס.

תיקון

במדור „כותרות משנה" שהתפרסמו ב„על המשמר" אתמול, נכתב בטעות על „מכתב התפטרות של דוד גרוסמן מ„קול ישראל". הכוונה היתה למכתב בו הודיע גרוסמן על פרישתו ממחלקת החדשות של הרדיו.

השתקה מקהלת "אנצר 3"

איילת מזור

מאז הכריזו מנהיגי אש"ף באלג'יר על הקמתה של המדינה הפלסטינאית, לא חדלו עצורי מתקן הכליאה, "אנצר 3" שבנגב, מלשיר שירים לאומיים ואחרים. בהנהלת הכלא החליטו לעשות סוף לזימרה הרמה ובאמצעות מערכת הכריזה במיתקן, החלה ההנהלה משדרת מבוקר עד ערב את שירי להקות הנח"ל מכל הזמנים וכן את שיריה של שושנה דמארי. בשל עוצמת הקול של מערכת הכריזה נבלעה שירתם של העצורים במיתקן והדרגה פסקה לחלוטין.

משלחת אמהות מכפר חב"ד פתחה במסע להגברת הילודה בק"ק צפת

יהודה צור

עוזית שניאורסון, בת 52 מכפר חב"ד, אם ל־20 ילדים, ניסתה אתמול לשכנע מאות אמהות מצפת ללכת בדרכה ולחקות את "המופת" שלה. בכנס המוני בצפת, שאורגן על ידי הרבנית שרה קפלן, הופיעה משלחת נשים מכפר חב"ד, אשר ניסתה לשכנע את הנוכחות להוליד כמה שיותר ילדים "כיוון שהדבר מהווה מצווה וממלא את הבית שמחה", כדבריהן. עוזית שניאורסון סיפרה שגם בתה המבוגרת בת ה־30 הולכת בדרכה והיא כבר אם לשבעה ילדים ועוד ידה נטויה. במקום התפתח ויכוח כאשר רבות מן האמהות הצפתיות, שכבר יש להן 6 ו־7 ילדים, קבלו על הקשיים הרבים, כלכליים וחברתיים, הכרוכים בקיום משפחה גדולה בהעדר תנאים נאותים. נשות חב"ד התנגדו בתוקף לדעה ואמרו שלמרות כל הקשיים צריך לעשות הכל כדי להרבות בילודה.

בן־אהרון יוצא לארה"ב לתהות על קנקנו של ג'ון סאנונו

מוטי בסוק

מנכ"ל משרד רה"מ ומקורבו של יצחק שמיר יוסי בן־אהרון יוצא היום לוושינגטון כדי ליטוות את הקשרים הראשונים עם הממשל החדש של ג'ורג' בוש. בן אהרון אמור להפגש בוושינגטון עם ג'ון סאנונו, ראש צוות הבית הלבן של הנשיא הנבחר בוש. סאנונו יהיה לפי כל התחזיות האיש מספר 1 בממשל החדש ואחרי בוש ומזכיר המדינה בייקר. בן אהרון ייפגש גם עם דניס רוס, מי שיהיה סגן היועץ לבטחון לאומי בממשל בוש. רוס, יהודי, היה עד לאחרונה ראש דסק המזרח התיכון בסטייט דיפרטמנט. כתוקף תפקידו הוא היה אחראי גם לנושא הישראלי. הנסיעה והפגישות של בן־אהרון לא נעשו בתאום עם משרד החוץ בירושלים.

בן־אהרון אמור להפגש בניו־יורק עם ראשי הארגונים היהודיים בארה"ב, מכל הזרמים. מטרת פגישותיו להרגיע יהדות זו בנושא החקיקה הצפויה בכנסת בנושא „מיהו יהודי". בן אהרון הוא דתי אורתודוכסי.

פורטוגל עומדת למנות שגריר תושב בישראל

מוטי בסוק

פורטוגל לא תכיר במדינה הפלשתינית. פורטוגל מתכוונת לפעול בהדרגה למינוי שגריר תושב בישראל. דברים אלו אמר אתמול נשיא פורטוגל מריו סוארש, לשגרירה החדשה של ישראל בליסבון קולט אביטל. אביטל הגישה אתמול, באווירה מאוד ידידותית, את כתב האמנתה לנשיא. היא הביאה גם מכתב אישי משר החוץ פרס לידידו, הנשיא הפורטוגלי, שהוא גם ממנהיגי הסוציאליסטים בארצו. הנשיא המארח הדגיש כי ארצו עומדת מול לחצים כבדים להכיר במדינה הפלשתינית. הוא הזכיר כי שר החוץ של פורטוגל, היה הראשון בין מנהיגי מדינות השוק, שהכריז חד משמעית כי ארצו לא תכיר במדינה הפלשתינאית. בירושלים קיבלו בסיפוק את הודעת ליסבון בנושא שגריר הקבע בתל־אביב. הודגש כי רק לפני כחודשיים בעקבות מאמצים ישראליים עקשים, הסכימה ליסבון למנות את שגרירה באיטליה כשגריר לא תושב בארץ

„ישראל יכולה לשגר לחלל טיל באליסטי"

דליה שחורי (ארה"ב)

וושינגטון. — ה„בולטימור סאן" כתב אתמול, כי לישראל יש יכולת לשגר לחלל טיל באליסטי ולפגוע בלב בריה"מ בראשי חץ גרעיניים. העיתון ייחס מידע זה לפקידים אמריקניים.

העתון כתב עוד, כי קבוצת מומחים ממחלקת המדינה, משרדי ההגנה והמסחר, הסי.איי.איי, המועצה לבטחון לאומי והמינהל הלאומי לארונאוטיקה וחלל דנים בגיבוש פעולה מתואמת, שמטרתה, להניא את ישראל מייצור טילים באליסטיים בינייבשתיים.

דובר מחלקת המדינה האמריקנית צ'ארלס רדמן, שנשאל על נכונות המידע, בתדרוך היומי שלו, השיב, כי „אין אנו מודיעים לכל תוכניות ישראליות לשגר את רכב השילוח שלהם לטיל". רדמן סירב להוסיף פרטים. הוא אמר, כי מסר את הצהרתו על בסיס השיפוט האמריקני. לשאלה אם ישראל הודיעה לארה"ב על פיתוח הטיל „יריחו 2" השיב רדמן, כי בכל מקרה לא ישיב לשאלה מאחר שהיא נוגעת לשיחה דיפלומטית.

23.5 נקודות לנבחרת ישראל בשחמט לאחר הסיבוב הי'

עופר חרותי (סלוניקי)

נבחרת הגברים של ישראל סיימה את הסיבוב הי10 בתוצאת תיקו עם נבחרתה של סקוטלנד. בלוח הראשון סיים אלון גרינפלד בתיקו עם מוטוני, בלוח השני הפסיד אלוף הארץ, גד ריכליס, לסקוטי מקנב, בלוח השלישי סיים אליהו שנידלר בתיקו עם תומסון ובלוח הרביעי נוצח אילן מנור את אמנוק. כבוקר ניצח אילן מנור במשחקו נגד התאילנדי שנמשך מספר פעמים ונבחרת ישראל לגברים צועדת עתה בתום הסיבוב הי10 עם 23.5 נקודות.

נבחרת הנשים של ישראל בהרכב קריסטול, פודרז'נסקיה ווררי סיימה את משחקיה בסיבוב הי10 בתיקו עם נבחרת דנמרק 1.5:1.5, ניצחה קריסטול, הפסידה פודרז'נסקיה ותיקו לוררי. לאחר סיבוב זה לנבחרת הנשים שלנו 16.5 נקודות. במשחקי הנבחרות לגברים סיימה בריה"מ בתיקו עם הונגריה על כל 4 הלוחות דהיינו 2:2 בהרכב הרוסי כלל את רגספרוב, קרפוב, יוסופוב ובליאבסקי וההונגרי — פורטיש, רובלי, זקי ואדורסון. ברית המועצות ממשיכה להוביל בראש עם 29 נקודות בהפרש משמעותי משאר הקבוצות. במקום השני צועדת אנגליה ולה 25.5 נקודות ומשחק לא גמור נגד גרמניה. במקומות הבאים: סין העממית והונגריה שצברו 25 נקודות כל אחת.

גילוי המצבה
על קברו של חברנו
צבי (צ'יבה) בן פורת
יתקיים ביום א' 27.11.88 בשעה 15.30
פגישה לזכרו תיערך בשעה 16.30 במועדון לחבר בעין־החורש
המשפחה
וקיבוץ עין־החורש

"המשמר" עתון יומי
המו"ל: עתון וספר בע"מ
עיתון מפלגת הפועלים המאוחדת
עורך ראשי: מארק גפן
עורך משנה: ישראל זמיר (בחופשה)
מרכז המערכת: רוביק רוזנטל
המערכת והמנהלה: רח' חומה ומגדל 2, תל־אביב טל. 378833 חשבון בבנק הדואר 4—43360—3
המען למברקים: שירות שקדואר נעול ת"א 61999
"AL-HAMISHMAR"
(The Daily Guardian) 2, Choma Umigdal St. Tel-Aviv 67771 Phone: 378833 Telex: 341652
סניפים: ירושלים 94622 רח' בן־יהודה 2, בניין סנסור חדרים 102—121. טל' 3—233161. המען למכתבים: ת"ד 1216 ירושלים 91008. חיפה: 33134 רח' פבזנר 17, טל' 673673. המען למכתבים: ת"ד 4007 חיפה 31040.

דובר אש"ף בטונים:

"המדינה הפלשתינית החדשה תגיש בקשה לחברות באו"ם"

קדומי: אם תטיל ארה"ב וטו על הבקשה, ידרוש אש"ף הקפאת חברותה של ישראל בארגון ● "אש"ף אינו רוצה בחיסול ישראל, אלא לשכנע אותה בשאיפתו לשלום ולשיתוף פעולה" — אמר קדומי ● צרפת הודיעה כי תעלה את דרג נציגות אש"ף בפאריס, אולם לא לנציגות דיפלומאטית מלאה

אורי הורוביץ, אהרון ניר (איטליה) וסוכנויות הידיעות

„המדינה הפלשתינית החדשה, עליה הכריז אש"ף באלג'יר תבקש בקרוב להיות חברה במועצת הביטחון", אמר אתמול דובר אש"ף בטונים.

ראש המחלקה המדינית של אש"ף, פארוק קאדומי, אמר בעניין זה שלשום, כי בקשת הארגון לחברות באו"ם תיעשה על־ידי ראש אש"ף, יאסר ערפאת, כאשר ישא דבריו בפני העצרת הכללית של מועצת הביטחון. „אם תטיל ארצות־הברית וטו על בקשה זו, ידרוש אש"ף הקפאת חברותה של ישראל בארגון האומות המאוחדות", אמר קאדומי והוסיף, כי „ארצות־הברית אינה יכולה מצד אחר לקבל חלק מהחלטת מועצת הביטחון 181 מ־47', בה הוחלט על הקמת מדינת ישראל והצטרפותה לארגון האו"ם, ומצד שני להתעלם מחלקה השני של ההחלטה הקורא להקמת מדינה פלשתינית.

בדבריו לא התייחס קאדומי לבקשת ערפאת לקבל ויזה מארצות־הברית, על מנת לנאום במועצת הביטחון בניו־יורק, אולם אמר, כי ערפאת ינאם ככל הנראה באו"ם בסוף חודש זה.

לא רוצים להרוס את ישראל

קאדומי אמר אתמול בראיון לעיתונאי,כי אש"ף אינו שואף להרוס את מדינת ישראל או להרוג את הישראלים, אלא מבקש לשכנע את ישראל כי הוא שואף לשלום ורוצה בשיתוף פעולה.

סגנו של ערפאת, אבו איאד, אמר אתמול לעיתון „איסיאסה", כי אש"ף לא יילך לקראת פיתרון מדיני נפרד לפני שיימצא פיתרון לבעיית רמת־הגולן ודרום־לבנון. לדבריו, לבנון וסוריה צריכות לקחת חלק בוועידה בינלאומית. כאשר נשאל היכן תתכנס ועידה זו ומתי, השיב רק, כי הוא צופה שוועידה כזו תתכנס בקרוב. הוא שלל אפשרות של הקמת קונפדראציה עם ירדן, לפני שתוקם המדינה הפלשתינית.

בראיון לעיתון „אל־איתיחאד" באיחוד הנסיכויות הערביות, אמר סגנו של ערפאת, כי דחיית הצעות השלום של ישראל עלולות להחיות את „הקיצוניות הפלשתינית". אבו איאד אמר עוד, כי החלטות המועצה הפלשתינית, כוללות את מכסימום הוויתורים שיכלו הפלשתינים לעשות.

שגריר ארה"ב בסוריה אמר אתמול לאחר פגישה עם ראש הפרלמנט הסורי, כי לסוריה תפקיד חשוב בפיתרון בעיות האיזור.

צרפת תעלה דרג נציגות אש"ף

צרפת מתכוננת להעלות את הדרג של נציגות אש"ף בפאריס, המתפקדת כיום כ„משרד קישור והסברה" שנפתח ב־75'. על כך מסר שר־החוץ הצרפתי, רולאן. משרד זה לא נהנה ממעמד דיפלומטי והממונה הרשמי עליו הוא דיפלומט משגרירות מאוריטאניה. עם זאת, אמר שר החוץ הצרפתי, כי הנציגות לא תיהנה ממעמד דיפלומטי מלא. לדברי דיפלומטים יפורסם המעמד

מעקב מצד ישראל. סופר ציין, כי נשיא צרפת צידד תמיד בהקמת מדינה פלשתינית, ועתה הוא סבור שהגיע הזמן ליוזמות צרפתיות בנושא זה. לדברי סופר, הצליח ערפאת להחדיר לתודעה האירופית כי הפלשתינים עשו מהות לתהליך השלום והכדור נמצא עתה בידי ישראל, וכי ישראל צריכה עתה לפתוח בהסברה כי לא חל שינוי בעמדת אש"ף הממשיך לנקוט בכפל לשון.

שינוי בנוסח התמיכה

הנשיא מיטראן שינה אתמול את נוסח ההכרה באש"ף והצהיר, כי „צרפת מכירה בזכות הפלשתינים לחיות בטריטוריה בעלת מעמד של מדינה עצמאית". עד כה דיברה צרפת הרשמית בזכות המולדת לפלשתינים.

בראיון בעיתון השמאלי „ליבראסיון" אמר מיטראן,כי „המדינה הפלשתינית מתהווה ככוח בקרב המדינות האחרות בעולם, וכך היא מזוהה". הוא הוסיף, כי החלטת המועצה הלאומית באלג'יר „שינתה בצורה משמעותית" את המצב במזה"ת. מיטראן הדגיש כי צרפת

אינה יכולה להכיר במדינה הפלשתינית מטעמים משפטיים החדש של הנציגות בביקורו הרשמי הקרוב של פארוק קאדומי בפאריס.

שגריר ישראל בצרפת, עובדיה סופר, אמר אתמול בתגובה על ההודעה, כי התפתחות זו מחייבת אולם ציין „עתה נסללה הדרך".

נציג הליגה הערבית בפאריס, בירך אתמול את „העמדה הברורה" של הנשיא מיטראן לגבי זכויות הפלשתינים למדינה.

שר ההגנה הבריטי: צעד חיובי

שר ההגנה הבריטי, ג'ורג' יונגר, אמר אתמול בתום ביקור רשמי בסעודיה, כי הקמתה של מדינה פלשתינית הוא צעד בדרך הנכונה לפתרון צודק של הנושא הפלשתיני, וכי ארצו תומכת בכינוס ועידה בינלאומית. השר הבריטי אמר, כי הוא מקווה שישראל תקבל את היוזמות האחרונות של הפלשתינים.

קראקסי: תמיכה במדינה

מנהיג המפלגה הסוציאליסטית האיטלקית, בטינו קראקסי, הביע אתמול תמיכה במדינה הפלשתינית ואמר, כי על אירופה לעשות מאמצים כדי לקדם את השלום במזה"ת.

אתמול נפגש קראקסי עם מנהיג המפלגה הקומוניסטית האיטלקית, אקילה אוקטו, על מנת לתאם עמדות בנושא הפלשתיני. אוקטו שנפגש בתוניס עם ערפאת לפני ימים אחדים, דיווח לקראקסי על פגישותיו. במסיבת עיתונאים אמר: השקפות הקומוניסטים והסוציאליסטים בנושא הפלשתיני הן קרובות מאוד. הוא הוסיף, כי שתי המפלגות יצטרכו לנקוט יוזמות שייצרו תנאים לשלום בדרך המו"מ. על הכרזת אלג'יר, אמר קראקסי,כי היא לגיטימית ומבוססת.

ערפאת סיים ביקור במצרים

ערפאת עזב אתמול את מצרים, בתום ביקור בן יומיים ודיונים עם הנשיא מובארק. הדיונים התמקדו בעיקר בצורך לערוך ועידה בינלאומית במזה"ת בעקבות החלטות אלג'יר.

כ־47 מדינות הכירו עד כה במדינה הפלשתינית בשמונת הימים מאז הכריז ערפאת על הקמתה ב־15 בנובמבר. ממשלת ניז'ר הודיעה אתמול, כי היא מכירה במדינה החדשה. 87 אחוז מאזרחי מדינה זו הם מוסלמים.

המשטרה בכביש, סע לשלום

השבוע החל מבצע ארצי לאכיפת חוקי התעבורה בדרכים, בתקופת המעבר לעונת החורף. במבצע משתתפות כל יחידות השיטור של המשטרה הצבאית בסיוע שוטרים וקצינים ממערך הכליאה, ההדרכה ומצ"ח, ובשימוש כלי רכב שכורים ומסוק. מטרת המבצע להגביר את הפיקוח בדרכים, במגמה לצמצם למינימום את תאונות הדרכים. המבצע ימשך עד ה־2.12. בתמונה: קצינת משטרה צבאית מצדיעה לפני בדיקת מסמכי הרכב. (צילום: דובר צה"ל)

מפקד המחלקה שחייליה ביצעו פעולות נקם — לשבועיים מעצר

נער מביתא שנורה בשבוע שעבר בידי חיילי צה"ל מת מפצעיו ● אתמול היתה שביתה כללית בשטחים

עירן טאוס, עתים

מפקד המחלקה שחייליה ביצעו פעולות נקם במחנה הפליטים קלנדיה נשפטו בהליכים מזורזים לשבועיים מעצר, החקירה בעניין זה נמשכת.

בבית־החולים תל־השומר נפטר אתמול הנער מוחיד עבד אל רחמן חמאיד בן 13, תושב הכפר ביתא, שנפצע באורח קשה מיריות בעת התנגשות בין תושבי הכפר לצה"ל ב־19 בנובמבר והועבר במסוק צבאי לבית־החולים.

מקורות פלשתיניים מסרו על שני פצועים בהתנגשות בין כוח צה"ל לבין תושבים בכפר מייתלון שבנפת ג'נין. המקורות דיווחו, כי נזרקו אבנים על כוח צה"ל שנע צפונה, התפתחה תקרית שבתוצאה ממנה נפצע מוחמר אל נעראת בן 5, שעל־פי המקורות נורה כנראה בשגגה, ועבד אל רחמן נוואף בן 22, שהוכה קשות. שניהם הועברו לבית־החולים אל־איתיחאד בשכם.

מקורות צבאיים הכחישו את הידיעה.

מקורות פלשתיניים מסרו על התנגשויות שאירעו גם אתמול במחנה הפליטים עין בית אלמא שבאיזור שכם, במהלכן נפצע מיריות תושב מקומי בן 17 והועבר לבית־החולים אל־איתיחאד בשכם.

עוד נמסר ממקורות אלה, כי בכפר אידיס שמצפון לרמאללה נפצע תושב הכפר בן 34 בהתנגשות עם צה"ל, בעת פעילות יזומה. ממקורות צבאיים מסרו על מצוע בתקרית אלימה בקסבה של שכם ומקורות פלשתיניים מסרו על שני פצועים בתקרית זאת.

בכפר סיריס שבנפת ג'נין נהרסו אתמול בצו המינהל שני בתים שנבנו ללא רשיון.

ביהודה ושומרון היתה אתמול שביתה כללית על־פי קריאת כרוז 22 של הנהגת ההתקוממות, כאות הזדהות עם עצורי האינתיפאדה הכלואים בבתי־כלא ומחנות מעצר שונים.

השביתה היתה מלאה ותנועת כלי הרכב בכבישים היתה דלילה למדי. תושבים בודדים הסתובבו ברחובות הערים כאילו הוכרז עוצר מרצון. כוחות צה"ל נעו בכבישים ועצרו מכוניות של ערבים לבדיקות ולצורך מחיקת סיסמאות והורדת דגלים. מחנה הפליטים אל אמערי שליד רמאללה מצוי בעוצר וכפר מאליכ מצוי בסגר.

עוצר מונע ברצועה

צה"ל הטיל אתמול לפנות בוקר עוצר על חלק ממחנות הפליטים ברצועת עזה, שנועד למנוע אפשרות של הפרות סדר אלימות ביום שהוכרז בו על שביתה כללית באזור.

הנהגת ההתקוממות בשטחים הכריזה אתמול על שביתה כללית, במחאה על צו גירוש שהוצא נגד 25 מתושבי השטחים.

מפ"ם: שינוי חוק השבות — רק ברוב של 80 חכ"ים

יורם בר

סיעת מפ"ם הניחה שלשום, מיד לאחר בחירת יושב ראש הכנסת, על שולחנו של היו"ר הצעה הבאה לקבוע את שיריונו של סעיף 4 בחוק השבות, כך שלא ניתן יהיה לשנות את הגדרת החוק לגבי "מיהו יהודי" על־ידי רוב מקרי, אלא ברוב של 80 ח"כים, בכל שלב משלבי החקיקה.

במושב האחרון של הכנסת ה־11 העלה ח"כ אלעזר גרנות הצעת חוק זו להצבעה, והיא נפלה בהפרש קולות קטן. לפני אותה הצבעה התחייבו ראשי סיעת המערך לגייס את חברי סיעתם לתמיכה בחוק, אך לא עשו כן וההיוזמה נכשלה. „עתה אנו עלולים לקטוף את פרי הביאושים של הכישלון ההוא", אמר ח"כ יאיר צבן, ראש סיעת מפ"ם.

ח"כ צבן: הוותיק בסיעה הגדולה ישביע את הכנסת

יורם בר

הצעת חוק ראשונה הונחה אתמול על שולחן הכנסת על־ידי יו"ר סיעת מפ"ם, ח"כ יאיר צבן, לפיה תיפתח הכנסת להבא לא על־ידי זקן חברי הכנסת, אלא על־ידי הוותיק מבין חברי הכנסת של הסיעה הראשונה בגודלה שאיננו שר. בהיעדרו ימלא את מקומו הוותיק מבין חברי הכנסת של הסיעה השנייה בגודלה. אם יהיו שני חברי כנסת אלה בעלי וותק שווה, יכהן כיו"ר זמני הזקן מבין השניים.

ח"כ צבן אומר, כי כבר בעבר התעוררו ספקות לגבי החוק הנוכחי ועתה באה פרשת יאיר שפרינצק והקריחה את התבשיל.

"זהו אבסורד ממדרגה ראשונה להטיל את תפקיד היו"ר הזמני על־פי שיקולי גיל ולא על־פי שיקולי ותק וניסיון, במיוחד כאשר קיימת אפשרות שאותו משביע זמני יכהן כיו"ר הכנסת עד לתקופה של ארבעה חודשים. נוסח החוק הקיים מאפשר קוריוזים לא מכובדים, כאשר חבר סיעה קטנה ישא בתפקיד שהוא לעיתים סמלי בלבד ולעיתים רב־משמעות. הטלת התפקיד על הוותיק מחברי הסיעה הגדולה הולמת יותר את השיקולים הדמוקרטיים של התחשבות ביחסי הכוחות האמיתיים", אמר ח"כ צבן.

הצעת חוק של התחיה: לספח יהודה, שומרון ועזה

בצלאל עמיקם

הכנסת החדשה טרם פתחה את דיוניה וכבר מזומנת לה הצעת חוק שלמוסית, שהודרוה והגישה סיעת התחיה, ועניינה - החלת המשפט, השיפוט והמינהל של המדינה על יהודה, שומרון וחבל עזה.

התחיה אומרת, כי שר־המשפטים לשעבר, יעקב שפירא, הגיש עוד ביוני 1967 את חוק תיקון סדרי השלטון, ולפיו צה"ל שחרר מעול זרים חלקים נוכרים מארץ־ישראל, לאו דווקא רצופים והנמצאים בשליטתו.

מאז החילה הממשלה בצו, על־פי חוק זה, את השיפוט והמינהל על מזרח ירושלים וסביבתה.

אי־החלת החוק על יו"ש ועזה יוצרת, לדעת אנשי התחיה, חלל פוליטי ריק ומגביר את הסכנה להיווצרות מדינה פלשתינית, בייחוד על רקע החלטות מועצת אש"ף על הקמת מדינה פלשתינית בארץ ישראל.

"שינוי" הגישה הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות

בצלאל עמיקם

הצעת חוק לשינוי שיטת הבחירות ולהעמדתה על בסיס כפול - אזורי ויחסי גם יחד, הונחה אתמול על שולחן הכנסת.

יוזמת ההצעה היא סיעת שינוי הטוענת, כי רק שינוי מהותי בשיטת הבחירות ימנע השתלטות מיעוט על הרוב והידוק הקשר בין הבוחר והנבחר.

ההצעה באה להכניס תיקון בחוק יסוד הכנסת, לפיו תחולק הארץ ל־80 אזורי בחירה, בהם יונהגו הבחירות האישיות וייבחרו שם 80 ח"כים. 40 הח"כים הנותרים ייבחרו לכנסת ברשימה ארצית אחת.

סיעת שינוי יוזמת חוק נוסף שמגמתו להשוות בין הזרמים השונים ביהדות ולבטל את ההפלייה הקיימת היום בהקצאת משאבים.

לבית אילון בחג היובל
ברכות ואיחולים
קיבוץ ברעם מאחל
אתם שהייתם בית חם לילדינו
מתכנים וסוללים בחינוך את דרכינו
בברכת חזק ואמץ
המשיכו ליצור ולבנות
קיבוץ ערכי וחזק בשנים הבאות
בית ברעם

ההסתדרות הכללית של העובדים בארץ ישראל
קופת־חולים
הוועד המפקח הארצי של קופת־חולים
ישיבת הוועד המפקח הארצי
תתקיים ביום שלישי, כ"א כסלו תשמ"ט, 30.11.1988, בשעה 16.00, באולם הישיבות (קומה 7), בבית ההנהלה המרכזית של קופת־חולים, רח' ארלוזורוב 101, תל־אביב.
סדר־היום:
1. אישור עידכון מחיר מנת תרופות.
2. שונות.
יהודה ברקאי
יו"ר הוועד המפקח הארצי

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ובניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אשור לשיפוץ וחיזוק מבנה. מהוראות התוכנית החלה על המקום, הקובעת שכל בניה תאושר לאחר הכנת תוכנית בינוי לאיזור, ברחוב קיבוץ גלויות מס' 12, גוש 7087, חלקה 19.
תיק בנין 33918
בקשה מס' 843076
י. בסמי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

המשכים

חשש בירושלים

(המשך מעמוד ראשון)

למנוע כניסת ערפאת

שר החוץ הדגיש כי ישראל ומצרים חלוקות בפרשנות שלהן להחלטות המל"פ. קהיר סבורה כי אש"ף מילא אחרי כל התנאים שהציב בפניו המערך, כתנאי להכרה בו. לדעת מצרים אש"ף הכיר בהחלטה 242 של האו"ם. ישראל לעומת זאת, סבורה כי אש"ף לא זז באלג'יר, כמלוא הנימה, מעמדותיו המסורתיות. ישראל העבירה לקהיר, בכתב ובעל פה, את עמדותיה. התגובה המצרית היתה עניינית וקורקטית וניכר בה כי משטר מובארק אינו מעוניין להחריף את היחסים איתנו. לישראל אין שום אישור כי ערפאת צורק, וכי ארה"ב אכן איפשרה לו להכנס לתחומיה. ישראל ממשיכה לפעול נגד מתן האיסור הזה. ישראל גם פועלת לסכל את מאמצי אש"ף לקדם את הסטטוס שלו באו"ם. הורגש כי אש"ף יוכל להתקבל כמדינה לאונסקו, ולארגוני האום לעבודה ולבריאות. שכן אי־אפשר להטיל וטו על צירוף חברים חדשים לארגונים אלה. פרס הסביר לעמיתיו מדוע מדינות שונות בעולם, כולל סוריה, סירבו להכיר במדינה הפלסטינית.

סחר באירופה

בנושא האירופי, תקפו שרים שונים את מהלכי משרד החוץ. הורגש כי ישראל לא פעלה מספיק כדי לשכנע את ידידותיה בצידקת עמדותיה. בהולנד, אנגליה, וצרפת יש סחף קשה לטובת אש"ף. ההחלטה של שרי החוץ של אירופה, מהשבוע, היתה יכולה להיות פחות פרו־פלסטינאית אם ההסברה הישראלית היתה יעילה יותר.

בניגוד לצפוי לא היו התכתשויות בישיבה בין שרי הליכוד והמערך. הראשונים גם לא ביקשו לכרוך את התמיכה המצרית בהחלטות אלג'יר בצעדים שישראל תנקוט בנושא טאבה. בישיבה לא התקבלו שום החלטות.

ב־1 בדצמבר

מנהיג אש"ף,יאסר ערפאת מתכוון,לבוא ב־1 בדצמבר לניו־יורק ,כדי לשאת את דברו באותו יום בעצרת האו"ם,מסר אמש נציג אש"ף במרכז האו"ם.בתוך כך נמסר כי שלטונות האו"ם פנו אתמול למשרד החוץ בוושינגטון להעניק אשרת כניסה למנהיג אש"ף לארה"ב.כ.בן העבירו שני טפסי בקשה לצורך זה.הדובר מחלקת המדינה האמריקנית,צ'רלס רדמן, הכחיש את הידיעות כאילו כבר הוגשה הבקשה לאשרה.עם זאת נודע כי אחת האפשרויות הנשקלות עתה,היא להעניק לערפאת אשרת מעבר לניו־יורק בלבד למשך 24 שעות,לצורך השמעת נאומו באו"ם

הפתעה: גם האורתודוכסים

(המשך מעמוד ראשון)

ראש המחלקה לאירגון בהסתדרות הציונית, הרב ג'ו אמר, "זהו רגע גורלי ביחסי ישראל והתפוצה ולכן חובה על ממשלת ישראל להתייעץ לפני קבלת הכרעה בנושא זה עם נציגי הסוכנות וההסתדרות הציונית".

דיניץ, שחזר אתמול מכינוס חירום של יהודי ארה"ב בניו־אורליאנס כי נושא מיהו יהודי, מתקבל בחומרה ע"י יהודי ארצות הברית, ונושא זה לא יעברו לסדר היום. הוא הסביר כי היהודים רואים בתיקון החוק, ניסיון מצד ישראל ליצור יהודים מדרגה שנייה. "הרי חוק זה נוגע בעיקר ליהודי התפוצות, ואנו הסוכנות המופקדת על העלייה רוצים שתהיה פתוחה וחופשית לכל יהודי" אמר. דיניץ הוסיף כי יפגש היום יחד עם יו"ר חבר הנאמנים של הסוכנות עם נציגי הממשלה וכי ישתדלו להוריד את העניין מסדר היום.

לא רק הפסד בכסף

"טעות לחשוב ששינוי החוק 'מיהו יהודי' יביא רק להפסד של מאה מיליון דולאר מכספי המגבית המאוחדת, אמנם אין לזלזל בסכום זה, אולם הסכנה העיקרית היא סכנת הקרע בין ישראל והתפוצות", דברים אלה אמר אתמול רב פודר, נציג מפ"ם בהנהלת ההסתדרות הציונית העולמית בכנס בתל־אביב. כאשר לכספי המגבית אמר פודר, כי הם מממנים את צורכי ההתיישבות הצעירה, עליית הנוער על שישה עשר אלף חניכיה, וחמישים אחוז מכספי שיקום השכונות.

נשיאת אירגון הדסה שיגרה אתמול מכתבים לנשיא המדינה, רה"מ, יו"ר הכנסת ורבנים ראשיים ובהם ביקשה למנוע את השינוי בחוק "מיהו יהודי".

אירגון הרופאים תומך

אירגון הרופאים היהודים בצפון אמריקה שיגרו אתמול מכתב אל רה"מ שמיר. בו הם מביעים תמיכה בתיקון חוק השבות. במכתב נאמר "לעם היהודי, כמו לכל חברה מתוקנת בעולם, ישנה מסגרת והכניסה אליה חייבת להיות עפ"י דרישה מינימאלית של גיור כהלכה". עוד נאמר במכתב "אלה המאיימים על ישראל אינם מציגים את רוב יהדות הגולה. אנו וייתר העם היהודי נמשיך לתמוך בישראל, ואם 'מנהיגינו' אינם רוצים לעשות כך הם יוחלפו".

קנדי: אני רפורמי. כאשר הגישו חברי איחוד הקהילות היהודיות בארה"ב, בנובמבר 61', ספר תורה לנשיא ג'ון קנדי, שהובא לארה"ב על ידי מייסד הזרם הרפורמי, מאיר וייס, ומנהיג הפועלים, דוד דובנסקי, העיר לקנדי כי לא חבש כיפה בטקס הגשת ספר התורה השיב קנדי: זה מפני שאני רפורמי. ספר תורה זה נשלח לארכיון קנדי לפני עשתיים לפי בקשת מוסד זה.

הנשיא הרצוג: יחד עם כל האומה בושתי ונכלמתי מהאירוע בכנסת

תלמידי כפר הנוער ימין־אורד הגישו לנשיא מגילת קלף חתומה על־ידי 532 בני נוער ובהמחאה על "הפתיחה המבישה של הכנסת החדשה"

עתיים

במעמד מרגש ונסער במשכן נשיאי ישראל הביע אתמול נשיא המדינה חיים הרצוג הזדהות עם תלמידי כפר הנוער ימין־אורד שבאו למחות בפניו על הפתיחה המבישה של הכנסת החדשה. הנשיא אמר כי ביחד עם כל האומה הוא בוש ונכלם כאשר בית המחוקקים הרצג קבל עם ועדה, על מרקעי העולם כולו, תוך פגיעה במוסד הנשיאות בישראל.

הביטוי הציבורי המאורגן בעניין זה בא ביוזמת תלמידי כפר הנוער הדתי של עליית הנוער ע"ש צרלס ויננגייט שביקשו להיפגש עם הנשיא למטרה זו. בשיחות שקדמו לטקס התגיגי אמר אחד התלמידים, גדעון יעקובי מעקרון, כי התלמידים החליטו לנקוט בצעד זה מפני שנשיא, דגל והימנון אין להם פשרות.

במגילת קלף שהוגשה לנשיא נאמר:"אנו, בני נוער יהודי מישראל, איטליה, מרוקו, אירן, קולומביה, תורכיה, בריטניה, אתיופיה, ברזיל, מקסיקו, הולנד ארגנטינה, צרפת, הודו, פנמה ושוודיה החיים ולומדים בכפר הנוער, וכן ילידי הארץ מהגליל, המרכז והנגב, המהווים כנסת סמלית של הילדים והנוער היהודי בארץ ובעולם, עומדים היום בתדהמה מול הדחייה הבוטה של מסר המחוייבות לכבוד הדדי שהיה בדרכיך לנבחרי האומה.

"כמייצגים, על־פי הרכב כפרנו, את כל ילדי ישראל בעולם, אנו מבקשים לעורר ולחזק בשעה זו על־ידי הבעת הכרתנו במחוייבות הנוער היהודי להקדיש את חייו ולהילחם גם למען שינוי הנורמות האלה - למען כבודנו הלאומי ועתידנו".

למגילת הקלף צורפו 532 חתימות של בני נוער הכפר.

נשיא המדינה חיים הרצוג הודה לתלמידים על היוזמה והתגובה הטבעית לדבריו, שהניעה אותם לבוא לירושלים כדי לתת ביטוי לסלידתם מן המחזה המביש והמראיע אשר ראו עם פתיחת הכנסת ה־12.

"אין לי כל ספק כי אתם מייצגים אחוז גבוה מאוד לא רק של הנוער בארץ, אשר נקעה נפשו מהאירוע בכנסת, אלא גם של הציבור כולו" - אמר הנשיא.

"אינני מוחל על כבוד הנשיאות - הטעים הרצוג - ואין לי כל כוונה לעשות זאת. אם אמחל על כבוד הנשיאות אמחל על כבודנו כאומה ומדינה עצמאית. לא בכדי נאלצתי בנאומי בכנסת להדגיש את הציווי המחייב את כולנו לכבד את עצמנו, את הסמלים הלאומיים, את דגלנו את ההמנון ואת המדים שלנו. לצערי הרב לא כל שליחי הציבור שותפים לעם בתחושה זאת.

"יחד עם כל האומה בושתי ונכלמתי לנוכח הארוע, כאשר אצל רבים מחברי הכנסת ראיתי גם מידה לא מועטה של שמחה לאיד. במקום התעלות ומופת, ראינו, לצערינו, אספקלריה של כמה מן החוליים שדבקו בחברה הישראלית כולה בכללותה".

הנשיא העיר, כי אין זה מקובל שהנשיא יתבטא בנושא הנתון בוויכוח ציבורי, אבל הוא מוצא לאפשרי לומר כי כל אימת שאין קשר בלתי אמצעי בין נבחרי העם והציבור שבוחר בהם, דוגמת הנהוג בבחירת ראשי ערים, לא יוכל הציבור להוות סנקציה על התנהגות הנבחר.

נבון: אני מבוייש ומזועזע

"לראשונה מאז שאני חבר כנסת הרגשתי השבוע מבוייש ומזועזע. תמיד היו חילוקי דיעות, אך מעולם לא הגיעו לביזוי כזה. הנזק שגרמה הכנסת לעצמה הוא בלתי הפיך" — אמר אתמול סגן ראש הממשלה ושר החינוך־והתרבות, יצחק נבון, בטקס שנערך בלשכתו לרגל הופעת הספר "פעמי העלייה מתימן", שכתב הרב שלום גמליאל.

בג"ץ הוציא צו נוסף לנמק את העלאת מימון המפלגות

עתיים

בג"ץ הוציא צו על תנאי המורה ליו"ר הכנסת, ועדת הכספים של הכנסת וכל הסיעות המיוצגות בכנסת ה־12 לנמק תוך 20 יום מדוע לא יבטלו את החלטת ועדת הכנסת בדבר העלאת מימון המפלגות בכ־55 אחוז.

הצו הוצא לבקשת עו"ר ורח רוזנבלום ובנו רן, תלמיד תיכון, שעתרו לבג"ץ נגד החלטת ועדת הכספים.

זו העתירה השנייה שהוגשה השבוע לבג"ץ באותו נושא. בעתירה הראשונה, שהגישה תנועת לאור, הוציא בג"ץ צו ביניים האוסר את העברת התוספות למפלגות עד לתום הדיון בעתירה. צו הביניים עדיין לא בוצע, כיוון שתנועת לאור לא הצליחה לגייס את הערבון שנדרשה ממנה.

מבקר רפא"ל לשעבר תובע פיצויים מהרשות על פיטוריו

יואב אביב

הרשות לפיתוח אמצעי לחימה פועלת כבר יותר משנה ללא מבקר קבוע, מאז נכנס לתפקידו המנכ"ל החדש של רפא"ל מוסה פלד. בתפקיד מבקר רפא"ל משמש כיום ממלא מקומו של המבקר הקודם ועד היום לא מונה לתפקיד בכיר זה מבקר קבוע.

מבקר רפא"ל לשעבר, צבי רוזנר, תובע מהרשות פיצויים בסך 266 אלף שקל. הוא טוען בתביעתו, כי מנכ"ל רפא"ל, מוסה פלד, קבע, כי הוא, המבקר, צריך לשאת באחריות לתקציב העבודה השנוי של רפא"ל לשנת 1987, שהרשות סטתה ממנו בשיעור של 25 אחוז.

ברפא"ל אומרים כי לא הופר כל הסכם עם רוזנר וכי המנכ"ל החדש ראשי למנות למבקר את מי שהוא מעוניין בו.

בכתב התביעה שהוגש על־ידי צבי רוזנר לבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה,באמצעות עו"ד עמי אסנת, מגולל המבקר לשעבר את פרשת פיטוריו. לדבריו הוא מונה לתפקיד בתקן של ראש חטיבה לאחר שהמנכ"ל הקודם, ד"ר זאב כונן, פנה אליו דרך עוזרו דוד הראל. לטענתו הוא הסכים לקבל את התפקיד בתנאי שיוכל לכהן בו משך 9 שנים עד צאתו לפנסיה. ואמנם נחתם עימו הסכם למשך 9 שנים. עם גמר תקופת הניסיון הראשונה הוא הוחתם, לדבריו, על חוזה עד צאתו לגימלאות. ואולם כעבור חצי שנה, עם כניסתו של פלד לתפקידו, זימן אותו, לטענתו, המנכ"ל החדש והודיע לו כי הוא עומד לפטרו.

לדברי רוזנר נימק פלד את החלטתו בשני טעמים. הנימוק הראשון היה, כי על המבקר היה להתריע על המצב אליו נקלעה רפא"ל ולהזהיר את המנכ"ל מהנתונים השגויים בשיעור של 25 אחוז מנתוני 1987. הנימוק השני, לדבריו, היה כי ועד העובדים דרש קיצוץ כהנהלה בתמורה לקיצוצי עובדים.

למרות הודעתו של פלד ביולי 87 עוכבו פיטוריו של רוזנר עד ינואר 88.

לטענת רוזנר הוא לא נדרש מעולם להתייחס לתוכנית רפא"ל לשנת 1987 ותוכנית זו לא הועברה אליו. כן טען, כי האחראים לסטייה מהתקציב לא רק שלא פוטרו על־ידי מנכ"ל רפא"ל, אלא אף קודמו [illegible] לתפקידים בכירים יותר.

רוזנר מטיל את האחריות על [illegible] ג. פורטונה, שהיה, לדבריו, הממונה על תוכנית העבודה, ועל א. [illegible], שהיה אחראי על קשרי רפא"ל [illegible] מדינה זרה, שפרויקט גדול [illegible] צריך להתבצע בה לא מומש.

בסיום תביעתו קובע רוזנר, [illegible] התנהגותו של מנכ"ל רפא"ל [illegible] פלד נגועה בחוסר תום לב וכי [illegible] מנצל לרעה את סמכותו [illegible] למנות לתפקיד את אחד [illegible] שלומו, אותו יוכל לנווט כרצונו.

בכתב ההגנה טוענת עו"ד [illegible] לבצלטר מפרקליטות מחוז חיפה, [illegible] אכן נחתם עם רוזנר חוזה [illegible] למשך 9 שנים, אך קיים בחוזה [illegible] המאפשר להתירו. לדבריה [illegible] לא נימק מנכ"ל רפא"ל את פיטוריו של רוזנר בנימוקים שייחס לו [illegible] והוא ביקש להחליפו בתפקיד משיקולים עניייניים.

לדברי רפא"ל פעל מוסה פלד במסגרת תוכנית הבראה [illegible] ליישם ברשות עם כניסתו לתפקיד ואשר קיבלה את אישור מנכ"ל משרד הבטחון.

"העבודה" הורתה לברטל להסיר את מועמדותה לראשות העיר רעננה

יהושע למרקום

המוסד לביקורת של מפלגת העבודה הודיע השבוע לרינה ברטל, פעילת המפלגה המשמשת גם מזכירת נעמת ברעננה, כי אם לא תסיר בתוך שבוע את מועמדותה לראשות העיר ברשימה עצמאית, תפוטר מכל תפקידיה במפלגה.

ההחלטה נתקבלה בדיון שנערך לאחרונה במוסד לביקורת של מפלגת העבודה בעתירת סניף מפלגת העבודה ברעננה נגד הליכתה של רינה ברטל ברשימה עצמאית בבחירות לרשות המקומית.

המוסד לביקורת קיבל את עמדתו של חיים בן־חיים, המועמד הנבחר של סניף מפלגת העבודה לראשות העיר, שטען, כי הקמת רשימה עצמאית בראשות חבר המפלגה עומדת בניגוד מוחלט לחוקת המפלגה והחלטת מוסדותיה הנבחרים.

ההחלטה נוסחה בזהירות והשאירה לרינה ברטל פתח לחזרתה לפעולה סדירה במפלגת העבודה אם תוך שבוע ימים תחליט על ביטול הליכתה עצמאית. "אם לא תעשה כן תישא בתוצאות מעשיה עד להוצאתה משורות המפלגה" — אמר הדובר של חיים בן־חיים.

ראש המטה של רינה ברטל אמר לכתבנו בתגובה על ההחלטה: "הבטחתי לתושבי רעננה ראש עיר מסוג חדש ובכוונתי ובכוונת חברי שתומכים בי לעמוד בהבטחתי".

רינה ברטל אמרה בתגובה, כי מפלגת העבודה ממשיכה להוור על שגיאותיה מן העבר ואינה מצליחה להעמיד בפני הציבור מועמדים אשר ישכילו להבין את הצרכים של העיר ותושביה.

"אני ממשיכה להורות — אומרת רינה ברטל — עם תנועת העבודה ושום תככים של עסקנים לא ירחיקו אותי מהשקפותי. אני מקווה שהעסקנים הזוטרים של מפלגת העבודה לא ישובו לנקוט בשיטות של מפא"י ההיסטורית ולא ינסו לפגוע בי במקום עבודתי ובפרנסתי. בהחלטת המוסד לביקורת יש הפלייה כלפי, בנראה בשל היותי אשה. ישנם עוד עסקנים במפלגת העבודה שהולכים ברשימות עצמאיות אולם נגדם לא ננקט כל צעד".

יצויין, כי רינה ברטל הודיעה על הופעה עצמאית בבחירות לראשות העיר עוד לפני שסניף מפלגת העבודה ברעננה בחר בחיים בן־חיים המכהן כסגן ראש העיר, כמועמד המפלגה לראשות העיר.

"השבוע" בקיבוץ הארצי
יוסיע
ביום חמישי הבא
1.12.88

לא כל אחד יכול לקרוא מודעה זו!!

אזרח נכבד!

בישראל חיים אלפי עיוורים - ילדים, מבוגרים וקשישים השואפים לחיות חיים יצרניים ועצמאיים.

ההכנסות ממבצע "אור לעיוור" מסייעות למרכז ולאגודות למען העיוור ליזום, לקיים ולפתח שירותים ואמצעי עזר המאפשרים לעיוורים אלה חיים מלאים ובכבוד.

ביום שני ה־28 בנובמבר, יפקדו את ביתך תלמידי בתי הספר כדי להעלות תרומה למבצע "אור לעיוור". קבל אותם בסבר פנים יפות ותרום בעין יפה.

ההכנסות מתרומות אלו קודש לרווחת העיוור החי בתוכנו

המרכז לעיוור בישראל. שד' בן־גוריון 94 תל־אביב, טל' 5448111

נשיא דרום אפריקה בותה העניק חנינה לששת "נידוני שארפוויל"

לאחר שערעורם האחרון נגד גזר דין המוות נדחה אתמול בבית המשפט העליון ● הוצאה להורג של שחור נוסף, שהורשע ברצח מודיע משטרתי, נקבעה להיום

סוכנויות,רויטר

יוהנסבורג. נשיא דרום אפריקה, פיטר בותה, העניק אתמול חנינה לששת "נידוני שארפוויל", חמישה גברים ואשה, אשר ערעורם האחרון נגד גזר דין המוות נדחה שעות ספורות קודם לכן. ששת השחורים, שמאבקם זכה לתשומת לב בינלאומית, נידונו למוות על חלקם בהריגתו של שחור, חבר מועצת עיריית שארפוויל, מדרום ליוהנסבורג.

שעות ספורות קודם לכן נודע, כי בית המשפט העליון של דרום אפריקה דחה את ערעורם של השישה, שביקשו משפט חוזר. זהו הערעור האחרון שיכלו להגיש. עתה ירצו מאסר של בין 18 ל־25 שנה.

הפרשה עוררה סערה בעולם כולו. הרצח בוצע על־ידי המון זועם שהשישה היו חלק ממנו, אבל הם לא השתתפו בפועל ברצח. הם יושבים כבר יותר מאלף יום בתא הנידונים למוות, והיו מוצאים להורג בתלייה לולא זכו בחנינה.

הסנגורים תבעו לפתוח מחדש את ההליך המשפטי, מפני שעד מפתח של המדינה, ג'וז מאנטה, הודה ששיקר במשפט בגלל לחץ שהפעילה עליו המשטרה.

מניו־יורק נמסר, כי חברי מועצת הביטחון יקיימו התייעצויות, לאחר ששלטונות פרטוריה הודיעו על כוונתם להוציא להורג היום את אחד ממתנגדי המשטר, פול טפו סטלאכה.

סטלאכה, בן ה־24 נידון למוות ב־86' באשמת רצח מודיע של המשטרה. הוועדה המיוחדת של האו"ם למלחמה באפרטהייד מחתה חריפות נגד הכוונה להוציאו להורג וציינה, כי הצעיר לא השתתף אישית בפשע המיוחס לו.

בותה גם חנן ארבעה שוטרים לבנים שנידונו למוות וכן שלושה שחורים אחרים. שניים מהשוטרים הלבנים הם סרן ג'ק לה גראנג' וסמל רוברט ואן דר מרווה, שנידונו בראשית השנה לתלייה לאחר שהורשעו ברצח סוחר סמים מגזע מעורב.

לגלות בכפר

נשיאה לשעבר של דרום קוריאה, צ'ון־דו־הואן יושב ליד אשתו תבוכה במכונית העומדת להסיע אותם אל מקום גלותם הכפרי. האופוזיציה והסטודנטים ריכזו בו, ובמעשי השחיתות בתקופת ממשלו, את מאבקם נגד השלטון (צילום: אי.פי)

3 חיילים סובייטיים נהרגו במהומות אתניות באזרביז'אן

בניסיון להשתלט על הסכסוך ששב והתלקח בין ארמנים לאזרביז'אנים

רויטר, סי"צ

מוסקווה. שלושה חיילים סובייטיים נהרגו ו־126 נפצעו, לאחר שהוזעקו לעיר קירובאבר באזרביז'אן, לשים קץ להתנגשויות שהוסלמו בימים האחרונים בין ארמנים ואזרביז'אנים — מסר אתמול משרד החוץ של אזרביז'אן.

השלטונות הכריזו על מצב חירום באזורים שונים כחבל, לאחר התנגשויות שלשום. התושבים הארמנים באזור נאגורנו־קרבאך דורשים כי חבל הארץ ההררי יועבר מאזרביז'אן לשלטון הרפובליקה הארמנית.

חיילים סובייטים הוצבו אתמול לשמור על בתי ארמנים בבירת אזרביז'אן, באקו, בעקבות התחדשות המהומות האתניות.

דובר משרד החוץ של החבל מסר, כי פועלי בתי החרושת בבירה באקו, פתחו בשביתה כללית. "קרוב לחצי מיליון אזרביז'אנים התאספו בכיכר לנין בעיר, ומחו נגד מעשי האלימות שהחלו בשבוע שעבר", מסר הדובר. לדבריו נפצעו באירועים אלה אנשים נוספים.

הפועלים בבאקו תובעים שהחבל ישולב במלואו ברפובליקה האזרביז'אנית ויבוטל מעמדו כחבל אוטונומי. גם בשושה, העיר השנייה בגודלה בחבל, ובה רוב של אזרביז'אנים, נערכו הפגנות, כמו בשאר חלקי הרפובליקה.

הרדיו מסר, כי "המצב בקירובאבד ובנאחיצ'וון החמיר מאד. חוליגנים תקפו בנייני ממשל וציבור. ננקטים צעדים כדי לשמור על הסדר ועל שלומם של האזרחים".

השביתה בחבל האוטונומי שבו 175,000 תושבים, 75 אחוז מהם ארמנים, נמשכה גם אתמול. לפני שבועיים הוכרזה שביתה בסטפאנאקרט, העיר הראשית של נגורנו קרבאך, שתושביה דורשים סיפוח לארמניה.

גם בבירת ארמניה, ירוואן, נערכו הפגנות. המונים התקבצו בכיכר המרכזית, לאחר שנפוצו שמועות על התקפות על ארמנים כאזרביז'אן.

הקרמלין דחה בעבר את התביעה לספח את נגורנו קרבאך לרפובליקה הארמנית. יותר מ־30 בני־אדם נהרגו השנה בסכסוך האתני על נגורנו קרבאך.

אושר תקציב הקהילייה האירופית: 53 מיליון ד'

רויטר

בריסל. שרי הקהילייה האירופית אישרו אתמול את תקציב הקהילייה ל־89'. שרי השוק החליטו על קיצוץ ניכר בהוצאות הסובסידיות לחקלאות. התקציב טעון אישור הפרלמנט האירופי שיתכנס בדצמבר, כדי לאשר סופית את ההצעות לפני תום השנה. אם אכן יאושרו ההצעות, תהיה זו הפעם הראשונה מאז 79' שהקהילייה האירופית נכנסה לשנה חדשה עם תקציב שעל פרטיו הסכימו כל הצדדים.

הצמיחה הכלכלית של מדינות השוק היא מעבר למצופה; התייצבות שער הדולר ועליית מחירי המוצרים, הגדילו את הכנסות הקהילייה. כתוצאה מכך תופחת המעמסה שתוטל על המדינות החברות בקהילייה בשנה הבאה.

ההוצאות למימון החקלאות, שנקבעו לסכום של 32.2 מיליארד דולר, יהיו עתה פחות מ־60 אחוז מכלל ההוצאות התקציביות, זו הפעם הראשונה מאז תחילת שנות ה־60'. התקציב כולו יהיה בסדר גודל של כ־53.6 מיליארד דולר.

בדיונים על התקציב הסמיכו השרים את ועדת השוק לפתוח נציגויות של הקהילייה בסיאול, שטוקהולם ומונטבידאו בשנה הבאה.

אבו ג'יהאד בהצגה בכווית

אורי הורוביין

השבועון "אלבלאר" מוסר, שבכווית נעשות עתה הכנות אחרונות להעלות על הבמה הצגה על חיי אבו ג'יהאד. השחקן המצרי צלאח קאביל יהיה אבו ג'יהאד. הצגות ראשונות ייערכו בכווית ולאחר מכן תועלה ההצגה בבמות מדינות ערביות.

מקורות לבנוניים: תותחי צה"ל הפגיזו משטח דרום לבנון

אורי הורוביין

מקורות לבנוניים מסרו אתמול, כי ישראל ריכזה יחידות תותחי 155 מ"מ בגבול לבנון, ותותחים אלה ירו אתמול על מטרות בבקעה. אתמול גם נמסר, שבקרבות שהיו ביממה האחרונה בין אמל לחיזבאללה במערב ביירות נהרגו שניים ונפצעו עשרה אנשים.

אתמול נודע, שבהתפוצצות מכונית התופת בבקעא ליד רכב של החיזבאללה נהרגו ארבעה בכירים מהחיזבאללה. הקרבות שהיו אתמול ושלשום במערב ביירות היו על רקע זה.

מחר ב"המשמר"

ובמוספו השבועי חותם

מוסף לשבת

● משבר הקיבוצים: איך הם נקלעו אליו; איך יוצאים ממנו — אודי נחשון, טלי כרויזר־וונגסלר.
● שיחה עם פרופ' שאול פרידלנדר — צבי גורן.
● יהדות ארה"ב: התסיסה על רקע "מיהו יהודי" — דליה שחורי.
● הכסף לא מבטיח בריאות — על מותה של כריסטינה אונסיס — ז'אן כהן, יהודה צור.
● סיפורי הרופא הערבי מ"סורוקה" — איילת מזור.
● יוסף מונדי — רשימות מן החבית; עמירם כהן — על הפנים; דורית קדר — תערוכות; רני ורט — קולנוע.

חותם

● אדוני היו"ר, כנסת נכבדה — כך זה נראה ממזנון הכנסת — מאת אלישבע איילון.
● האחר — גאנדי, לפני היותו מנהל מוזיאון — מאת עמירם כהן.
● עם עמיר פרץ, ח"כ טרי — מאת אריה פלגי.
● לך תשאל את המערכת — סיפור פיטוריו של פאיז ספרי — מאת גונה קונן.
● סגנית הנשיא — פרופ' רות ארנון, סגן נשיא מכון וייצמן — מאת חיה יוסף.
● דרך צליתה — הכל אודות המיגרנה — מאת רונית מורגנשטרן.
● סלם כרעו והשתחוו לסטלין — ביקורי אינטלקטואלים מערביים בארצות הקומוניזם — מאת אהרון גיר.
● מוות יודע מראש — סרט על פי ספרו של גרסיה מארקס — מאת יעל ישראל.
● שלגיה ושבעת הגמדים — מופע חדש של להקת המחול תמ"ר־ירושלים — מאת גיורא מנור.
● גלטריו הגדול — "הספר מסביליה" באופרה הישראלית — מאת יוסי שיפמן.
● הולך וכלה — תערוכת צילומיו של אירווינג פן — מאת יוסי קאנץ.
● "הלו חותם" ● אישית לוחצת ● שלום בית — מאת חיה יוסף.
● עודד ליפשיץ: אלי הכהן; זאב צחור; איתן קלינסקי: שמואל בונים.

דף לספרות

● א.ב. יפה: על ספר שיריו החדש של שלמה טנאי.
● יעל לוטן: על ספרות ואנתרופולוגיה.
● צבי גורן: על זכייתו של עמוס עוז ב"פנימה", פרס הספרות הצרפתי.
● אילן שיינפלד: על עוזריאל אוכמני.

2 נהרגו במדריד ו־45 נפצעו בהתפוצצות מכונית־תופת

רויטר, סי"צ

מדריד. · שני אנשים נהרגו וכ־45 נפצעו בהתפוצצות מכונית תופת ליד מפקדת המשמר האזרחי במדריד בלילה שבין שלשום לאתמול, מסרה המשטרה.

המחתרת הבאסקית היא האחראית, כנראה, לפיצוץ רב העוצמה, שגרם למותם של עובד הטלוויזיה הממלכתית ופעוט בן שנתיים וחצי. הורי הפעוט פצועים קשה.

מכונית התופת הכילה חומר נפץ במשקל כ־100 ק"ג. מעוצמת הפיצוץ נפער חור בקוטר של חמישה מטרים בקיר בניין המשמר האזרחי, בו מתגוררות גם משפחות העובדים.

הפיצוץ אירע שעה לפני שראש הממשלה, פיליפה גונזלס, עמד להפגש עם נשיא צרפת, פרנסואה מיטראן. השניים היו אמורים לדון בין היתר בהמשך שיתוף הפעולה המשטרתי במאבק נגד המחתרת הבאסקית.

הצלב האדום בצידון השעה פעולותיו בעקבות חטיפה

רויטר

ז'נווה. הצלב האדום הבינלאומי החליט אתמול להשעות את פעולותיו בצידון עד להודעה חדשה — הודיעה דוברת הארגון. ההחלטה התקבלה לאחר חטיפתו של עובד הצלב האדום, פטר ויניקלר בשבוע שעבר, במחנה עין אל חילווה ליד צידון.

הדוברת מסרה, כי הצלב האדום ימשיך כינתיים בפעילות השוטפת בחלקים אחרים של דרום לבנון. "עם זאת אין אנו יכולים להוציא מכלל אפשרות השעיה נוספת של פעולותינו בעתיד", אמרה.

הדוברת ציינה, כי מתקיימים מגעים עם קבוצות שונות כדי לגלות היכן נמצא ויניקלר, אולם עד כה ללא תוצאות.

לטרוריסט הפלשתיני היה נשק במכונית ומחסן שלם בבית

רויטר

קרלסרוהה. משטרת גרמניה המערבית גילתה כלי נשק, חומר נפץ ופצצה במכשיר רדיו במכוניתו של טרוריסט פלשתיני בכיר, — הודיע משרד התובע הפדראלי.

הדובר, אלכסנדר פראכטל, מסר כי חאפז קאסם דלקאמוני, מנהל המחלקה לביטחון ולקשרי חוץ של החזית העממית לשחרור פלשתין־הפיקוד הכללי, נמנה עם קבוצה של 14 חשודים שנעצרו בפשיטות שנערכו ברחבי גרמניה המערבית בחודש שעבר.

לאחר הפשיטות אמרו מקורות ביטחוניים, שכל הסימנים מעידים, כי הטרוריסטים תכננו התקפות מחוץ לגבולות גרמניה על מטרות ישראליות או אמריקניות.

עוד אמר הדובר כי המשטרה גילתה נשק נגד טנקים, 6 רובי סער מרגם קלצ'ניקוב, 10 רימוני יד, 6 פגזי מרגמות, 700 כדורים וכמות גדולה של חומר נפץ בביתו של דלקאמוני בפרנקפורט. דלקאמוני היה מצויד בדרכון סורי שפרטיו לא מולאו ובדרכון ספרדי מזויף שעה שנעצר.

הכלכלן מיקלוש נמט יתמנה היום לראש ממשלת הונגריה

רויטר

המפלגה הקומוניסטית ההונגרית עומדת למנות היום את כלכלן הפוליטביורו, מיקלוש נמט, לראש ממשלה במקום של קארולי גרוס - אמרו אתמול מקורות במפלגה.

רז'ו ניירס, עליו דובר כמועמד לתפקיד, יתמנה ככל הנראה לתפקיד סגן ראש הממשלה, הוסיפו המקורות.

גרוס מתפטר מתפקיד ראש הממשלה כדי להתרכז בתפקידו כמנהיג המפלגה. נמט (40) הומלץ על ידי גרוס לתפקיד. לעומת זאת תמכו בניירס צירי פרלמנט רכים וארגונים וקבוצות שאינם שייכים למפלגה הקומוניסטית.

שערי מטבע חוץ בבנק הפועלים — 23.11.1988

	היחידה	בנקנוטים קניה	בנקנוטים מכירה	העברות והמחאות קניה	העברות והמחאות מכירה	שערים יציגים
סל מטבעות	1			1.7087	1.7300	1.7181
דולר אמריקני	1	1.55	1.62	1.5722	1.5918	1.5815
מרק גרמני	1	0.90	0.94	0.9141	0.9255	0.9186
לירה סטרלינג	1	2.83	2.97	2.8818	2.9178	2.8971
פרנק צרפתי	1	0.26	0.28	0.2674	0.2707	0.2687
ין יפאני	100	1.27	1.33	1.2951	1.3112	1.3011
גילדן הולנדי	1	0.79	0.83	0.8104	0.8205	0.8146
פרנק שוויצרי	1	1.07	1.12	1.0880	1.1016	1.0930
כתר שבדי	1	0.25	0.27	0.2614	0.2647	0.2630
כתר נורבגי	1	0.24	0.25	0.2417	0.2448	0.2431
כתר דני	1	0.23	0.24	0.2366	0.2396	0.2380
מרק פיני	1	0.38	0.40	0.3845	0.3893	0.3867
דולר קנדי	1	1.29	1.35	1.3082	1.3246	1.3160
דולר אוסטרלי	1	1.31	1.41	1.3583	1.3752	1.3663
ראנד דר' אפריקאי	1	0.40	0.55	0.6672	0.6756	0.6712
פרנק בלגי	10	0.42	0.45	0.4361	0.4416	0.4384
שילינג אוסטרי	10	1.28	1.34	1.2979	1.3141	1.3059
לירה איטלקית	1,000	1.21	1.28	1.2301	1.2455	1.2362

על היום

24.11.88

פינחס ענברי

הכרזת העצמאות הפלשתינית העמידה את קובעי המדיניות בירושלים מול האתגר האמיתי של האינתיפאדה — האופציה הפלשתינית. ובלי לרעת הרבה "סודות מן החדר", הרי ברור כי הסירוב ללכת בנתיב המדיני, המוביל אל שולחן המשא ומתן עם אש"ף, מחייב את ישראל לנקוט צעדים בשטחים. צעדים אשר, לדעת הממשלה, ינטרלו את הכיוון המדיני־הכללי, המציב את אש"ף כבעל השיח העיקרי בתהליך המדיני. מה שקרוי "ריכוך האינתיפאדה בשבוע", וההמדורין אומרין: ארבעה ימים.

הפירוש המדיני העיקרי לזה, על רקע הכרזת העצמאות הפלשתינית באלג'יריה, הוא חיסול כל סיכוי להידברות עם הפלשתינים, כדי שלא לעלות על הנתיב המוביל להכרה ישראלית במדינה זאת.

מה פירוש הדבר? האם באמת ניתן לחסל את האינתיפאדה? האם ריכהחלטה לבצע טראנספר, כדי שבאמת יתחילו המשאיות לנוע מזרחה?

4 ימים — וגמרנו?

ממשלה ימנית שתבקש "לחסל" את האינתיפאדה תפעל תחילה נגד פעיליה הפוליטים־מתונים, כדוגמת חנא סניורה. אך לפעולה זו יהיה מחיר שפירושו חוסר נחת אמריקני

אצל הפלשתינים ובחוגי השמאל הישראלי נחשבת מדיניותו של שר הביטחון, יצחק רבין, בשטחים כמדיניות הנוקשה ביותר שהונהגה מעולם, ומוטלת עליו האחריות לפרוץ האינתיפאדה כפי שפרצה, ואת הגעתה לידי אלימות. אבל מן העבר האחר של הקשת הפוליטית בישראל, בימין הישראלי, אומרים כי רבין רך מדי, וכי אי־היכולת לדכא את האינתיפאדה היא פועל יוצא של חוסר נחרצותו לשים לה קץ. כאילו יש לרבין ולשמאל הישראלי עניין בהמשך ההתקוממות בשטחים, כדי לקדם את ההסדר המדיני, ולהעמיד את הבעיה הפלשתינית בראש סדר היום הלאומי בישראל.

לפיכך סביר להניח, כי ממשלה ימנית תנסה לדכא את האינתיפאדה ולסלק אותה במדיניות עקבית מסדר היום הלאומי של ישראל, כדי לקדם אינטרסים שהימין מעוניין בהם, כמו סיפוח כזה או אחר של השטחים לישראל עם אוטונומיה או בלעדיה.

מה פירוש הדבר מבחינת תרגום השאיפה הזאת לשפת המעשה? לא צריך לנחש הרבה. עו"ד אליקים העצני מקריית ארבע עשוי לשמש מורה הדרך. התוכנית המדינית שלו, שעיקרה חיסול המרכז הפלשתיני במזרח־ירושלים, ובסיסי הכוח הפלשתיניים בשטחים, שהם מעין התשתית למדינה הפלשתינית שבדרך, היא במידה רבה התוכנית המדינית הבסיסית של שר הביטחון, יצחק רבין. האישים הפלשתינים, שעו"ד העצני אינו מניח להם, הם גם מושא מאבקיו המדיניים של רבין. וכאשר יוחלט לפעול נגד "הנהגת האינתיפאדה", לא מן הנמנע שאת הרשימה ימצאו בקרב אלה שזכו לקבל מעו"ד העצני זימון משפטי כזה או אחר.

האם אפשר לפעול נגד הנהגה זו — מה מחיר פעולה ישראלית נחרצת נגד חבורת אישים מתונים, שהעצני ורבין כה רוצים ביקרם? זוהי קבוצה שהשכילה לקשור קשרים עמוקים בפוליטיקה הישראלית וגם עם ארצות־הברית. ניקח לדוגמה את חנא סניורה. מעצר של איש כדוגמתו לא יוכל להתקבל בקלות בממסד וברצ ואצל ידידיו הרבים במפלגת העבודה. אמנם שרים כמו גנדי, שרון או רפול לא יתרשמו במיוחד מהפגנות השמאל הישראלי לטובת סניורה, אבל הם יצטרכו לקחת בחשבון התגייסות של השמאל הישראלי למען האיש, התגייסות אשר תהיה כאין וכאפס לעומת המסע לטובת מובארק עוואד.

צו איסור

מעצר אישיות מסוגה של חנא סניורה ימחיש גם את הבעייתיות של מדיניות דיכוי האינתיפאדה מבחינת היחסים של ישראל עם ארצות־הברית. גם כיום הביקורת האמריקנית מתרחבת והולכת ביחס למדיניות ישראל בשטחים. ישראל כבר שמעה על חוסר הנחת האמריקנית באשר למדיניות הגירושים והמעצרים המאסיביים, ועד כה טענה כי מדובר באישים קיצוניים, אך גירוש אישים המקובלים על האמריקנים כמתונים עלול להיות הקש שישבור את גב הגמל.

הימין הלאומני בישראל צריך לזכור, כי שר החוץ האמריקני, ג'ורג' שולץ, בכבודו ובעצמו הטריח את ראש הממשלה, יצחק שמיר, בשעת לילה כדי לאפשר לחנא סניורה לצאת לביקור בארצות־הברית. היה זה ממש ערב האינתיפאדה כאשר שמיר הוציא צו איסור יציאה מן הארץ לסניורה, אבל באותו יום עצמו נאלץ לבטל את האיסור. ומשהגיע סניורה לארצות־הברית, שולץ עצמו מצא לנכון להיוועד עימו. על פי אורח יחסים זה, קשה להאמין כי המימשל החדש של בוש יראה בו טרוריסט מסוכן. יש גם לציין, כי ביום שבו נבחר בוש לנשיא, פירסם אל־פאג'ר את תמונת סניורה כשהוא לוחץ את ידיו של בוש. ללא ספק אם כן, לשגריר ישראל בוושינגטון יהיה מה להסביר למימשל החדש, אם ינקטו צעדים נגד סניורה. רבין אמנם אינו אוהב את סניורה והוא נתן לכך ביטוי פומבי, ועם זאת אין הוא יכול לעשות נגדו דבר.

אגב, על רקע הדיבורים של חיסול המרכז הפוליטי של הפלשתינים במזרח־ירושלים, הוציא סניורה שבועון חדש, "אל־אוסבוע אל־ג'דיד" שמו, ויש בכך כדי להעיד על בטחונו העצמי מול חורשי רעתו בישראל.

אם כך, נגד הפעילים הפוליטיים המתונים, מייצגי הזרם הפלשתיני, תתקשה לישראל לפעול, אבל בעיה לא קטנה תעמוד לפני הממשלה הימנית גם בפעולה אפקטיבית גם נגד הזרם האיסלאמי.

(מאמר ראשון)

תיאטרון עם קופה סגורה

הצרות לא נגמרות בתיאטרון חיפה: הצגות שעוררו מהומה, פיטורי עפרה ויינגרטן, עיסוקיו של נעם סמל, ועכשיו גרעון תקציבי של 2.5 מיליון ש"ח וחובות רבים לספקים

קובי מנדל

ספק אם אלי מלכא (40), מנכ"לו של התיאטרון העירוני חיפה, מברך ביום בסתר ליבו על החלטתו "לרויץ" לתפקידו הנוכחי. בימים אלה של סכנה ממשית להמשך פעילות התיאטרון בשל גירעון תקציבי בסך 2.5 מיליון שקלים וחובות שוטפים בסך של 400 אלף שקלים לספקים שונים לבוני תפאורות ולחברות הובלה, מוצא עצמו המנכ"ל החדש עסוק בעניינים הפיננסיים בלבד. כך גם מועצת המנהלים של התיאטרון. רפרטואר התיאטרון ותוכניות ההמשך נדחקו לקרן זווית. כך גם המנהל האמנותי החדש יחסית ג'ילברטו טופאנו, שקולו לא נשמע.

ראש עיריית חיפה, אריה גוראל, נאלץ להירתם גם הוא ל"מסע ההצלה", ונועד לפגישה עם שר החינוך יצחק נבון. גוראל, נחרץ בדעתו שלא להעביר כספים לקופת התיאטרון כל עוד אין משרד החינוך מעביר את חלקו, מעדיף להתבצר מאחורי העיקרון שהציב גם בימיו הקשים של התיאטרון. ספק, אם הישועה, כפי שרבים צופים, אכן תגיע ממשרד החינוך. הימים הינם ימי ממשלה אחרונים, ותקציבים כידוע אין מעבירים כהינף יד. לפני שעה ההצגות למנויים נמשכות, אך איש אינו יודע ואינו רוצה לנבא אם זה יימשך במידה ולא ישולמו המשכורות לשחקנים.

פריצת דרך

טרם בואו של אלי מלכא לתיאטרון, לפני כחודשיים, שימש בתפקיד מנכ"ל התיאטרון נועם סמל במשך שמונה שנים רצופות. תחילת דרכו המשותפת עם עומרי ניצן, ששימש כמנהל האמנותי, העלתה את התיאטרון העירוני על מפת ההצלחות. בצד הצגות רוויות ביקורות מהללות הרחיב התיאטרון את פעילותו בצורה ניכרת. שבוע באצבע הגליל, מרתון תיאטרון לאנשי תקשורת, פסטיבל הצגות לילדים ומסעות מוצלחים ברחבי אירופה וארה"ב — הם רק חלק מרשימת ההצלחות. דומה כי המיזוג סמל־ניצן הכשיר את הדרך לימים אחרים בתיאטרון חיפה.

עזיבתו של עומרי ניצן, העלאת מחזות שנויים במחלוקת שהעלו חמת רבים בחיפה ומחוצה לה, התפטרות מנהליו האמנותיים, גדליה בסר ויהושע סובול, היוו תחילתו של עידן אחר, זר ורחוק מקודמו. ג'ילברטו טופאנו, יהודי איטלקי הקשור קשר אמיץ עם ישראל, שנתמנה כמנהל האמנותי במקום השניים, הצהיר אמנם כי הוא "אוהב שקט ושונא סקנדלים", אך השקט לא עבר מבעד לסף התיאטרון. שערוריה רדפה שערוריה גם לאחר פסק הזמן הקצר שלאחר פרשת פיטוריה של השחקנית עפרה ויינגרטן. בתיאטרון נתגלו ליקויים חמורים בפעילות המחשב, כשעל־פי החשד ניסה אחד העובדים לחבל במזיד בעבודת המחשב על־ידי מחיקת קבצים שונים ממאגר הנתונים. חשד המנכ"ל נפל על אלי זקר, מנהל המכירות של התיאטרון, וסמל פיטרו מעבודתו. הפרשה הובאה לדיון בבית־הדין האזורי לעבודה בחיפה, וזה פסק כי יש להחזיר את זקר לתפקידו. "נועם סמל לא טרח להבהיר לזקר מהם החשדות המיוחסים לו, אלא ניצל את ההזדמנות לעשות עימו חיסול חשבונות," קבעו השופטים.

הסתייגות מעצם ההזמנה

במועצת עיריית חיפה גברו הקולות נגד המשך פעילותו של נועם סמל, וכך בכך ביקש יו"ר מועצת המנהלים של התיאטרון, יונה יהב, להכניס שינויים במבנה התיאטרון הכוללים, בין השאר, צמצום בסמכויותיו — אי־יכולת לחתום על המחאות. חודש אחר־כך שוב הוזכר שמו של סמל כמי שהוזמין להצגת בכורה שלושה קצינים בכירים ממשטרת חיפה. המדובר היה בהצגה "יהודי בחצר הרוכס", אליה לא הגיעו הקצינים בשל הסתייגותם מעצם ההזמנה.

בחודשי הקיץ אירעה התנצחות נוספת בין סמל לחברי מועצת המנהלים על רקע הזמנת התיאטרון להשתתף בפסטיבל הבינלאומי הראשון לתיאטרון שהתקיים בניו־יורק. מועצת המנהלים לא אישרה את הנסיעה בנימוק, שסמל לא פעל על־פי הנהלים המקובלים, ומנגד האשים המנכ"ל את הדירקטוריון בתרגילי השהיה. נועם סמל, שחש כנראה כי הקרקע בוערת לרגליו, "רץ" למכרז לתפקיד קונסול תרבות בניו־יורק, וזכה. מועצת המנהלים אישרה לו פיצויים כשיעור של מאתיים אחוזים שהסתכמו בכחמישים אלף דולרים. רבים בחיפה שלא נמנו עם אוהדיו של המנכ"ל לא הסתירו את קורת רוחם מפרישתו, אחרים הצרו על כך שסמל יכול היה להמשיך להצעיד את התיאטרון קדימה כפי שעשה בעבר. פרישתו הביאה לסיום עידן סמל בתיאטרון חיפה, אך לא לסיום עידן השערוריות בו.

כבר בתחילת דרכו נזעק המנכ"ל הטרי, אלי מלכא, נגד התיאטרון הקאמרי על רצונו לקיים סדרת הצגות בחיפה. זמן קצר אחר־כך, בתחילת חודש אוקטובר, עורר מלכא סערה נוספת, הפעם בתוך התיאטרון ובקרב השחקנים, כשהחליט לקיים חזרות גם על סינופזיונים שעתידים להתקיים במהלך מסע התיאטרון בארה"ב. ואם לא די בזאת, הוסיפו להתליקחות המחורשת גל ביקורות קטלניות על מחזות התיאטרון, ועזיבתו של השחקן דורון תבורי על רקע ההחלטה שלא להעלות את המחזה שכתב — "הכת הלבנה".

בימים אלה שוב מצוי תיאטרון חיפה בכותרות, כשהפעם מדובר בקופה. בדיקה חשבונאית גילתה גרעון בסכום של 2.5 מיליון שקלים, בניגוד למידע שמסר המנכ"ל שפרש לפיו התקציב שהשאיר אחריו הינו מאוזן. גורמים בעיריית חיפה הביעו תימהון על שאיש לא הבחין בכך קודם לכן, אך כעת אין בתמיהות אלה כדי לחלץ את התיאטרון מהמצוקה אליה נקלע. עד כדי כך היא קשה, שאין לו לתיאטרון אפשרות לעמוד בהתחייבות כספית קטנה יחסית לשלם לשחקנית דליה שימקו סכום שמסתכם בשלוש משכורות, כפי שהוסכם בינה לבין הנהלת התיאטרון, כפיצוי על סילוקה מהשתתפות במחזה "חיי נישואין". לפי שעה היא אינה מקבלת את שהובטח לה.

חברים במועצת המנהלים סבורים, כי ניתן יהיה לחלץ את התיאטרון ממצוקתו רק אם יועלו בו לאלתר הצגות "מושכות קהל" וכסף דוגמת "סאלח שבתי" או "עלובי החיים". אולם קשה לראות את מנהליו של התיאטרון מקבלים על עצמם סוג זה של מחזות, ולפיכך לא מן הנמנע כי יבקשו להתפטר מתפקידם. בינתיים, ראשון המגישים את מכתב ההתפטרות היה דוווקא חבר מועצת המנהלים מטעם המערך, משה ריטוב, על רקע חתימה על המחאות בסכומים שרק יו"ר מועצת המנהלים היה רשאי להחתום עליה.

כך או כך, קשה להניח שמישהו יתן בסופו של דבר יד לנפילתו של התיאטרון היחיד בחיפה, אולם הישועה עלולה להגיע אליו רק לאחר פרק זמן שידרדר אותו לתהום עמוקה עוד יותר, כמנה יקשה להיחלץ במשך שנים רבות. ועד שתבוא הישועה, מתכנסים היום לראשונה מאז גילוי הגירעון, הנהלת התיאטרון והשחקנים, כינוס שרבים ממתינים לו בציפיה דרוכה.

על הפרק

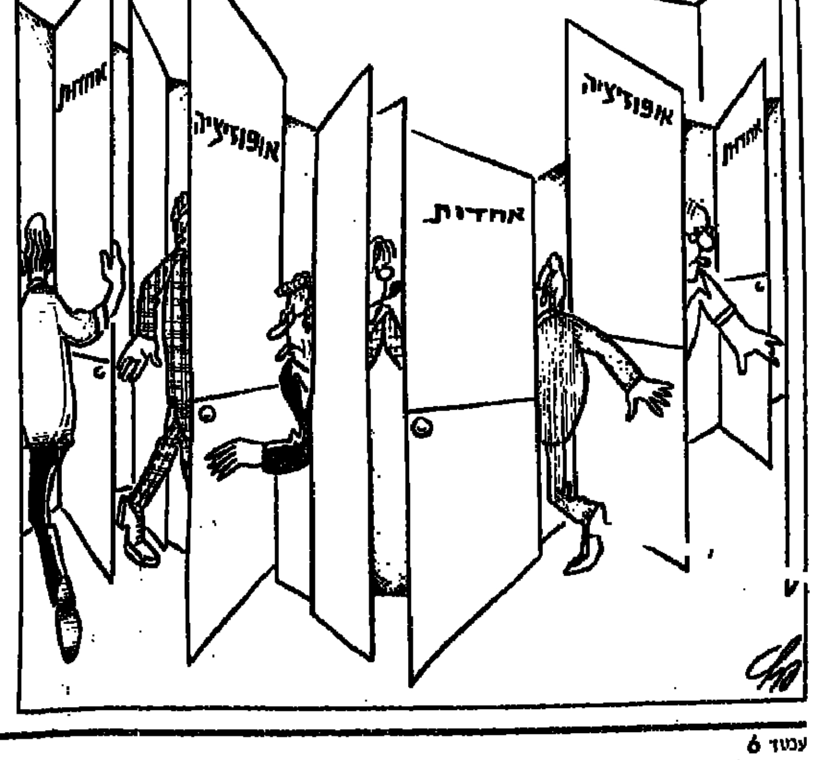

השותפות

מי שחשב ב"עבודה" על כיווץ הנתח המפ"מי בהסתדרות נאלץ לשנות את הטון ■ עכשיו השאלה האם ללכת ביחד או לחוד נשמעת מכיוון אחר

סיעת מפ"ם בהסתדרות קיימה, בשבוע שעבר, דיון מיוחד בתוצאות הבחירות לכנסת ובהשלכותיהן על ההסתדרות ועל המשך השותפות עם מפלגת העבודה במוסדות ההסתדרות. אחד מהמשפטים המרכזיים שנאמרו באותו מעמד שייך לסגן יו"ר הסיעה, דב סלע, שאמר: "שלושה מנדטים שמשיגים באופן עצמאי שווים שישה, אותם מקבלים באמצעות מטריה של אחר".

משפט זה לא נאמר לתפארת המליצה. לפני הבחירות לכנסת היו פניות לא מעטות מצד אנשי מפלגת העבודה אל המזכ"ל, ישראל קיסר, לכווץ את הנתח המפ"מי במוסדות השונים על־פי תוצאות הבחירות. היו אף מתוכם שהתהללו, לפני הבחירות, שהנה קרב ובא יום הדין וניתן יהיה לחלק את השלל של מפ"ם בקרב אנשי מפלגת העבודה, המחפשים מקומות פנויים לאנשיהם. הדבר לא בא לידי ביטוי במסדרונות הוועד הפועל, כמו גם במועצות הפועלים, במועצות המקומיות ובעיריות. באו תוצאות הבחירות וטפחו על פניהם של אנשי מפלגת העבודה, אשר שמחו למפרע לאידה של מפ"ם.

בישיבת סיעת המערך, מיד לאחר הבחירות, פתח ישראל קיסר את דבריו בהודעה, כי "למרות ההליכה הנפרדת במישור הפרלמנטרי, השותפות עם מפ"ם בהסתדרות נמשכת". במצב הדברים, כפי שהם היום, איש מסיעת העבודה לא יעשה כל צעד לפרק שותפות זאת. למרות הטרוניות הלא מעטות שהושמעו על ידי נציגים בדרגים השונים על פעילות "ועד 1".

הקולות לפירוק השותפות עולים מקרב אנשי מפ"ם. ראשון הדוברים בכנס מפ"ם בעניין זה, היה איש האיגוד המקצועי, דן שברצברד. שברצברד אמר, כי אם תוצאות הבחירות היו שונות ואם מפלגת העבודה היתה מקבלת מנדטים נוספים ומפ"ם פחות מנדטים), ספק אם כוחה של מפ"ם בהסתדרות היה נשאר כפי שהוא עתה. "כה שקיסר נותן לנו בתוך המערך, נוכל להערכתי לקבל בגדול יותר אם נלך עצמאית גם בהסתדרות. בסיטואציה שנוצרה נוכל לשמש אבן שואבת לקולות שהתאכזבו ממפלגת העבודה. עלינו לשקול הליכה עצמאית לא מתוך קרע עם מפלגת העבודה אלא תוך הסכמה, כדי להבטיח את ההגמוניה של תנועת העבודה בארץ".

יו"ר הסיעה, אפרים וילוני, סבור אחרת. "יש חברים שאצה להם הדרך לפרק את המערך בהסתדרות. אנו חייבים להבין שקיומה של מפ"ם כמפלגה אידיאולוגית מחייב אותה לראיה כוללת. הצלחתה של מפ"ם וכשלונה של מפלגת העבודה יערערו את אפשרות שמירת שלמות תנועת העבודה בישראל. השותפות בהסתדרות הינה אבן פינה לכל מיפנה חברתי ובסופו של דבר מיפנה פוליטי בישראל. הדרך הטובה ביותר הוא ש"קאדר" הפעילים יכיע את דעתו והמפלגה תכריע בעניין".

גם דב פלג מתנגד ללכת אל הרבי: "ההסתדרות הולכת להיות חוד החנית של תנועת העבודה ולכן אין סיבה לפרק את השותפות", דברי פלג. יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, רעיה רטיג, מצטרפת אליו באומרה, כי "הציבור לא יקנה מצב בו אתה נמצא בשותפות עם מפלגת העבודה וערב הבחירות אתה מפנה לה עורף. האם נוכל להתנער מכשלונות? האם אין לנו חלק בהתרחשויות בתוך המערכות השונות? האם הציבור לא מכיר את השמות ואת הכתובות, שגם לנו יש בהם נציגות?"

(סוף בעמוד 8)

מזכ"ל קיסר. 3 שבועות אחרי הבחירות ו"העבודה" עדיין מתביאה

"הליכוד יעשה מטעמים מהדחיה"

"אני תומכת בכל מחיר בקיום [illegible] במועדן", אומרת מאשה לובלסקי [illegible] נעמת. לדבריה, "קיום הבחירות [illegible] בנובמבר יהיה לא רק כמו [illegible] הקיץ, אלא שאיש לא יוכל [illegible] שהנושאים הבעייתיים ימונו לקראת [illegible] בנובמבר. את קשיי חברות העובדים [illegible] לפתור בהבל פה".

"סביר להניח — היא [illegible] שהליכוד יעשה מטעמים מהדחיה [illegible] יאשימו אותנו בפחדנות [illegible] היטב את המצב. לדעתי מערכת [illegible] הקרובה תהיה רעיונית [illegible] הסולידריות בין עובדים [illegible] בשטח גלומים כוחות רבים [illegible] באו עד כה לידי ביטוי. יש [illegible] של רפיון אבל ניתן להתגבר [illegible] תקום חזית רחבה של עובדים [illegible] אנחנו ננצח.

סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי [illegible] גת: "לא משנה לי מתי".

"לדעתי לא משנה אם הבחירות [illegible] במאי או בנובמבר. לזמן אין [illegible] רבה, אבל לפי התהליכים [illegible] עתה, העיתוי יקבע את תוצאות [illegible] ההסתדרות ברגע זה איננה נהנית [illegible] וסיוע של גורמים במסק, [illegible] נהנתה מהם. צריך להביא [illegible] המצב הגיאו־פוליטי. יש שוני [illegible] עויינת להסתדרות לבין ממשלה [illegible] גורמים שונים מתנועת העבודה.

ההסתדרות צריכה להגיע [illegible] הממשלה ועל צעדיה, וזאת [illegible] למועד הבחירות. אם יבואו [illegible] שלצורך תיפקוד טוב [illegible] ההסתדרות, יש לקיים את [illegible] חמישה חודשים מאוחר יותר, [illegible] הדחיה. אני כאמור לא רואה [illegible] גדול. אולם אם לוקחים [illegible] השני יוכל להתארגן טוב יותר [illegible] נקודות התורפה, אז אולי [illegible] אותן בזמן."

חישובים: עם ובלי

מספר בעלי זכות הבחירה [illegible] למוסדות ההסתדרות הוא [illegible] ושש־מאות אלף. אחוז ההצבעה [illegible] בעבר נע סביב החמישים אחוז.

סביר להניח, כי גם בבחירות [illegible] לא יתרחש נס ואחוז ההצבעה [illegible] גדול יותר. כלומר, כ־900 אלף [illegible] את הקלפיות. כדי שתגיע מפ"ם [illegible] אחוזים, נחוצים אם כן כ־90 אלף [illegible] על פי המצרדים בהליכה עצמאית [illegible] להגיע ליבול זה.

על פי הסכם המערך מקבלת [illegible] 18.6 אחוזים. מאחר שהמערך [illegible] קיבל בבחירות האחרונות קצת פחות [illegible] אחוז, ניתחה של מפ"ם במוסדות [illegible] אחוז. ההערכה היא שנוכח המצב [illegible] את ההסתדרות יאבד מאגר [illegible] בחישוב זהיר, כעשרה אחוזים [illegible] תוצאות הבחירות לכנסת יש לספק [illegible] קשה של כעשרים אלף מצביעים [illegible] הארצי ובתק"ם. לכך יש להוסיף [illegible] הגרעין הקשה לא פחות של [illegible] בעיר. וגם אחוז ההצבעה [illegible] מורה כי מפ"ם קיימת בקרב [illegible] כך שבחשבון כללי, אומרים [illegible] ניתן להגיע למאה אלף קולות, [illegible] תציג מפ"ם דעות ועמדות עצמאיות [illegible] תמשיך להיגרר אחרי קיסר.

מבחינת ההיבט הפוליטי, [illegible] כי מפלגת העבודה הולכת [illegible] לדעת. אם תיכנס לממשלה, [illegible] אמינותה אף יותר. אם תלך [illegible] עלולה להתרחש בתוכה [illegible] תמורה. את החלל שתיצור [illegible] כוח אלטרנטיבי. סיעות כמו [illegible] ומולדת, המתכוונות להתמודד, [illegible] לגרוף קולות מהמערך. אך [illegible] אלטרנטיבה בהסתדרות [illegible] מפ"ם.

"מלחמה על הבית' — במוקדם או במאוחר

[illegible] מאי 89 'מתקרב והולך, והוויכוח על דחיית מועד הבחירות מתחדד. העיתוי יכול להכריע את הכף ■ לדחות [illegible] לא לדחות, זאת השאלה

אבשלום קווה

עם תום הבחירות לכנסת, נשמע [illegible] הנוגג המודיע על הבחירות [illegible] מוסדות ההסתדרות, האמורות [illegible] להתקיים בחודש מאי 89'. על־פי [illegible] ניתן לדחות את הבחירות [illegible] שנה והוויכוח אם לקיים אותן [illegible] במועדן או לדחותן, הוצצה את [illegible] סיעות השונות והוסף לחיות למעין [illegible] נשא" פנימי וחיצוני על [illegible] תכניה וכליה של [illegible] ההסתדרות.

[illegible] על מועד קיום הבחירות היא [illegible] ממדרגה ראשונה. מזכ"ל [illegible] ישראל קיסר, עדיין לא הביע [illegible] בנושא, אולם עתה, עם שובו [illegible] הסבע מחו"ל, תועלה השאלה [illegible] רבה הן על שולחנו והן על [illegible] הסיעות המרכיבות את הקואליציה. [illegible] לסוגיית הדחיה נתון, לא רק בידי [illegible] ורחוב הירקון, אלא גם בידי [illegible] העתידה לקום ואף בידי שר [illegible] הבא. כאשר תמונת המצב תלך [illegible], תוכרע גם השאלה האם לקיים [illegible] בבחירות בזמן או לדחותן. שאלה [illegible] לא מעט את השאלה הגדולה [illegible] יותר: להיות או לא להיות.

[illegible] כשבועיים התקיימה ישיבה [illegible] של סיעת המערך בהסתדרות [illegible] תוצאות הבחירות לכנסת. היתה [illegible] למעשה ידיית הפתיחה של מסע [illegible] להסתדרות. התחושה אצל רבים [illegible] באותו מעמד היתה, כי הפעם תהא זאת מלחמה על הבית. חבר הוועדה המרכזת, פיני שומר, דרש באותה ישיבה להקים כבר עתה מטה מיוחד שיתחיל לחדש את המפעלים ואת מקומות העבודה ולא לסמוך על מה שאירע בבחירות הקודמות, בהן זכה המערך ו"שמר" על בוחרים רבים אשר הצביעו ליכוד לכנסת.

תעלומת המנדטים

הוויכוח בתוך סיעת העבודה לגבי מועד הבחירות, שזור או קשור, בהחלטה אם ללכת לממשלת אחדות לאומית. מוכיר מועצת ראשון־לציון, ניסים זכי, קובע כי מפלגת העבודה איננה מפלגת אופוזיציה ולכן הצטרפות לממשלת אחדות הינה בגדר תועלת מעשית גם להסתדרות. לכן, לדעתו אין לדחות את הבחירות שכן צעד מעין זה יטיל כתם כבד על ההסתדרות ועל ראשיה והדבר יהיה בחזקת הוראה בכשלון. "יחפשו אותנו כפינצטה", אומר זכי, "לא יתנו לנו מנוח בעניין ולכן עלינו לא רק שלא לדחות את מועד הבחירות, אלא להתחיל מיד במסע בחירות תוקפני".

אחת התעלומות הגדולות ביותר של הבחירות האחרונות לכנסת היא בכמה מנדטים, אם בכלל, עלתה ההסתדרות למפלגת העבודה. גם עתה, שלושה שבועות לאחר שהבוחר אמר את דברו, לא מפסיקים אנשי ההסתדרות מלעסוק בהסתרת ישראל קיסר מעין הבוחן וכהתעלמות מהתנועות ההתיישבותיות, מקופת־חולים ומחברת העובדים. הכותרת לכך היא הרפורמה במשק ההסתדרותי, אשר יצאה לדרך בתופים ובמצילתיים לפני הבחירות, מתוך מגמה שזו יהיה המענה הטוב והשלם להתקפות הצפויות של הליכוד.

אולם אנשי הפירסום ויחסי הציבור של מפלגת העבודה אשר בחרו להתעלם מהתוכנית, בחרו לא להשיב להתקפות הליכוד בתחום זה והדבר יצר עלבון עמוק בקרב נציגי ההסתדרות. עתה, עם שריקת הפתיחה במשחק הביתי, מקווים אנשי סיעת העבודה לחוויה מתקנת, למתן אפשרות להוכיח, כי היתה זאת שטות ואיוולת מעין כמותם, שלא להציג ממצאים שונים ואחרים, למרות הקשיים ולמרות הנתונים האכזריים, המורים כי ההסתדרות, על כל יחידותיה, מתפרקת לגורמים.

גם בתוך סיעת מפ"ם בוועד הפועל חלוקות הדעות לגבי המועד. יו"ר הסיעה, אפרים וילוני, להוט לדחותן, משום שלדבריו: "המערכת ההסתדרותית איננה ערוכה להליכה לבחירות בחודש מאי. פרק זמן של שנה יתן לנו מרחב הוגן להערכות מחודשת". בין השאר, מונה וילוני מספר גורמים העשויים לשחק לידי המערך בהסתדרות בעת ההתמודדות, כמו למשל: השלמת הסכמי העבודה במאי 89', עובדה שתורגש בכיס העובדים מאוחר יותר, השלמת תהליך מעבר המשק לחמישה ימי עבודה וקיצור שעות העבודה השבועיות, שגם הם יבשילו לאחר חודש מאי. לכך יש להוסיף את התגבשותה של מדיניות מקצועית חדשה, אשר כבר בכבר עם תהליך מואץ של הבראת קופת־חולים וחברת העובדים יתנו את אותותיהם לקראת סוף השנה הבאה.

גם יו"ר האגף לדמוקרטיה תעשייתית, רעיה רטיג, סבורה כי יש להחליט על דחיה. על־פי הערכותיה "השוק הגדול של ההסתדרות" יהיה בחודשים ינואר־מארס ולכן בחירות בחודש מאי, סמוך כל־כך לפיטורין נרחבים ולצמצום קווי ייצור עלול לעלות ביוקר רב למערך בהסתדרות.

לעומתם, מזהיר יו"ר האגף לבטחון סוציאלי, דב פלג, מפני המתנה היכולה להיות הרסנית ומסוכנת. "יש לקיים את הבחירות להסתדרות מהר. תהליך ההבראה איננו עניין לחצי שנה אלא לשנים. לדעתי ההסתדרות תעמוד כבר בזמן הקרוב מול מגמות שליליות כלפיה מצד השלטון, שתבואנה לידי ביטוי הן בניסיון לפגוע בשכר והן בצעדי מיחון. אם ההסתדרות יוצאת עכשיו למסע בחירות יש להם "קייס" רציני. זאת הזדמנות ליצור אצל חלק מהבוחרים שינוי כיוון מזה שהיה בכנסת. אם נמתין, אני חושש שאנחנו מסתכנים בכך". על פי פלג רוב נציגי סיעת העבודה בוועד הפועל תומכים בגישה שאין לדחות את הבחירות ויש לבצען במועד.

התמונה הקודרת

כיצד רואים סוגיה זאת נציגים בעלי זיקה להסתדרות, אשר אינם סמוכים על שולחנה? חבר הכנסת הנבחר, חגי מרום, נציג התק"ם, אמר בישיבה סוערת של החבורה ההסתדרותית', שהתקיימה בשבוע שעבר: "אם לא רוצים להתרסק צריך מרווח זמן כדי לקום על הרגליים". חבר הכנסת הוותיק יחסית, חיים רמון, שהוא כר־פלוגתא רציני וקשה להסתדרות, לא התייחס, באותה ישיבה, לעניין זה אך צייר בראשי תיבות את תפיסתו לגבי מצבה הקיומי של ההסתדרות. התמונה על פי רמון הינה קודרת מעין כמוה: יחידות ההסתדרות השונות כגון, קופת־חולים וחברת העובדים, כולל בנק הפועלים, איבדו למעשה את עצמאותן ורק הפיכת חברת העובדים לחברת־ אחזקות, כפי שמציע מבקר ההסתדרות, נפתלי בלומנטל ולשעבר מנכ"ל "כור", יכולה להביא מזור למערכת.

סביר להניח שרק לאחר הקמת הממשלה החדשה יתכנסו מוסדות ההסתדרות כדי להכריע בשאלה מתי לקיים את הבחירות הפנימיות. הזעזוע של תוצאות ההתמודדות לכנסת עשוי לגרום לתהליך מואץ של הבראה, אשר פירושו גם הידוק החגורה, אך גם סגירת מפעלים ופיטורי עובדים, להם תהיה השפעה הן על תעמולת הבחירות והן על תוצאותיהן. התגיגה שליוותה את הבחירות האחרונות בקיץ 85' לא תחזור על עצמה: לא יהיה זה אותו מזכ"ל פופולארי ולא הסתדרות בטוחה בעצמה. לכן גם הנבואות השחורות על ירידה משמעותית בכוח המערך עשויות להתברות וכך גם הציפיה שסיעות מסיעות שונות יצליחו לכרסם בכוח המערך. אפשר כי מעז יצא מתוק. נחיה ונראה.

נושמים בקושי ● משקל כל הזללנים (להוציא הצנום) 2.582 ק"ג

טיול ושאר ירקות

איך לשמור על הלב

ניתן לשמור על הלב בעזרת משטר של דיאטה קפדנית או על־ידי פעילות גופנית מכל הסוגים. מסתבר שהמטרה — הורדת משקל, (עלייה בנוזיו־ליצרידים מסוג HDC; הכולסטרול הטוב, בניגוד לזה הרע) באה במקביל להורדת כמות הקלוריות שבולע האדם מדי יום ביומו או בעקבות מאמץ גופני מתמיד. אפשר גם לא להתאמץ, לשבת בכורסה בניחותא, אך אז יש להתנזר ממטעמי המטבח...

מסקירה, שפורסמה "בניו־יורק ז'ורנל אוף מדיסין" ואשר התמקדה בכמה מחקרים, אפשר ללמוד, כי פעולה גופנית מכל הסוגים משפיעה על כל "שרשרת הגורמים השליליים" המובילים למחלת כלי הדם. עוד צויין, כי פעילות פיזית, במסגרת שיקום החולה אחרי התקף לב, משפרת את כל הנתונים הרלוונטיים למניעת התקף חוזר. הדבר גם מוריד את שיעור התמותה בקרב החולים, בשל סתימות כלי הדם ובגלל סיבות נוספות.

החוקרים סבורים, שאין להתחיל במאמץ גופני מיד אחרי ההתקף, דבר שעשו בכמה מרכזים רפואיים בארה"ב. המאמץ הגופני שהוטל על המשתקם, מיד עם סיום התקופה הקריטית, גרם לעלייה בשיעור התמותה של חולים שעברו את ההתקף. נתון חשוב נוסף: העצלים, המתרחקים ממאמץ גופני, חשופים ב־90% יותר להתקף לב מאלה הפעילים בעבודות שונות, כמו התעמלות וטיולים. אין זה משנה מה סוג הפעילות הפיזית. גם עבודת גינון ליד הבית טובה מישיבה בכורסה וצפייה בטלוויזיה.

החוקרים בודקים את "מנת המאמץ" המומלצת, כלומר זמן המאמץ ו"כבידותו". מה טוב יותר, התעמלות סטאטית או דינמית. סבורים, שמאמץ הגורם "להוצאת" 150 - 300 קלוריות ליום, מאמץ הנעשה בהתמדה יומיומית, עדיף על מאמץ גדול יותר כדוגמת פעילויות אינטנסיביות. טיול בן שעה הוא סוג של פעולה המצריכה 150 - 300 קלוריות.

באלה שאובחנה אצלם רמה גבוהה של כולסטרול בדם, הפעילות הגופנית לבדה אינה מגינה על הלב מפני פגיעות אפשריות. וכן לאנשים בגיל עמידה, אשר אינם עובדים עבודה גופנית, ואינם עוסקים בספורט, מומלצת הליכה מהירה (להבדיל מטיול בקצב של צב) ובנוסף לזה גם שמירה על דיאטה דלת קלוריות.

טיפול באין־אונות בפפברין ופנטולאמין

בעלון פנימי של קופ"ח נתפרסמה סקירה אודות טיפול באין־אונות על־ידי הזרקת תרופות בשם פפברין או פנטולאמין. תרופות אלו מסוגלות להגביר נפיחות או אף ליצור זיקפה, לאחר הזרקתן לרקמה המערכתית.

הזרקה חד־צדדית גורמת לגודש דו־צדדי דרך סירקולציה צולבת. הזרקת פפברין או במשולב עם פנטולאמין גורמת להגברת זרימת הדם העורקית דרך כלי הדם המורחבים, ואילו הזרימה הוורידית פוחתת. בנסיונות קליניים בלתי־מבוקרים נמצא, כי הזרקת פפברין לבד או במשולב עם פנטולאמין כמעט אינה כרוכה בכאב. אצל 65% עד 100% מהחולים נרשמה זיקפה המאפשרת יחסי מין לסובלים מאין־אונות על רקע נוירולוגי או וסקולרי. הזיקפה הוגברה לפעמים על־ידי גירוי מיני. חלק מהחולים הזריקו לעצמם את התרופה פעם בשבוע ועשו זאת במשך שלמחוות השתן, חוט השדרה ועוד. הפפברין הועיל לאחרים שאף עברו כריתת אשכים וניתוח סרטן הערמונית.

עוד צויין, כי יש גם תופעות לוואי אצל אחוז מסויים של המטופלים. הסיכון הרציני ביותר הוא פריאפיזם, שמשמעו זיקפה ממושכת, מעל ארבע שעות. טיפול מהיר הביא כדרך כלל שיפור, אך קרה שהדבר הצריך התערבות כירורגית. נרשמו מקרים בודדים של הופעת קרישי דם בפין. תופעות לוואי אחרות הן: כאב חולף, שטפי דם והתפתחות איזורים גושיים.

המסקנה — פפברין ופנטולאמין המוזרקים לרקמה המערכתית עשויים לעזור לרבים הסובלים מחוסר זיקפה בשל סיבוכי סוכרת, סיבוכים נפשיים ועוד.

אין יודעים מה קורה כאשר הטיפול ניתן לטווח ארוך של יותר משנתיים.

סיכון רציני

התגובה לטיפול טובה פחות אצל אלו הסובלים מאין־אונות על רקע וסקולרי. חלק מהמטופלים הלוקים באין־אונות על רקע אורגני או נפשי, פיתחו בהמשך זיקפה עצמונית. אצל חלק מהחולים הופיעה, אחרי כמה חודשים של הזרקה, סבילות שדרשה הגדלת המינון. נמסר כי ההזרקות הועילו גם אצל אנשים שלקו באין־אונות כתוצאה מניתוחים נרחבים בשל הופעת סרטן, ניתוח שנתיים.

במחקר מבוקר, שכלל 15 חולים עם בעיות וסקולריות (הפרעות בזרימת הדם) ושמונה חולי סוכרת, נמצא כי אצל 24 חולים הועיל הטיפול והם הגיעו לזיקפה. זאת מתוך 29 חולים שהזריקו לעצמם פפברין ופנטולאמין. בבדיקת בקרה אצל אותם מטופלים, אשר הוזרק להם נוזל פיזיולוגי ללא חומר פעיל, לא הופיעה זיקפה.

להיגמל מסמים בלי כאבים

האגודה למלחמה בסמים, "אל־סם", מודיעה כי מנהל התחנה לייעוץ לנוער, בסניף האגודה בתל־אביב, ד"ר ירמיהו אביעד, משתמש זה שנתיים בתרופה להורדת יתר לחץ דם באמצעי עזר לטיפול בגמילה.

התרופה משכיחה את כאבי ה"קריזה" התוקפים את המכורים, תוך כדי תהליך הגמילה. כאבים אלה גורמים לכשלונות וכן הם מרחיקים רבים מן הטיפול. כעת יש בידי הרופאים אמצעי מנע. התרופה לא רק משככת כאבים, היא גם מעלה את אחוז ההצלחה.

אזהרה: אין לקחת תרופה זו ללא השגחת רופא, שכן במקרה הגמילה כמו גם כטיפול רגיל ביתר לחץ דם, יש חשיבות רבה למינון. קיים צורך במעקב ובהתאמת המינון והתדירות בצמוד לתגובת הגוף, והתגובה שונה מאדם לאדם.

דוברת "אל־סם" מסרה, כי עם היוודע דבר טיפול בכאבי גמילה, הוצפה האגודה בפניות נרגשות בכתב ובטלפון מחולים ומבני משפחותיהם, המבקשים להצטרף לטיפול הגמילה. הפניות הגיעו מכל קצוות הארץ, ממכורים צעירים ומבוגרים. מתחנת האגודה ביקשו לאחרונה אף כמה תלמידי ישיבות, שנפגעו מסמים, עזרה והכוונה. אך הפנייה הנרגשת ביותר באה מאם שביקשה הדרכה לבנה. כאשר נשאלה לגילו, השיבה — שנה וארבעה חודשים...מסתבר שהילד גדל במשפחת נרקומנים.

חוק לימוד הר־אדר

תושבי הר־אדר מסרבים לשלוח את ילדיהם לבית־ספר המרוחק מהם 15 ק"מ. התוצאה: הילדים לומדים בבית־ספר פרטי מאולתר. ההורים צפויים לתביעות משפטיות. ולמועצה המסייעת – יסגרו את הברזים

יצחק שור

אחד מתושבי "הר־אדר", דורון שוחט, העובד כמפקח במשרד החינוך, נאלץ לשלוח את שני ילדיו לבית הספר "עין־הרים", מרחק 15 ק"מ מביתם, על פי הוראה אישית של מנכ"ל משרד החינוך והתרבות, ד"ר שמשון שושני. "לא יתכן," אמר שושני לשוחט, "שמפקח אשר ממונה על קיום החוק, ולא יכבד בעצמו את החוק, ולא ישלח את ילדיו למקום שקבע משרד החינוך".

הדברים נאמרו ביום ו' שעבר בלשכת המנכ"ל בהליך מיוחד של "שימוע", שנערך לפני כל השעיית עובד מדינה. בהליך נכחו גם היועץ המשפטי של המשרד, הסמנכ"ל לאמרכלות ומנהל המחוז. על כך השיב שוחט, כי הוא מבין ומקבל, אולם אשתו מתנגדת לכך שילדיהם יישלחו לבית־הספר ב"עין־הרים", בזמן שכל חבריהם ב"הר־אדר" ימשיכו ללמוד בבית־הספר המאולתר שהקימו ההורים בתחילת שנת הלימודים הנוכחית, לפני כשלושה חודשים. במהלך השימוע אמר שושני לשוחט, כי אם לא יקבל את ההחלטה הוא ישקול השעייתו מן העבודה.

שוחט סירב להשיב לשאלות ואילו ד"ר שושני אמר, כי פרקליט המדינה, יחד עם היועץ המשפטי של משרד החינוך מכינים בשלב ראשון את התביעות נגד עובדי המדינה ב"הר־אדר", אשר מסרבים לשלוח את ילדיהם ל"עין־הרים", כפי שקבע משרד החינוך.

שוחט הביא את הנושא לידיעת ועד ההורים ביישוב והוועד החליט השבוע לשחרר את המשפחה מהחלטת תושבי "הר־אדר", להיאבק על הקמתו של בית־ספר מקומי, ולא לשלוח את הילדים לבית־ספר הנמצא במרחק של 15 ק"מ. ההורים טוענים, כי "הר־אדר" שייך לתחום שיפוטה של מועצת "מטה בנימין" מעבר לקו הירוק, ולא לתחום שיפוטה של "מטה יהודה" שבתוך הקו הירוק.

שושני הודיע השבוע לראש מועצת "מטה בנימין", פנחס ולרשטיין, כי המשרד ייאלץ להפסיק מייד כל הקצבה למועצה, מכיוון שהמועצה מגישה סיוע להורים, אשר מפרים את חוק לימוד חובה. בדיקה שערך המשרד העלתה, כי "אנשי מועצת מטה בנימין [illegible] ריהוט להורים, אשר הקימו בית ספר פרטי". ולרשטיין טוען לעומת זאת, כי הציוד [illegible] בבית הספר של ההורים איננו שייך למשרד החינוך. "עם כל רצוני שאכן יקום בית ספר ל־170 ילדי "הר־אדר", אינני ממליץ להפר חוק. חרף תביעת המועצה, לא קיים משרד החינוך כל מגע איתנו. הוא מחליט מה יהיה עם ילדינו מבלי לשמוע את דעתנו. [illegible] "הר־אדר". אם משרד החינוך יאפשר לנו, נפתח כאן בית ספר בתש"ן. היועץ המשפטי של המועצה בודק בעת האם אכן מפירים ההורים חוק כלשהו. לדברי ד"ר שושני, [illegible] ולרשטיין משחק כפול. "לי הוא אומר, שהוא עוזר ל"הר־אדר", אבל כאשר אני [illegible] להפעיל את חוק לימוד חובה הוא איננו [illegible] זאת. ולרשטיין מאמין, שאם למשרד החינוך יבוא שר מן המפד"ל, תשונה ההחלטה [illegible] לשלוח את ילדי "הר־אדר" לבית־הספר [illegible] הרים'. כל זמן שאני כאן לא תשונה ההחלטה".

סכסוך גם בין הורים

אתמול החזירו ההורים ביישוב "בר יהודה" לספסל הלימודים את מאה ילדי כיתות ג'-ד'. הילדים הושבתו מלימודים בשל [illegible] על מבנים. משרד החינוך התחייב ל[illegible] שמונה כיתות עד תחילת תש"ן, אבל [illegible] "עין־הרים", שבו למדו עד כה בעיקר ילדי יישובי ההר הגבוה ("אורה, עמינדב וגבעת [illegible]) [illegible] תובע ממשרד החינוך ומהמועצה להעביר את ילדי כיתות ה'־ו' מקמפוס "הרי יהודה", [illegible] קריית ענבים למעלה־החמישה, לקמפוס [illegible] הרים" שליד "עין־כרם". "איננו מוכנים", [illegible] יו"ר ועד ההורים, אהרון שריג שילדינו [illegible] לקמפוס "הרי־יהודה", מרחק 50 דקות נסיעה לצד אחר".

מכיוון שגם ההורים של ילדי הר [illegible] (מוצא, בית־זית ואחרים) אינם רוצים [illegible] למרחקים, צפוי סכסוך גם בין שתי קבוצות ההורים.

השותפות

(סוף מעמוד 7)

"לשמור על האופציה"

בין המצדדים בהליכה עצמאית ניתן למצוא את דוד בן־אשר, חיים זהבי ופנחס חגין. על פי בן־אשר, מפ"ם מיוצגת ב־57 מועצות פועלים מתוך סך כולל של 74 מועצות בארץ וניתן לדבריו להמשיך ולהתפרס. לפי זהבי עדיף כבר עתה לפרק את השותפות וללכת "על רגלה של מפ"ם. לומר דברים ברורים ולשמור על מעמדנו". מזכיר המרכז, חגן ארן, אמר באותה ישיבה: "אנו חייבים לבדוק כיצד תתנהג מפלגת העבודה לפני שמקבלים החלטה לגבי המשך הדרך בהסתדרות. הכוח כאן חייב להיבנות תוך אופציה להליכה עצמאית. אם לא נבנה את עצמנו להליכה עצמאית פנינו לכיליון. יתכן כי מתוך אחריות להגמוניה של תנועת העבודה נגיע למסקנה שיש ללכת בשני ראשים נפרדים, כדי שנהווה את הגרעין הקשה של תנועת העבודה". צבי רובל קרא למשתתפים להתאזר בסבלנות לפני שמחליטים. "אל תהיו פוליטיקאים אלא אנשים פוליטיים", אמר וקרא להמתין מספר שבועות לראות כיצד תיראה המפה הפוליטית לפני שנוקטים בעמדה ומחליטים החלטות.

"מפ"ם עם העובדים" — לא מרגיז

ומה חושבים בסיעת העבודה? סגן יו"ר האגף לאיגוד מקצועי, מאיר גת, אומר כי חשש שהבחירות לכנסת יאיצו את הפרדת הכוחות בוועד הפועל ובמוסדות ההסתדרותיים האחרים, דבר שהתבדה. "במערכת הבחירות לא הגענו, העבודה ומפ"ם להתנגשויות ולהתגוששות ואני שמח על כך. אני מחזיק בדעה שיש לשמור על השותפות ולא להעלות את הנושא הזה על סדר היום. אני חושש שברגע שתתחיל התגוששות פנימית, עלול המצב לגרות גורמים עויינים לשסות אותנו האחד נגד השני. אין מקום עתה לפרצות וסדקים. אם קיימות איזה שהן בעיות, יש להקים צוות משותף לשתי הסיעות כדי להביא לשקט תעשייתי מיידי".

בתחילת חודש דצמבר יערך דיון משותף של מזכירי המפלגה והסיעה בהסתדרות לגיבוש עמדה בנושא. כפי שמצטיירים עתה פני הדברים נראה שהכדור נתון בידי מפ"ם. אנשי סיעת העבודה בוועד הפועל אינם מעוניינים לפצל את הכוחות בשעה שהוא אולי הקשה ביותר להסתדרות מאז הקמתה. גם התרעומת שהיתה קיימת כלפי מפ"ם בענין פעילות "ועד 1" התמסמסה בחודשים האחרונים. גם הסיסמא "מפ"ם עם העובדים", שהרגיזה לא מעט את אנשי העבודה אינה גורמת להם עתה לפריחה ולרוגז כבוש. לשותפות הסבירה ברמת ראשי אגפים והוועדה המרכזת אפקט מרגיע למדי.

אבשלום קווה

כסא שוב באמצע

רגליים קרות

יצחק שמיר העריך, כנראה בטעות, כי יותר מאשר הוא רוצה בממשלה רחבה עם המערך, רוצים בכך רבין ופרס. משום־כך האמין שמיר, כי יוכל לקנות את השתתפותם בממשלתו במחיר זול יחסית. הוא גם קיווה, כי באותה הזדמנות תגיעה יוכל "להכניס" לפרס, וללמד אותו גם לקח. אבל שמיר לא הביא בחשבון, כי לא רבין ובוודאי לא פרס אינם מוכנים או אינם יכולים לרדת בזול. מהיר הקרן אולי. אבל לא במחיר הפסד. שהרי הם לא קיבלו מאיש מנדט להכריז על מכירת חיסול של המערך.

עתה משרבין ופרס הודיעו על הפסקת השיחות עם הליכוד, הכדור נמצא למעשה בידיו של שמיר, או לרגליו. אם הוא אכן רוצה בהשתתפות המערך בממשלתו, והערכה היא שכן, יהיה עליו לגלות נכונות גדולה יותר לתביעות של המערך.

אין ספק כי שמיר התעודד מאוד מתפקודה הראשון של הקואליציה הצרה הפוטנציאלית בעת בחירת היו"ר של הכנסת. לבחינתנו היה זה מבחן ראשון לרצינות ובעיקר למחויבות של שבעת השותפים של הליכוד בממשלה הצרה שהוא עשוי להרכיב. האם יספקו את הסחורה ויתמכו ברב שילנסקי, או שיעשו תרגילי נרגנה נוספים. כדי לסחוט עוד משהו תמורת הצטרפותם לקואליציה של שמיר. אמנם נדרש מאמץ רב לשכנע אותם, בעיקר את ש"ס. אך מה שקובע הוא התוצאה הסופית, השורה התחתונה. וזאת עודדה מאוד את שמיר והפיחה בו מחדש ביטחון עצמי.

אין פירוש הדבר ששמיר אינו מעוניין בממשלה רחבה, אך כמו שמדגישים מקורביו, הוא רוצה קודם־כול להקים ממשלה. המו"מ הממושך מדי, וכל הטלטלות הכרוכות בו, מייגעים אותו. מה גם שכל יום צץ עניין חדש ומוגשת תביעה נוספת.

אנשים הנמצאים בקרבתו של יצחק שמיר היו לאחרונה קצת מודאגים. הם אבחנו אצלו מצב רוח קשה, ושמו לב, כי האיש מוטרד מאוד. להערכתם, נבע הדבר מהמצב הפוליטי שאליו נקלע שמיר, ובעיקר מחששותיו הכבדים מפני עמידה בראש קואליציה צרה. בקצה אחד שלה יישבו גנדי וגאולה כהן, ובקצה האחר שלה יישבו שאקי וורדיגר, ואשר יציבותה תהיה מפוקפקת בהיותה תלויה בקפריזות של שבעה שותפים. אך מנוחתו של שמיר מטרידים בימים אלה, לא פחות, גם ההתפתחויות המדיניות והכלכליות שאינן מבטיחות לילות שקטים, אלא דווקא כאבי ראש קשים. עוד בטרם הקים שמיר ממשלה חדשה, הוא כבר הצליח להקים עליו חזית גדולה של יהדות העולם, ובעיקר של יהדות ארה"ב, אשר מאיימת בנקיטת צעדים חריפים ביותר, חסרי תקדים למעשה, אם שמיר והליכוד ייכנעו לתכתיב של המפלגות הדתיות ויעבירו את תיקון החוק מיהו יהודי.

אפשר כמובן לזלזל בתגובה הנזעמת של יהדות ארה"ב ולהרגיע את עצמנו, כי הסערה הזאת תשכך בעוד זמן מה. אפשר גם לגלות אטימות ולטעון, כי לא חשוב כל־כך מה אומרים היהודים בתפוצות, חשוב מה עושים היהודים כאן, אצלנו. אבל זהו הימור מסוכן. שכן המכה הזאת שמתכוון שמיר להכות את יהודי ארה"ב, עלולה להיות קטלנית. שמיר מבין את הבעיה השבירה שאליו נקלע בעניין זה, והוא בהחלט במצוקה. גם לאחר שהסביר את עמדתו למשלחות היהודים שבאו אליו, והבטיח להם כי שינוי החוק לא יפגע ביהדות ארה"ב. אין זה עוזר הרבה לליכוד כאשר הם מנסים לגלגל את אשמת הכניעה של שמיר לתכתיבים של הדתיים בנושא זה, לפתחו של המערך, אשר כביכול אינו מוכן לתת זאת לדתיים בעת ניהול המו"מ אתם. זהו תירוץ קלוש שאינו עומד בשום מבחן. העובדה הפוליטית היא, ששמיר נתן התחייבות בכתב ורק כך השיג את תמיכת אגודת ישראל.

שמיר נמצא במצוקה אמיתית, ולא רק בנושא הספציפי של מיהו יהודי. גם בבית מצפות לו בעיות קשות ביותר. התחזית הכלכלית אינה מבטיחה שקט תעשייתי. המגמה של האבטלה הולכת ומתחזקת, והיא פועל יוצא של התמוטטות של מפעלים רבים, לאו דווקא הסתדרותיים. סיסמת הכלכלה החופשית של שר האוצר נסים עלולה להפוך במהירות למפולת חופשית, וההפגנות של מחוסרי העבודה עלולות להפוך לחזיון נפרץ. קולות ביקורת על מצב המשק נשמעים גם בתוך הליכוד, הן על־ידי יצחק מודעי, והן על־ידי השר שרון, שהיה חריף מאוד בנושא זה בפגישת שרי הליכוד השבוע.

בארבע השנים האחרונות גילתה ההסתדרות אחריות יתרה, שקוממה לא פעם את העובדים. שמיר וחבריו יודעים כי ללא השתתפות המערך בממשלה, ההסתדרות עלולה להיות מיליטנטית הרבה יותר.

גם הזירה המדינית אינה מבטיחה לשמיר שטיחים אדומים וורדי שושנים. הממשל החדש בארה"ב יעורר הרבה געגועים לנשיא רייגן ולמזכיר המדינה שולץ. אבל גם שמיר יודע כי מגעגועים אי־אפשר להתפרנס. שמיר עשוי לעמוד מול מתקפה בינלאומית לחצים על ישראל להתחיל בתהליך שלום. עם אופוזיציה גדולה, שבראשה המערך, יהיה לו קשה מאוד להגיד לא.

יותר מאשר המערך צריך את שמיר, צריך שמיר את המערך. הוא לא שכח את הסיסמה של הליכוד בבחירות, כי רק הליכוד יכול. אבל שמיר יודע להבחין בין תעמולה לבין המציאות. הרגליים הקרות שקיבל שמיר מאז הטיל עליו הנשיא את תפקיד הרכבת הממשלה, מעידות כי הוא חושש שהליכוד לבדו יחד עם המפלגות הדתיות־חרדיות ועם המפלגות הקיצוניות, לא כל־כך יוכל.

אפשר להטיל ספק בהערכתם של אלה בליכוד הסבורים, כי לאחר ששמיר יכונן ממשלה צרה, הוא ינסה לצרף אליה את המערך. אולי הוא באמת חושב כך, אך למהלך כזה יש סיכויים "השואפים לאפס" עוד יותר מאשר הסיכויים שהיו למו"מ לפני הרכבת ממשלה צרה. שהרי קשה להניח כי המערך יצטרף לממשלה שבה יושבים כבר גנדי ויובל נאמן. בתור מה ייכנס המערך לממשלה כזאת, בתור קישוט או אולי בתור עלה תאנה או אולי בתור תעודת הכשר?

שמיר כבר חילק מלוא החופניים הבטחות למפלגות השונות, ולגבי אחדות מהן התחייב. אם יקים ממשלה צרה, בוודאי ובוודאי שלא יוכל לתת למערך את מה שלא היה יכול להבטיח לו בשיחות הבירור המוקדמות, אלא הרבה פחות.

בתנאים כאלה, של סרח עודף, של עני בפתח, אין כמעט כל סיכוי שהמערך ילך לממשלה בראשות שמיר, אלא אם כן ייתקף בדחף בלתי ניתן לכיבוש של התאבדות פוליטית, וחיסול עצמי לדעת.

שמיר חושש שהוא לא יוכל

שיאכלו מה שבישלו

יצחק רבין נטפל שלשום לענייני סמנטיקה כאשר כעס על הניסוח שבו השתמשו בהודעה על הפסקת השיחות עם הליכוד. הוא לא אהב את הביטוי "ניתוק", שניתן לפרשו כמשהו סופי ומוחלט.

לא צריך להיות פרשן גדול כדי להסביר את ההבדל בין שני הביטויים, ובעיקר את המסר שרצה רבין להעביר, הן כלפי פנים מפלגתו, אך בעיקר כלפי הליכוד. הפסקה יכולה להיות דבר זמני מאוד, והיא משאירה בהחלט פתח להערכה מחודשת ולחידוש המגעים. ורבין, כך מסתבר, אינו רוצה לסגור עדיין את האופציה של ממשלה רחבה. הוא מעדיף להשאיר את מפלגתו במצב של המתנה. המתנה למה? לכשלונו של שמיר בהרכבת ממשלה צרה? להתרצות הליכוד ולנדיבות לבו לזרוק עוד כמה נתחים למערך? אין כל רע בהמתנה כחלק מטקטיקה. אבל כאשר מכריזים על כך, מאבדים גם את היתרון המסוים שיכול היה להיות להמתנה כזאת.

האמנם חושש רבין, כי אם מפלגתו תודיע חד־משמעית על ניתוק המגעים מן הסוג הקואליציוני עם הליכוד, עלול הדבר למנוע משמיר, במידה שאכן ירצה לשתף את המערך בממשלתו, מלפנות אליו ואל חבריו להיכנס לשיחות חדשות?

אחת ההנמקות שהושמעה במערך על־ידי אלה שצידדו בהשתתפות בממשלה בראשות הליכוד היתה האחריות לגורל המדינה, ולמה שעלול לקרות אם תשלוט בישראל ממשלה צרה, שבה יתנו את הטון קיצונים ימנים וקיצונים דתיים. גם מי שמתייחס בכובד ראש לנימוק הזה, שואל את עצמו מדוע המערך צריך לישאת באחריות שלא הטילו עליו.

רוב הציבור, החלק המיוצג על־ידי המפלגות שתמכו בשמיר בפני נשיא המדינה, העדיף ממשלה בראשות הליכוד, וסיבותיו עימו. אפשר להניח כי אותו ציבור גדול, שהוא רוב, רוצה בטובת המדינה לא פחות מהמיעוט הגדול, שהעדיף ממשלה בראשות פרס. ואין זה משנה אם לדעתנו הוא טועה ומטעה.

למה לא לתת אפוא לציבור הזה לאכול את מה שהוא בישל. מדוע צריך המערך לשמש בתפקיד מטפלת, שמנקה ומסדרת את הבלגן שהציבור הזה עשה, ובעיקר את זה שעושים נציגיו. אדרבא, למה לא לתת לליכוד צ'אנס של ממש להרים את כפפת האמון שיש לו היום בציבור ואצל 65 נציגיו בכנסת, ולאפשר לו להוכיח כי אכן הוא התשובה לבעיותיה של ישראל, וכי רק הוא יכול לפתור אותן.

הפכפכנותו של הציבור היא מן המפורסמות. מצביעי הליכוד והמפלגות הדתיות רוצים ליהנות מכל העולמות. הם רוצים להצביע לפי נטיית לבם, אך מצפים כי המערך יתייצב גם כן מאחורי הליכוד. כאילו מדובר ביום פקודה. זוהי חלוקה נוחה, אבל בלתי מתקבלת על הדעת. בוודאי לא על דעתה של מפלגה פוליטית הרואה עצמה כאלטרנטיבה לשלטון, ואשר מדגישה את ההבדלים והניגודים בינה לבין הליכוד.

אם ב־84' היה תיקו, ועמדתה של המפד"ל שלחצה להקים ממשלת אחדות, היתה מכרעת, הרי התמונה הפוליטית הנוכחית היתה שונה. לליכוד יש רוב. המערך, למרות נסיונותיו והשתדלותו אצל המפלגות החרדיות, נכשל. המסקנה המתבקשת מאליה במצב כזה היתה לקום וללכת לאופוזיציה.

אם אפשר היה להבין את הניסיון של המערך להידבר עם הדתיות כדי לבדוק עד תום את הסיכויים לממשלה בראשות המערך, הרי אין הדברים דומים בכל הנוגע לאותן שיחות בירור, או המו"מ המוקדם שהתנהל עם הליכוד. כאן כבר היה הרי ברור מראש, שמפלגת העבודה מוותרת על ראשות הממשלה, ואם תודה בכך ואם לאו, היתה נאלצת לוותר על חלק מהמסר המדיני שלה. אמנם, גם באופוזיציה אין לה סיכוי לממש אותו הלכה למעשה, אלא בעיקר להמשיך ולהשמיע אותו. אך ישיבה בקואליציה של שמיר היתה מחייבת את פרס וחבריו להוריד פרופיל מדיני, וללא ספק גם להנמיך את ה"ווליום" של מסר השלום אותו השמיעו בשנתיים האחרונות. מבחינת המערך הכניסה לממשלת שמיר היתה להיכנס למיטת סדום, שבה היה עליו להימצא בתנוחה הבלתי נוחה של מי שרגליו וידיו מקופלות.

לכאורה אפשר לומר כי לראשי המערך יש יותר מזל מאשר שכל. אף כי יצחק רבין הפך לסנגורה הנלהב של ממשלה רחבה וממילא לקטגור הנמלץ נגד האופוזיציה, הרי אפשר בהחלט לפקפק במהלך של שיחות הבירור עם הליכוד, וודאי עכשיו. בדיעבד.

מבחינת המערך, לא יכול היה להיות יתרון כלשהו בהצטרפות לממשלת שמיר. "הקלון" של הכישלון בבחירות לא היה נמחק על־ידי ישיבה בממשלה. הוא היה בולט עוד יותר בגלל ההתבזות וההשפלה בישיבה בממשלה, שבה ההשפעה של המערך היתה מינימלית, אפילו לא כמכבה־שריפות.

מפלגה פוליטית, הרואה עצמה כאלטרנטיבה לשלטון, אינה יכולה להרשות לעצמה שיקולים לטווח קצר בלבד. בתוך ממשלה רחבה בראשות הליכוד, הנתמך על־ידי המפלגות החרדיות, היה המערך מאבד מהר מאוד את אמונם של חלק ממצביעיו. ספק רב אם היה מצליח במעמד כזה לסחוף אחריו מצביעים חדשים. צעד פזיז ונמהר כזה היה עולה למערך בטווח היותר ארוך במחיר כבד. קרוב לוודאי שהיינו עדים לסינדרום של המפד"ל, אשר איבדה בין קדנציה אחת לשנייה מחצית מכוחה האלקטורלי. אין זה משנה מה היה עלול להיות גודל הנפילה של המערך בנסיבות כאלה בבחירות הבאות. עצם הנפילה היא הנותנת. שכן היא היתה מרחיקה עוד יותר את סיכויי המערך להיות אלטרנטיבה לליכוד.

מרגע שהודיע הנשיא ליצחק שמיר כי הוא מטיל עליו את הרכבת הממשלה הבאה, היתה האופציה האופוזיציונית של המערך האופציה הסבירה היחידה. המאבק מבחוץ בממשלת שמיר, שרון, גנדי, כהן, נאמן וכל המפלגות החרדיות־דתיות, הוא האתגר האמיתי שבפניו ניצב היום המערך. שימוש נכון ואחראי באופוזיציה בת 49 ח"כים עשוי להתגלות כבעל עוצמה והשפעה פוליטית רבה יותר מאשר הניסיון חסר השחר להשפיע בליכוד מפנים, דהיינו על־ידי השתתפות בממשלה, שמגמותיה וכוונותיה ידועות מראש.

רביעי למניין

קצת צפוף במפד"ל. עכשיו שהסיכויים להקמת ממשלה צרה הפכו לריאליים יותר, יודעים במפד"ל, כמו גם במפלגות האחרות, כי אפשר יהיה לקבל מהליכוד הרבה יותר מאשר בממשלה רחבה. המפד"ל תבעה, כידוע, שני תיקים: החינוך והדתות. היא רצתה גם משרדים אחרים, אך ירדה מזה. במפד"ל קצת צפוף: על שני התיקים בממשלת שמיר היו עד לפני ימים אחדים שלושה טוענים: זבולון המר, אבנר שאקי ויוסקה שפירא. השבוע הצטרף טוען נוסף, ח"כ לשעבר אברהם מלמד, איש סיעת "למפנה", אשר חבריה מתלהבים בתחושת קיפוח מתוך המפד"ל.

הצטרפותו של מלמד למרוץ הפנימי במפד"ל מגביהה כמובן את המתח במפלגה לטורת הסכסוכים. למעשה מתנהלים בה עכשיו שני מאבקים בו־זמניים, הקשורים בהשתתפות בממשלה החדשה של שמיר. האחד, מי יהיו השניים שייבחרו לשבת בממשלה. והשני, מי מהשניים יזכה בתיק הבכיר יותר, תיק החינוך.

במפד"ל יש הסבורים כי מבחינת המעמד הציבורי־הכללי יש אמנם יתרון בתיק החינוך, שהוא יוקרתי וחשוב יותר, אך לעומת זאת תיק הדתות נותן למחזיק בו אפשרות לחלק הרבה משרות במועצות הדתיות, ולעסוק בענייניהם הקרובים יותר לציבור הדתי, שאת קולותיו מבקשת המפד"ל להבטיח בבחירות. זה גם מחזק את השר, ככל שיש בתוך המפלגה אנשים "החייבים" לו.

אבנר שאקי אינו מסתיר את שאיפתו לקבל את תיק החינוך, וזהו אצלו משאת נפש. גם זבולון המר רוצה במה שכבר היה פעם בידיו. שפירא ומלמד יהיו במקרה זה פחות בררניים, ובלבד שייבחרו.

בינתיים יש במפד"ל התארגנויות, התקשרות, במאבק הפנימי על שני המקומות בממשלה.

מגן התנועה הקיבוצית?

כידוע, "על המשמר" הוא בטאונה של מפ"ם. במערכת הבחירות הדגישה מפ"ם, חוזר והדגש — וביחוד כלפי פנים, כלפי חברי הקבה"א וגם בתק"ם — כי חובה היא להצביע עבודה, בהיותה המגינה האיתנה של התנועה הקיבוצית, ובימי המשבר הכלכלי, הפוקד אותנו, על אחת כמה וכמה...

ביום א', 20 בנובמבר ש.ז., פרסם "על המשמר" בעמודו האחרון, באותיות קידוש לבנה, רשימה שכותרתה: "קיבוץ אפיקים למשטר חירום — חובותיו מגיעים ל־50 מליון ש"ח", בתוספת תת־כותרות בולטות באותה רוח. הרשימה כולה הודפסה על רקע כהה בולט, באותיות מודגשות. משפט בתוך הכתבה, אמר: "מהקיבוץ נמסר, כי המצב אינו חמור ולא קריטי, מאחר שהיקף הייצור של המשק מגיע ל־60 מליון ש"ח בשנה, ויש במה לכסות את החוב". אם כך, מדוע נזעקה מערכת "על המשמר" להפוך את הנושא לסקופ של "כתבנו בעמק"?

הידיעה המרעישה הופיעה גם ב"מעריב", ב"חדשות" וב"הארץ". לו הודפסה בעיתונים אלה או אחרים באותה הבלטה, ובאותו אופן, כולל תגובתו של קיבוץ אפיקים, הסותר את כל הסערה, היינו בוודאי מסבירים לעצמנו את הדבר כסימן נוסף של עוינות לתנועה הקיבוצית, שמחה לאיד, פרסומת זולה של כתב העיתון לסקופ שלו כביכול, בקיצור — עיתונות צהובה.

אבל "על המשמר"? חשדות כאלה? הרי כל עניינו ומאוויו הם לעזור לתנועה הקיבוצית להגן עליה ועל האינטרסים שלה, ולתת לציבור תמונה מאוזנת.

יוחנן טחנאי,
מעברות

להיות בפנים ולהעלם

מפלגת העבודה עומדת בפני דילמה רצינית: להיות מפלגה אופוזיציונית, נלחמת ומשדרת מערכותיה הארגוניות, הפרסונאליות והאידיאולוגיות, או להיכנס לממשלה בראשות הליכוד ולהיבלע בה. העם חיש מהר, ישכח את ייחודה, שכן, את עברה ממילא שכחה וחדש לא נוצר.

מוטב, כי המערך יזכור את אשר ארע למפ"ם. במשך שנים רבות היא היתה מפלגה ספיחה, ודורות חדשים לא ידעו אף על קיומה ועברה ההיסטורי. רק בצאתה לעצמאות ולמאבק־אמת בשאלות המרכזיות של חיינו, היתה לה פריחה מחודשת, ואף זכתה לשלושה מנדאטים מן הבוחרים. אותו הדין לגבי ר"צ: כאשר שולמית אלוני, ומאוחר יותר יוסי שריד, הצליחו להשתחרר מחיבוק הדב המער"כי, השכילו להמריא ומפלגתם זכתה לייצוג רב.

ברור, כי הצטרפות לשמיר ולקווי היסוד שלו תיצור מפה מפלגתית חדשה. יונים נוספות יפרחו מהקן, המערך בהכרח יהיה ניצי יותר. החלוקה בין מחנה השלום, הנאבק בכל דרך אפשרית להגשימו, לבין מחנה "קיר הברזל", ובתוכו נציגי תנועת העבודה, שיוביל למלחמות הבאות — תהיה ברורה.

רן יהב,
תל־אביב

חקירות תמוהות

כמעט יום־יום, ולעתים פעמים אחדות ביום מתפרסמת ידיעה, כי פה ושם ב"שטחים" נפצע מאן והוא מידיות חיילי צה"ל, וצה"ל חוקר. לצה"ל כללי פתיחה באש, וסביר להניח, כי הם מתמלאים, וכי יש פיקוח על כך. מדוע, אם כן, חקירים וחוקרים?

מדי פעם גם שומעים, שהמשטרה חוקרת ירי בידי מותקף באבנים, או בבקבוקי תבערה. נשאלת השאלה: הנסע האיש לשטחים, כדי לירות?!

שאלה נוספת: האם המשטרה צריכה להקדיש לכך משאבים כה רבים, כשהיא, לדבריה, מתקשה מחמת המוטל עליה בשל האינתיפאדה, למלא תפקידיה הרגילים?

י. שיין

המכתבים מתפרסמים לאחר עריכה לשונית וקיצורים. בשל חוסר מקום. קוראים הפונים למדור מתבקשים לכתוב בקצרה, בנושא אחד בלבד וברווחים כפולים בין השורות.

המערכת

קיסר וחוזה בשערי מקווה-ישראל

בעוד מקווה-ישראל והמועצה לשיקום אתרי התיישבות מתכננים לשקם אתרים היסטוריים במקווה, לקראת יובלה ה-120, מציין עתה המוסד מלאת 90 שנה למפגש היסטורי על-יד שערי מקווה, בין חוזה מדינת היהודים, תיאודור הרצל, לבין קיסר גרמניה וילהלם ה-2. הד לאותה פגישה בין שני האישים אנו מוצאים ביומנו של הרצל, מתאריך 29.10.1898. הדברים תורגמו מהמקור ע"י מנהל מקווה-ישראל, ד"ר כין, ומובאים בעלון המוסד.

"...אתמול, השכם בבוקר, יצאתי למקווה-ישראל. זהו בית-ספר חקלאי מצוין... לא הרגשתי בטוב אך במאמץ — החזקתי מעמד. היתה זו תמונה יפה מאד של החניכים הניצבים ליד הכלים החקלאיים. מתוך סקרנות התקהלו במקום גם פקידי מינהלת הברון רוטשילד..."

כאן ממשיך הרצל לתאר את התכונה סביב האירוע הממלכתי היוצא-דופן: "בשעה תשע הורגש רחש בקרב ההמון שלצידי הכביש — ערב-רב של פרשים ערבים, נשים, ילדים ופרשים — רמז לכך שהתהלוכה הקיסרית מתקרבת. פרשים תורכים אימתנים דהרו לאורך הדרך. מפחידים ברוביהם, ועוד יותר — במבטיהם, ואחריהם — פלוגת פרשי החלוץ של הקיסר. והנה — בתוך החבורה הלבושה באפור — הוא עצמו".

"סימנתי בידי למקהלת מקווה, לשיר את ההימנון הגרמני. התייצבתי ליד אחת המחרשות והסרתי את כובע השעם. הקיסר הכירני מרחוק. נוצרה עצירה פתאומית, הקיסר הפנה לעברי את סוסו, ונעצר מולי. התקדמתי שני צעדים, וכשהתכופף על צוואר סוסו והושיט ידו לקראתי, ניגשתי עד אליו ועמדתי מולו בראש גלוי".

"הוא צחק והבזיק אלי בעיניו האציליות: 'מה שלומך?' רב תודות, הוד רוממותו — אני מסייר את הארץ. כיצד מתרשם הוד רוממותו מנסיעתו עד כה? עיניו הבריקו עוד יותר, וענה: 'חם מאוד! אך לארץ זו — עתיד.'" אומר לו הרצל: "אך לעת עתה היא עוד חולה." והקיסר, ממרום סוסתו, עונה להרצל: "זקוקה למים, הרבה מים!" "כן, הוד רוממותו, מובילי מים בקנה מידה עצום" — עונה לו הרצל. וקיסר גרמניה וילהלם ה-2 חוזר ואומר: "זוהי ארץ העתיד".

מי יגול עפר מעיניו של חוזה מדינת היהודים, שתשעים שנה לאחר אותו רישום, הארץ עדיין חולה בחתלואים שהוא לא חזה אותם... נאורך, מי יאיר את עיניו ויספר לו, שכך וכך חקלאים, כך וכך מנהיגים, עברו דרך אותו שער במקווה, וכי בארץ, שעתידה עדיין לוט בערפל, נעשה משהו גדול וכביר במשך 90 שנה.

אגב, במקווה-ישראל נפתחה השנה כיתה ללימודי גיאודזיה (מדידות), ובה 23 תלמידים. ראוי גם לציין, שמחזורים על גבי מחזורים באים בשערי מקווה למפגשי נוסטלגיה ולציון כניסתם בשערי מקווה, אותם שערים שעשו היסטוריה.

הרצל. מי יגול עפר

שכונה שכוחת אל

חולון רואה את ראשית היווסדה בשנת 1936, עם הקמת השכונות אגרוביץ וקריית העבודה. אולם כבר ב-1934 התיישבו 8 משפחות, יוצאות תימן, בשטחי החולות הנודדים, כשני קילומטר מהכפר הערבי יאזור — אזור של היום. הם היו החלוצים הראשונים לשכונה השנייה של חולון, שתיקרא מולדת ובה אז 90 משפחות יוצאות תימן.

שכונה שנולדה ללא מזל היא שכונת מולדת. החולות הנודדים בידדו את השכונה משכונות חולון, הקירבה היתרה לכפר יאזור קיבלה משמעות איתנית במאורעות 1936. החלה אז נטישת תושבים משכונה שכוחת-אל ואדם זו. גם העירייה לא הקדישה למולדת תשומת לב מרובה וכך, לאחר קום המדינה, הושכרו בתים רבים לפועלים בדואים וערבים, שהחלו לנהור לאיזור התעשייה. שהרך והתפשט עד שנגס גם בשכונה עצמה, שנועדה מעתה לפינוי.

כיום נותרו במולדת כ-12 משפחות קשישות, ללא שירותים עירוניים, ללא מערכת ביוב תקינה, ללא תאורה מספקת. מפעלי תעשייה, כגון לודזיה, לוטשים עין לשכונה ואילו המשפחות אינן מוכנות לקבל את תנאי הפיצויים המוצעים להן.

את כל חייהן ורכושן השקיעו המשפחות בפיסת קרקע זו, ועתה אין הן מוכנות לנטוש הכל, לצאת בשן ועין ולהתפנות, מבלי שתובטחנה להן דירות אנושיות.

בעלי תעשייה וקרקעות ממתינים עד שאחרוני שכונת מולדת יישברו ויקבלו מה שיקבלו. כבר היו דברים מעולם.

אנו נתגבר

הבחירות הקרובות לרשויות המקומיות גרמו לביקושים גדולים מדי-רגיל למוצרי חברת "אקרשטיין" למרצפות, בעיקר גדל הביקוש לאבני מדרכה צבעוניות ומשתלבות — מוסר "הארץ", מפי של מנכ"ל חטיבת המפעלים של החברה, נתן חיו, בהוסיפו שהחברה מבקשת להערך בצורה נכונה עקב התחזית על מיתון קרוב.

מתקנים כבישים משובשים, מחליפים את מרצפות המדרכות במרצפות צבעוניות משתלבות, דואגים לתחזוקה בגנים מוזנחים, ואולי אפילו יעלה על דעת מי מהם לנקוט יוזמה להקים איזה בית-שימוש ציבורי קטן, וכך גם נתגבר על המיתון ותוצאותיו הקטלניות.

על-ידי החלפת מרצפות המדרכות בלבד ניתן להעסיק את כל מפוטרי הלביא, רפא"ל, אתא, מספנות ישראל והרשימה ארוכה. הבעיה תתעורר מחדש, כאשר יגמרו להחליף את מרצפות כל המדרכות, אבל דיה לצרה בשעתה. בכל אופן, אני זורק כאן רעיון שכדאי לחשוב עליו.

מותר, אולי, להציע כאן לערוך את הבחירות לרשויות המקומיות אחת לשנתיים ולא אחת לארבע שנים, וכך נמצא את ראשי הרשויות המקומיות דואגים לחזות עריהם.

צבי טימור / הדיון

משק נעדר תכנון באווירת אי-ודאות

הדיון העקרוני, שהתקיים ביד לוינסון, הוקדש השבוע לנושא התכנון הלאומי. מחלוקת גדולה קיימת ביחס לאפקטיביות של מה שקרוי תכנון. הוויכוח על האפקטיביות של התכנון מוצג בדיעותיו. ממעט נהל מערכתו — אם נשווה את התכנון, שנערך לגביה, למה שקרה במציאות לאורך השנים, נמצא פערים אדירים. תופעה זו ניכרת בכל רוחב הסקאלה של רמות התכנון, אם נציג סקאלה של רמות תכנון, מהמדינות הקומוניסטיות, שבהן המרכזנות היא הטוטליטרית, והאידיאולוגיות, ועד למדינות הקפיטליסטיות, שבהן השוק הוא המכתיב את התהליכים — ניווכח, כי הכל המעוצבות אין ולכה טרף ומעצה למחשבה תחילה.

במדינות הקומוניסטיות, כדי שהתוכניות תושמנה שלהן תפעלנה, צריך היה לזייף נתונים. במדינות המערביות הסוציאל-דמוקרטיות ובישראל, שגם היא היתה בשנות הש"ד והדומה סוג מסוים של סוציאל-דמוקרטיה — התכנון בדור של אחרי מלחמת העולם השנייה הצליח נאור.

התכנון הלאומי של הלייבור הבריטי, שכונה תכנית בוורידג', התבצע ושינה את תבניתו ואיפיוניו של המשק הבריטי ושל החברה האנגלית. התכנון הסוציאל-דמוקרטי בארצות סקנדינביה, בשלושה העשורים שאחרי מלחמת העולם, גם הוא התבצע בהצלחה גדולה. בהצלחה לא פחות גדולה הצטיין התכנון במדינות קפיטליסטיות מובהקות, כמו יפאן וגרמניה, ששיקמו את עצמן אחרי ההרס של מלחמת העולם.

בתוך הקהילה הזאת, גם ישראל גילתה רמות תכנון לאומי מוצלחות. תכנון ההתיישבות, תכנון הפיתוח התעשייתי, תכנון התשתית והחינוך, המערכות האורבניות וכיו"ב — כל אלה הניבו, לא בלי חסרונות וכשלונות, תוצאות שנחזו מראש.

ירידת יקרנו של התכנון, מאז שנות ה-70, נעוצה בשינויים המהירים, שהביאה ההתפוצצות הטכנולוגית, עליית כוח הקנייה של האזרחים בארצות רבות ורמת הסחר הבינלאומית בסחורות ובכוח-אדם. כל אלה יצרו מצב חדש, שבו כלי התכנון המקובלים אינם עובדים כהלכה.

מקצועות שנחשבו ונלמדו לפני 20 שנה, מתוך תקווה גדולה כי הם מקצועות העתיד, הם היום חסרי תועלת. טכנולוגיות מתיישנות בטווח של חמש עד שבע שנים. השערים היחסיים של המטבעות מתרוצצים עד כדי אי-וודאויות כאלה, הגורמות סיכונים גדולים, שמרתיעים יזמים ומשקיעים. יותר מכך, הכשרון הביצועי הנדיר שגילו עמי האוקיאנוס השקט, תרם גם לתנודות וזעזועים כלכליים חזקים. כל אלה הם סימניה של המהפכה המודרנית.

סיסמאות ריקות

מה, אם כן, מקומו של התכנון כיום? במדינות הקפיטליסטיות, כמו ארה"ב, התכנון פינה את מקומו לתחזיות. חכמי הכלכלה ומקצועניה פיתחו מודלים של תחזיות, והפירמות הגדולות משתמשות בנתונים אלה להכוונת פעילויותיהן. בפועל, זה גם המצב ברוב המדינות הדמוקרטיות באירופה. אבל, התכנון הלאומי — מה יהיה עליו? ערימות נתונים הופכות לאינפורמציה רלוונטית, רק כאשר יש קונצפציה כללית, שמסדירה ועורכת אותם בהקשריה. כלומר: אם למנהיגות הלאומית אין קונצפציה, רמת הנתונים אינה עוזרת הרבה, משום שלא ניתן לגבשם לכלל מדיניות יעילה, שמשיגה את יעדיה ומטרותיה.

פרופסור מיכאל ברונו הסביר, בכנס יד לוינסון, את התופעה בכך, שהפוליטיקאים אינם נותנים גיבוי לתכנית כלכלית, אלא כאשר חרב מונחת על צווארם. זהו הסבר חלקי. ההסבר העיקרי קשור בשיבוש גמור של המערכות המושגיות של המנהיגות הישראלית (מערך וליכוד יחדיו). מנהיגויות אלה עובדות על סיסמאות ריקות. בהקשר שלנו, יש לבחון מה אומרת היום, בפועל, הסיסמה "עצמאות כלכלית". דומה, שפרט לגד יעקובי, איש אף אינו מזכיר את צירוף המלים הזה. נסיונם של הכלכלנים הישראליים להחיל כלי מדיניות, שפועלים במדינות-קונטיננטים על מדינת-עיר זעירה כמו ישראל, נכשלים וייכשלו.

מה, אם כן, יש לעשות בינתיים? — לדעתי, יש לחשוב במושגים של מדיניות, ולא של תכנון. החשיבה המדינית צריכה להיעשות ברובד של חשיבה מערכתית. בניהול יש שתי רמות חשיבה — חשיבה מושאית (דרך אובייקטים) וחשיבה מערכתית (דרך משאבים). פירושו של דבר, שברמה הלאומית חשיבה מושאית עוסקת באובייקטים, למשל, בתעשיית הכימיה, או המתכת, או האלקטרוניקה, או המלונות וכיו"ב. חשיבה מערכתית ברמה הלאומית עוסקת במשאבים, למשל, במאגר האנושי, בידע, בפיננסים, בטכנולוגיה, במוניטין וכיו"ב. כל אחד מן המשאבים, המוגדרים יהיו לפעילות כללית.

התכנון כיתרון יחסי

המציאות הכלכלית הדינמית לא יציבה בעולם, כאשר אין יותר יציבות, כמוהו התכנון הוא ליצור תכניות, על פעולה מבחינת התוצאה וההתנהגויות. במילים אחרות, ליצור תמונה של יתרון יחסי למשאבים הבסיסיים האלה, ובתוכם, בעיקר, למקסם היתרון היחסי הלאומי. בפעילות הכלכלית ומגדים יחד כוח-אדם, פיננסים, טכנולוגיות, ידע ומידע, תקשורת, תחבורה וכיו"ב. התכנון הלאומי הוא להמסיס את היתרון היחסי של אלה. לכן, הנושאים הם מה ואיך (איכות) הם התשוקות של המערכות הכלליות והמקצועיות, מה ואין הם כללי המשחק בפיננסים, כלי מדיניות לעידוד הסיכון והשיקעות והמוטיבציות. כמו כן, הבירוקרטיה בכלי הזמנים, כלומר: כמה משקולות מניחה הבירוקרטיה על רגליהם; מהן התוכניות והמסלולים הפתוחים בפני היזמים; הבירוקרטיזציה בתרבות הניהול, שהיא דרך המבטיחה יותר מימוש פוטנציאלים יצירתיים; רמתם ואיכותם של מערכות התקשורת והתחבורה; עלויות השירותים; יציבות כללי המשחק הכלכליים. היעד הראשי לתכנון הכלכלי הלאומי צריך להיות, כאמור, יצירת התנאים הנכונים ליתרון יחסי של המשאבים האלה, לעומת ארצות התחרות.

בהקשר זה, התעשייה הישראלית, לא רק שאינה יוצרת יתרונות יחסיים למשאבים הללו, אלא מערימה עכבות. נציג כמה דוגמאות שחושפות חסרונות יחסיים למשאבי הכלכלה והעסקים בישראל:

יש בארץ 50% השקעות לכל עובד תעשייה, לעומת הארצות המפותחות. זה, כמובן, גורר מצב שהתפוקה היא רק 50%, וכן שהבעיה יצירת תהליך, שישנה את התופעה הזאת, זו בעיה מסובכת, ואי אפשר לפתור אותה בלי להבין את המבנה הישראלי. המשק הישראלי — המפעלים, החקלאות, התיירות — כמעט כולו צמח, לא מהצברי הון של משפחות אצילים, או בעלי חזקה, או ברונים שודדים, כמו במערב, אלא על-ידי הכוונה של הון לאומי, בהלוואות. אם צריך היום להכפיל את ההשקעה לעובד בתעשייה, אי אפשר לגייס זאת מהצברי הון, או מתחרות של העסקים עם החסכונות של הציבור בלבד. מוכרחים לפתח כאן שילוב נכון כולל, שימציא את ההון במחירים הבינלאומיים להשקעות. כדי שיארע תהליך כזה, צריך לעשות אותו במערכת מיסוי הולמת. מתכננים כלכליים, שינסו לנטות עם התהליך הזה במתכונת אמריקנית או אירופית של שוק חופשי — יכשילו את המשק.

עובדים כנגד ערבויות

דוגמה שנייה נוגעת לתשתית פעולת הבנקים. שימו לב למקרה שבנקרס טראסט מארה"ב הסתבך עם כור בהלוואה של 150 מיליון דולר, בלי ערבויות. הבנקים הישראליים עובדים כנגד ערבויות. הבנקים בעולם עובדים כנגד הביצועים והפוטנציאליים של העסקים, כלומר: הם לוקחים סיכון, ובעצם משתתפים בתהליך. כאשר בנק בארה"ב נותן הלוואה פלוס 1 או 2 אחוזים, הוא מסתכן. אם תהיה אינפלציה, הוא יפסיד. בארץ, ההלוואה צמודה, פלוס אחוזי ריבית. לא צריך הרבה כדי להבין איזו שיטה בנקאית מעודדת יותר את העסקים.

דוגמה שלישית קשורה למחקר ולפיתוח. כל העוסק בכלכלה יודע למשקל האדיר של המו"פ. התכנון והמדיניות צריכים להבטיח את מערך ההזנה של המו"פ: האוניברסיטאות, מכוני המחקר, קרנות וכיו"ב. בעולם מוכרים היום במאות מיליונים מוצרי פטנטים שנקנו בישראל על-ידי גורמי חוץ.

דוגמה רביעית מתייחסת למשאב האנושי. זהו, בוודאי, פוטנציאל של יתרון יחסי ישראלי. הוא תלוי ברמת העדיפות שמציבות ממשלות ישראל את החינוך וההשכלה הכללית והמקצועית. כמו כן, בסטאטוס החברתי והפרנסתי של המורים. כדי ליצור יתרון יחסי למשאב האנושי, היינו צריכים להציב את ההוראה בראש סולם הסטאטוס והשכר המקצועי, כדי שהטובים ביותר יפנו במקצוע.

אלה הן רק דוגמאות אחדות לכך, שממשלות ישראל — לא רק שאינן יוצרות תשתית ליתרונות היחסיים של המשאבים הכלכליים הישראליים, אלא מעכבות אותם. לקטגוריה זו אפשר להוסיף את מערכות המס, הביורוקרטיה, מחירי הכסף, מחירי השירותים המונופוליסטיים, התשתית התחבורתית והתקשורתית, ועוד.

דיונים במסי יבוא

■ היום ייפגשו יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התמ"ס, ואנשי מנהל סחר חוץ בתמ"ס עם הנספחים המסחריים של ארצות השוק האירופי המשותף, הנמצאים בארץ. בפני הנוכחים יוצגו פרטי ההצעות הישראליות בנושא תמ"א ומס קנייה. תוכנית זו היא עידכון לשיטה הקיימת, שלפיה מחושב התמ"א כממוצע ענפי. השינוי יחל עם סיום הליכי החקיקה בכנסת, משום שהדבר מחייב שינוי חקיקה. ש. כ.

של תוכנית, שהוצגה לפני חודשיים בברזיל, בעת מפגש ברמה מקצועית בין נציגי השוק וישראל, וכן במפגש נוסף, שהתקיים בוושינגטון. מטרת המפגש היא להציג את פרטי התוכנית, לקבוע את הנהלים לדיון עם רשויות השוק, וההליכים להפעלתה.

התוכנית מבוססת על הצורך במתן זמן היערכות לתעשייה הישראלית. מס הקנייה, "התוספת השלישית", יופחת בהדרגה לפי חלוקה ענפית. בענפים אחדים יופחת המס מיידית, ובענף הטקסטיל וההנעלה — בפרק זמן של 6 שנים. תוכנית התמ"א הותאמה כך, שכל יבואן יהיה מסוגל לקבוע את השיעור המתאים לעסקת היבוא שביצע. זאת, בניגוד

בת לאקרשטיין

■ מועצת המנהלים של חברת "אקרשטיין" צבי בע"מ" החליטה להקים חברת-בת בבעלות מלאה, בשם "אקרשטיין-תעשיות". לחברה יועברו כל מפעלי התעשייה של החברה, בתוכם מפעלים לייצור מוצרי בטון, לפיתוח סביבתי ולמוצרי סיליקט. חברת-הבת תתחיל לפעול בינואר, עם הון עצמי של 8 מיליון ש"ח, ותרכז את פעילות המפעלים, אשר מחזור מכירותיהם השנתי הכולל כ-30 מיליון ש"ח. צעד זה ננקט במסגרת היערכות התשלובת. מטרתו — ליצור הפרדה בין עסקי הנדל"ן, התעשייה וההשקעות, במגמה ליצור מרכזי רווח והפסד נפרדים. ש. כ.

העורך הכלכלי: צבי טימור

במסדרונות האוצר

משנת הקיפאון לשנת הירידה

הכלכלה הישראלית, כך נדמה, עומדת בפני אחת השנים הקשות והמביכות ביותר זה תקופה ארוכה: שנת 1989. במשרדים הכלכליים בירושלים אין עוד ספק, שתהיה זו אחת השנים הקשות ביותר למעסיקים, לחברות, למנהלים, לעובדים, למשק הלאומי, וללא ספק — גם למי שיכהן כשר האוצר בממשלה החדשה.

יש לזכור, כי הירושה שמותיר אחריו שר האוצר, משה נסים, בימים אלה מעוררת שאלות רבות ביחס לעתידו של המשק בתחומים שונים ומגוונים. זאת, כאשר בפתח עומדים מהלכים כלכליים אחרים, שהלכים נקבעו כבר לפני תקופה ארוכה, כמו ביטול המכסים באחד בינואר, ואולי גם הפיכת הרפורמות בשוק ההון ומס הכנסה (ועדת שישינסקי), וכן שינוי מבני השכר בשירות הציבורי (ועדת זוסמן).

הנה כמה וכמה גורלות שייחרצו ב-1989: עשרות מפעלים, המצויים בקשיים, ייאלצו להגיע לנקודת ההכרעה: סוגרים, או ממשיכים ונכנסים להתאוששות.

★ מפעלים לאין ספור ייחשפו לתחרות של יבוא, שיהנה מביטול המכסים באחד בינואר. אם לא יצליחו להערך כיאות לתחרות המצפה להם — ימצאו עצמם עד מהרה באותו מצב, שמפעלים רבים אחרים מצאו עצמם ב-1988: סגירה, פיטורים המוניים של עובדים, ואף פשיטות רגל.

★ גורלם של אלפי עובדים יוחרץ גם הוא. חלק מן העובדים הללו יודעים, שבשנה הקרובה הם יפוטרו. למשל, אלפים מעובדי תשלובת כור. גורלם עלול להוחרץ לקוצו או לחסד, ולכן רבים כיום עלולים שלא להימצא עבודה חלופית, והם יצטרפו אל קבוצת המובטלים, ההולכת וגדלה מיום ליום.

★ המשק כולו ייאלץ להתמודד עם בעיית האבטלה הגוברת, הקושי לייצר ברווח הולם, ויותר מכך, לייצא לחו"ל ברווח כלשהו, בהגיע על האפשרות שהתפטורין ייפסיכד. אפילו אם יבוצע פיחות, סביר להניח שרווחיות היצוא תשתפר רק באחוזים בודדים ולתקופה קצרה, שכן בכל מקרה אין מדובר בפיחות של יותר מ-15 אחוז.

★ הקופה הלאומית — גם היא בצרות. יתרות המט"ח לא יהיו עוד בראשית 1989 גבוהות, כפי שהיו בראשית שתי השנים האחרונות. זמן קצר בלבד לאחר קבלת המענק השנתי, בסך 1.2 מיליארד דולר מארה"ב, אין עתה כל ביטחון שהיתרות לא ימשיכו לרדת. אף אם יבוצע פיחות, לא מובטח שיחזרו לרמתן הקודמת, ועד מהרה תימשך ירידתן. אם המצב יחמיר, יכול מאוד להיות, שיגזרו שוב גזירות בתחום הזה, כמו למשל, הפחתה בכמות הדולרים, שיוכל אזרח ישראלי ליטול עמו בצאתו לחו"ל. זאת, משום שהכל יודעים, שנגיסה קלה נוספת ביתרות תוביל אותם לקו האדום, ומעבר לו.

★ הריבית הגבוהה, גם אם תרד במקצת עם ביצועו של הפיחות, תמשיך להעיק על הפעילות במשק. אם לא יימצאו מהלכים חריגים להורדת הריבית, תמשיך זו להוות משקולת על המשק כולו.

★ האינפלציה גם היא במבחן ב-1989. אם יבוצע פיחות, שלא יוותר "פחות זה לזקל", במסגרת ינואר 1987 — יהיה כשנה הבאה כנוף לאינפלציה, והפלא של התוכניות הכלכליות בישראל, שהצליחה כה טוב בשנתיים האחרונות להכות באינפלציה, יהיה כלא היה.

★ גם חוגים של הבנקים יוזה להוכיח, כי בתנאים קשים יותר, וכאשר ברקע עומדת שאלת הבעלות עליהם, הם יכולים להמשיך ולהציג מאזנים רווחיים. יותר קשה להציג כאלה, אם יתרחשו במשק ארועים נוספים כדוגמת כור, אם יעמוד הפיקוח על הבנקים על צמצום המרווחים וההפרש שבין רבית החובה לריבית הזכות, שגובים ומשלמים הבנקים ללקוחותיהם.

אלה הם רק מקצת הבעיות, שיכריעו אם תהיה שנת 1989 שנה טובה, שנה בינונית או שנה גרועה לכלכלה הישראלית. שנת 1988, דומה שיתאים לה השם, שניתן בימים האחרונים על-ידי הסטטיסטיקן הממשלתי: שנת הקיפאון. בראשית השנה עוד צפו באוצר, שזו תהיה שנה טובה. אם לא ייערכו עתה באוצר, בבנק ישראל, במשרד התעשייה ובמשרד העבודה והרווחה, לקראת הצפוי ב-1989 — עוד יתגעגעו לשנת הקיפאון.

הבנקאים מתנגדים ל"אינדקסציה חלקית"

כך אמר במושב המוקדש של יריד המוניטרית של הבנקים, נתמקד בהגבלות המדיניות המוניטרית — אמר ד"ר דוד קליין, המנהל של המדיניות המוניטרית בבנק ישראל.

קליין, שדיבר בכנס של המרכז הישראלי לניהול, בנושא שערי הריבית במשק, אמר כי המדיניות של בנק ישראל היתה להשפיע על המחיר השקלי של הריבית. בנק ישראל אינו יכול לקבוע את הקשר הנכון בין יתרות המט"ח למצב במאזן השקלי, כלומר, לא ניתן לחזות מראש באיזה שלב תתהפך המגמה של ירידת יתרות המט"ח, בעקבות עליית הריבית השקלית.

ד"ר קליין אמר בתגובה על ההתפתחויות האחרונות, כי המשק עובר תהליך של התאמת תיק הנכסים. ההתחייבויות של הציבור פחות נכסים לא צמודים, ויותר נכסים צמודים, בעיקר לדולר. לדבריו, מדובר בתופעה שמאפיינת את כל 1988. אולם, בעוד שבאגרות החוב יש התאמה שוטפת במחירים והתשואה עליהן יורדת, ובעוד שישנה התאמה סבירה בפקדונות השקליים, הרי בסכום האשראי יש קשיים בהתאמת שערי הריבית השקלית והריבית במטבע חוץ. עוד אמר, כי לבנקים יש מקורות לא מנוצלים למתן אשראי במט"ח. הבנקים טוענים, שהלקוחות לא רוצים לקחת אשראי במט"ח, ומשמעות הדבר היא, שהריבית גבוהה מדי.

קושי גדול יותר רואה קליין בתחום הריבית על האשראי השקלי, שבו ישנה קשיחות לשני הכיוונים. "במערכת הבנקאות יש לאחרונה תנועות גדולות בתיקים ובפערים, ואנחנו מצפים, שהתנועה של הריבית כלפי מטה תהיה חלקה יותר", אמר קליין. אולם להערכתו, במערכת יש "אינרציה מוסכמת", המונעת התאמה של הבנקים למצבים משתנים. ניתן לצפות, שבמצבים כאלה הבנקים ישנו את הפרופורציה בין אשראי בחח"ד לאשראי קצוב, שעליו יש להם שליטה, אבל הפער בין השניים ושני שליטים בחח"ד ושליטי אשראי קצוב לא השתנה. המשקל הגבוה של החח"ד הוא שמשאיר את הבנקים לשיעורים רבים.

ד"ר קליין ציין אתמול את פעולות בנק ישראל בתחום המוניטארי בשנה האחרונה. הוא עמד על הפערים בין הריבית בתחומי הפעילות השונים. לדבריו, התעשייה משלמת ריבית ריאלית של 8 אחוזים בחלק שמנוהל בתחום היצוא, ו-12 אחוז בתחום שמייצר לשוק המקומי; ענף החקלאות משלם ריבית ריאלית של 11 אחוז, ענף המסחר — 15 אחוז, וענף הבנייה — 17 אחוז. והשאלה היא, האם הפערים האלה רצויים לנו, אומר קליין.

לדבריו, בנק ישראל ניסה לתקן כמה עיוותים, באמצעות התקנת שיעורי הנזילות על מקורות שקליים ומט"חיים, הוספת מקורות שקליים לעיסקת, הגברה הדרגתית של הפיקוח על הנזילות, צמצום מעורבות הבנק המרכזי בקבלת ההחלטות, מתן לגיטימציה לעסקות עתידיות בשקלים כנגד מטבע חוץ, ושימוש באופציות לצמצום יבוא צמוד.

אודי נחשון

200 נציגים מהונגריה יגיעו לישראל

בשבוע הבא תיפתח, לראשונה בישראל, תערוכת מוצרים מהונגריה. בתערוכה יקחו חלק עשרים חברות הונגריות. נציגי החברות מבקשים לאתר הזדמנויות עסקיות במשק הישראלי. עיקר ההתעניינות ההונגרית היא ביצוא והחלפת מידע בתחומי המחשבים, הטקסטיל והמזון.

לארץ אמורים להגיע 200 נציגים של חברות מסחריות הונגריות ונציגים של לשכת המסחר ההונגרית. 150 פגישות עסקיות, בין אנשי עסקים ישראלים והונגרים, כבר נקבעו. כפי שנמסר על-ידי נציג לשכת המסחר ההונגרית, מקיימת הונגריה מדיניות סחר חוץ פעילה מאז 1968, תוך ניסיון להגיע לפיתוח טכנולוגי-תעשייתי משמעותי ויבוא חומרי גלם ודלק ממדינות חוץ.

מידת הפתיחות בקשרי המסחר משתקפת, בין היתר, באפשרות הניתנת לגורמים זרים להשקיע במטבע זר. רק ב-1987 נרשמו בהונגריה 100 השקעות. בתקופה האחרונה נרשמו כ-500 תוכניות לשיתוף-פעולה תעשייתי בין הונגריה למדינות שונות בעולם. 150 חברות הונגריות כבר מיוצגות בווינה רבות, ועתה מקווים שגם בישראל.

דני גירדמן, נשיא איגוד לשכות המסחר בישראל מסר, שבאפריל 1989 מתוכננת תערוכת מסחר ישראלית בבודפשט.

טלי ברזילי זוננפלד

ב-1988 מצב קרנות הפנסיה התייצב

היקף הגרעון בקרנות הפנסיה של ההסתדרות הסתכם בסוף 1987 בכ-6 מיליארד ש"ח. סכום זה מהווה כ-12 אחוז מן ההתחייבויות של הקרנות. הגרעון מבטא את הפער שבין היקף הנכסים על-פי המאזן החשבונאי, 42.6 מיליארד ש"ח, לבין סך-כל ההתחייבויות — 48.6 מיליארד ש"ח.

ראשי האגף לביטחון סוציאלי בהסתדרות, ד"ר פלג ואברהם אחיעזרא, הציגו אתמול לכנסת עיתונאים את הדו"ח המאוחר של קרנות הפנסיה ל-87. לדברי אקטואר האגף, ד"ר אנטלר, העובדה ששיעור הגרעון לא גדל לעומת 1986 מצביעה על שיפור ניכר במצבן האקטוארי של הקרנות, כיוון שהגרעון היה צפוי לגדול בשנה שעברה בכ-6 אחוזים.

לדברי פלג, השיפור במצבן של הקרנות חל, בעיקר, עקב העלאת ההפרשה לדמי גמולים מ-16 אחוז מהשכר ל-17.5 אחוז מהשכר, ובמקצת עקב עוצמת מבוטחים, בגלל העלייה בהיקף המפוטרים במשק. לדבריו, בהסתדרות עושים מאמצים ניכרים, כדי להביא מפוטרים, שלא למשוך את הכספים מן הקרנות, אבל במקרים רבים הם אינם מצליחים לשכנע את המפוטרים. מבחינה כלכלית, עזיבה של חברי הקרנות כדאית לרווחיותן של הקרנות, אבל פלג אומר, כי מה שמנחה את ראשי ההסתדרות בעניין זה הוא טובתם של המפוטרים.

מפירוט המאזנים של 6 קרנות הפנסיה עולה, כי מצבה של קרן הגמלאות המרכזית הוא הקשה ביותר מבחינת היקף הגרעון האקטוארי, שמגיע לכ-23 אחוז. שיעור הגרעון ב"נתיב" מסתכם בכ-20 אחוז. בקרנות "החקלאים", "עובדי הבניין" וב"מקפת" שיעור הגרעון הוא 12-14 אחוזים, וב"מבטחים" השיעור הוא 8 אחוזים. לדברי פלג, בעיות ייחודיות לקרנות מסוימות אמורות להיפתר במסגרת איחוד הקרנות. מהלך האיחוד מתעכב זה כשנתיים, וכיום מדברים ראשי האגף לביטחון סוציאלי על אפריל 89 כמועד משוער של השלמת האיחוד. תוך חודש אמורות לסיים את עבודתן 3 ועדות מקצועיות, שבודקות את האיחוד מכל היבטיו. בשלב הביניים בודקים בהסתדרות אפשרות לערוך מהלך מקדים לאיחוד הכולל, שבמסגרתו ימוזגו קרנות "החקלאים" ו"עובדי הבניין" בקרן "מבטחים", כדי לשפר את מצבן של שתי הקרנות הענפיות הקטנות.

מאזני קרנות הפנסיה מבוססים על הנחות כלליות, כמו שיעור תשואה ריאלי שנתי של 6 אחוזים על ההון המושקע באוצר, עלייה ריאלית שנתית של 3 אחוזים בשכר, גביית דמי גמולים בשיעור 17.5 אחוזים מהשכר המבוטח מאפריל 88 (ובמגזר הפרטי היו איחורים בהפעלת השינוי הזה) והוצאות ניהול של כ-2.5 אחוזים, מתוך דמי הגמולים. לדברי פלג, ההסתדרות תעשה כל מאמץ, כדי למנוע נסיונות לקצץ בשיעור הריבית, שמקבלות הקרנות על השקעותיהן באוצר. ההסתדרות גם תמשיך להתנגד לפניית חלק מההשקעות לשוק החופשי, במסגרת תוכנית האוצר לרפורמה בשוק ההון. הוא גם הבטיח, כי ההסתדרות תפעל להכניס את מרבית רכיבי השכר לתחשיבים לצורך פנסיה, כך שתוך שנתיים-שלוש כל השכר יבוטח לפנסיה.

מהתפלגות הגמלאים, המקבלים קיצבה חודשית מהקרנות ההסתדרותיות עולה כי רובם קיבלו בסוף 87 פחות משליש מן השכר הממוצע במשק, שהיה באותה תקופה 1,600 ש"ח לחודש. 67 אלף, מתוך כ-110 אלף גימלאים, קיבלו בסוף 87 קיצבה חודשית, שאינה עולה על 500 ש"ח.

מהתחזית הפנסיונית, שהוכנה באגף לביטחון סוציאלי, עולה כי על-פי התנאים הנוכחיים, בעוד 33 שנה — קרנות הפנסיה של ההסתדרות יתחילו ל"אכול" את ההון שלהן והוא יישחק בשיעור ניכר תוך כ-10 שנים, כלומר בעוד כ-40 שנה.

אודי נחשון

מבזקים כלכליים

קצר בתקשורת בין אוצר לתמ"ס

■ יורם בליזובסקי, מנכ"ל משרד התמ"ס, יצא בביקורת חריפה על העובדה, שמשרדו לא שותף בדיוני האוצר על גורלו של קונצרן כור ותוכנית ההבראה. לדבריו, "אין היום בממשלה גורם ממשלתי, המכיר את קונצרן כור, עד לרמת המפעל הבודד, טוב יותר מהתמ"ס, על מחלקותיו המקצועיות. שכן, הללו מלוות כל מפעל מיום הקמתו, ומשעה שהוא מקבל אישור של מרכז ההשקעות. החברה לסיכון סחר חוץ מטפלת בהון שותף ביצוא, הבנק לפיתוח תעשייה מטפל במימון השקעות, ומנהל סחר חוץ מטפל בקידום היצוא. הידע שלנו היה אמור לסייע לאוצר בדיוניו".

"למרות שלא שותפנו", הוסיף בליזובסקי, "אנו משקיעים בכור". לתוכנית ההבראה התוודע בשבוע שעבר, כאשר שמעון רביד, ראש אגף הכספים בכור, הציג את התוכנית בפני המנכ"ל ואנשי המשרד. "אנו לומדים את פרטי התוכנית, היות שבסופו של דבר חוזרות בעיות המפעלים אלינו." בהתייחסו לתוכנית אמר, כי השאלה היא, האם ההנחות שנקבעו בה הינן סבירות, וכי אמינות התוכנית מותנית ביכולת הביצוע שלה, ובאי התערבות של גורמים בחברת העובדים.

תעשיית המזון לא נפגעה

■ תעשיית המזון לא נפגעה, כתוצאה מן המצב הכלכלי במשק, ואף חל בה שיפור. בחודשים ינואר-ספטמבר 1988 גדלה התפוקה בענף ב-4 אחוזים והתעסוקה גדלה ב-1.8 אחוזים. כך עולה ממסמך פנימי, שהכין יורם לוי, מנהל חטיבת המזון בתמ"ס. למצבה הטוב של התעשייה אחראים גורמים אחרים: ב-1988 נוספו, או הורחבו, מפעלי תעשייה למזון, בהשקעות שאושרו בעבר, ויצרו מקומות תעסוקה חדשים. הורחבו מפעלי אוסם, זוגלובק, שפע ערד ותלמה, מפעל גביר למיצים בקרית גת. הוקמה מחלבה חדשה בבית שאן, מפעל חדש לתחליפי שרימפס בקיבוץ אילון נמצא בשלבי הקמה. בצפת מוקם מפעל סיגריות חדש, ועוד.

פגיעת האינתיפאדה בענף המזון היתה שולית בלבד. גם הפיקוח על המחירים צומצם ב-1988, גדלה הרווחיות בענף, והתאפשרה הגדלת התפוקה. המסמך מסכם, ששנת 1988 היתה טובה לתעשיית המזון. היצוא גדל ב-25 אחוז, והסתכם בחצי מיליארד דולר. גם רווחיות יצוא המזון נפגעה, יחסית, פחות מענפים אחרים, כתוצאה ממדיניות הקפאת שער החליפין. 70 אחוז מן היצוא מופנה למדינות אירופיות, ששערי מטבעותיהן התחזקו. ש. כ.

קפלן לפנסיה מוקדמת

■ בקרב עובדי "כין-חקל" נמתחה ביקורת על תנאי הפרישה של המנכ"ל היוצא, בני קפלן. לדברי העובדים, במסגרת הסכם הפרישה, "ימשיך המנכ"ל לשעבר לקבל משכורת במשך 14 חודש, ולאחר מכן יקבל פנסיה. כמו כן, נשאר בשימושו הרכב הצמוד, מדגם פג'ו 505, לתקופה של 14 חודש נוספים. העובדים גם טענו, כי ההפרשות החודשיות לפיצויים ממשכורתו גבוהות מן המקובל בחברה.

בתשובה מסר עמי אביב, יו"ר מועצת המנהלים, כי עם כניסתו לתפקיד, לפני כ-4 חודשים, היה מוכן לאישור הסכם תשלום הפיצויים למנכ"ל, אשר על הפסקת עבודתו הוחלט קודם לכן בסוכנות, בשיתוף עם חברת העובדים. הסכם זה, אמר עמי אביב, היה עולה לחברה מאות אלפי שקלים חדשים, ולכן לא הסכים לאשרו. היות שחסרו 14 חודש עד להגיעו של מר קפלן לגיל הפנסיה, הוחלט על נתינת פנסיה מוקדמת. פירוש הדבר: 70 אחוז מן השכר, למשך 14 חודש. הסדר זה חסך לחברה כסף רב. אביב מסר, כי אכן הושאר ברשותו של המנכ"ל הרכב החריג. הדבר נעשה, כדי לזרז את ההסכמה לברירת הפנסיה. כמו כן, ממשיך קפלן להופיע יומיים בשבוע במשרדי החברה, בהם הוא עומד לרשות העובדים.

ירידה בביקוש לעובדים

■ סקר ביקוש עובדים על-פי מודעות "דרושים", שערכה חברת מנפאואר, מצביע על ירידה של כ-24 אחוז בביקוש לעובדים במשק הישראלי ברבעון השלישי של שנת 88, לעומת הרבעון השני. ממממצאי הסקר עולה, כי במהלך יולי-ספטמבר 88 הוצעו כ-46 אלף משרות, לעומת כ-61 אלף משרות, במהלך החודשים אפריל-יוני 88. הירידה בביקוש לעובדים שהחלה ברבעון המקביל אשתקד, המשיכה באופן מוגבר ברבעון הנוכחי.

הביקוש לעובדים במשק הישראלי ירד, במהלך השנה האחרונה בשליש — מרמה מבוקשת של 69 אלף עובדים, חודשים אפריל-יוני 87 — עד לרמה של כ-46 אלף עובדים, בחודשים יולי-ספטמבר 88. ירידה זו הביאה את רמת הביקוש לעובדים לרמה, ששררה ברבעון האחרון של שנת 85.

פילפל

לחשוף את הממשלה לתחרות

שלמה פרנקל

ב-1 בינואר עומד להיגזל מן הישראלים תענוג חשוב ביותר: נסיעות לאירופה ולארצות הברית לצורך קניות. אין זה סוד, שהמחיר האירופי של חבילה לא גדולה של מוצרים בתחומי הטקסטיל, הנעלה, ובמיוחד האלקטרוניקה, הוא כה נמוך לעומת מחירים של אותם מוצרים עצמם בישראל — עד שהפרש זה מכסה בקלות את מחיר הטיסה הלוך-חזור, ולא פעם גם חלק ממחיר השהייה באירופה.

הורדת המכסים ב-1 בינואר, בהתחשב בהודעתו של מנהל המכס כי לא יוטלו מיסים חדשים שיקוזו את הורדת המיסים, תביא להוזלה ממשית בשיעור של עשרות אחוזים ובתנאי שמישהו יפקח על כך, שהיבואנים והסוחרים המקומיים המבוהלים לא יגלגלו את ההוזלה למקום המתאים לה לדעתם — חשבון הבנק שלהם. זוהי בוודאי סיבה לשמחה, במיוחד לאור העובדה, שלישראלים שבכל זאת יטיילו באירופה יהיה קצת יותר זמן לבלות בלובר על חשבון הגאלרי-לאפאייט, או על גדות התמזה במקום במרקס אנד ספנסר.

הבלתי מאושרים מתהליך זה הם, כמובן, היצרנים המקומיים של מוצרים, שמקבילים להם ייובאו מאירופה. אמנם, בשלב הראשון, מובטחת להם הגנה מסוימת, ברמות מיסי קנייה, אך בסופו של דבר תהיה התחרות על השוק עירומה ממכסים ומיסים.

על פניו, מצב רוחם של היצרנים המקומיים מוזר. שהרי לכאורה, אין להם שום סיבה לדאגה. תנאי הפתיחה של היצרנים המקומיים טובים בהרבה, מאלה של היצרנים האירופיים: בעוד שההשקעה במכונות ובחומרי הגלם זהה בארץ להשקעה באירופה, מחיר הקרקע ושכר הדירה בארץ זול יותר מאשר באירופה, והחשוב ביותר: המרכיב העיקרי בתחום הייצור, שהוא שכר העבודה, נמוך בישראל כדי מחצית עד שליש משכר העבודה המקובל באירופה. אז מה הבעיה להתחרות במחירים של המוצרים האירופיים — כאן בישראל, וגם בשווקים האירופיים עצמם, שם יהנו היצרנים הישראלים מביטול המכסים?

התשובה היא פשוטה ביותר: הגורם האחד והיחיד, שמבטל מכל וכל את יתרונם של השכר הנמוך והקרקע הזולה בישראל ליצרנים המקומיים, הוא המחיר המופקע, שנאלצים המעסיקים והמועסקים בישראל לשלם תמורת האחזקה השוטפת של ממשלתם, לעומת המחיר שמשלמים באירופה תמורת שירות זה.

לכן, ההצהרות הנשמעות לאחרונה מכמה משרדים ממשלתיים, כי מעכשיו ייאלץ המשק הישראלי להתרגל לתנאי תחרות ולהתייעל, כאשר מפעלים שלא יעמדו בכך ישלמו את המחיר — הן חצופות ביותר. שהרי, הגורמים הראשונים במעלה, שאינם מניחים למשק הישראלי להתחרות בתנאים שווים עם האירופים ולהתייעל, הם בדיוק אותם משרדים ממשלתיים, שבהם יוצאות ההצהרות: מנגנונים מנופחים עד אימה, המספקים שירותים מינימליים (אם בכלל) תמורת הון עתק המגיע אליהם, בצורת מיסים וקנסות אדירים הצמודים במלואם ונושאים ריבית רצחנית, מצד אחד — ובערך מאותו צד גם הריבית הגבוהה בעולם. כדאי לזכור, כי הבנקים היום מולאמים למעשה, ומכל מקום, בנק ישראל הוא הגורם העיקרי של רווחי הריבית, שאין כדוגמתם בעולם כולו, והמתגלגלים לכיסי הממשלה.

לא היצרנים צריכים ללמוד באירופה כיצד להתייעל ולעבוד בתחרות. ממשלת ישראל — היא שצריכה ללמוד שם איך מנהלים מדינות גדולות בהרבה מישראל, ביעילות ובזול. זאת, בלי לסבך את היצרנים במיסים ובריביות גבוהים, תוך כדי מתן אפשרות להגיע לרווחים סבירים וקיום ללא משברים תכופים, וכמו כן — יצירת אפשרות קיום הוגן לשכירים.

מוסיקה

מכתב גלוי למנוי הפילהרמונית

לוטוסלבסקי – הזדמנות נדירה לעמוד על איכויותיו האישיות

יוסי שיפמן

אני בפירוש אינני יודע משום מה קנית כרטיס מנוי יקר ויוקרתי זה. האם זה היה עניין של מעמד? האם מישהו הוריש לך אותו? בעצם, זה גם לא חשוב. השאלות שמטרידות אותי הן האם היית מוכן שתיאטרון ישראלי יציג בפניך כל הזמן מחזות שגילם אינו צעיר משמונים. רק שקספיר, רק שאו, רק צ'כוב, לא בקט? לא ארתור מילר? לא פינטר? לא חנוך לוין? לא נסים אלוני? לא סובול? או האם לדעתך מוזיאון תל-אביב או כל מוזיאון אחר צריך להסתפק בהצגת עבודותיהם של ואן גוך, רמברנדט, ליאונרדו ורנואר ולא להציג את פיקאסו, הנרי מור, פרנק סטלה או את יגאל תומרקין, רפי לביא או משה גרשוני.

ואולי היית מסכים להישאר רק ב„אגם הברבורים" של הבאלט המסורתי ולא להתבשם בעבודותיהם של מרתה גראהם, באלאנשין, בז'אר או פינה באוש? השמות כמובן עלו אוטומאטית תוך כדי כתיבת המכתב, אבל התשובה נראית לי ברורה ביותר. אם אתה מחשיב את עצמך לחובב אמנות כזה או אחר ודאי שלא היית מסתפק רק באותן יצירות שזכו להיחשב קלאסיקה. מקומם חשוב כי הן יצרו את המסורת או לפחות תרמו לביסוסה. אתה לבטח היית רוצה או לפחות מוכן „להסתכן" בצפייה או בהסתכלות באמנות המודרנית למיניה: היית בוודאי מצפה שכלי אמנותי כמו מוזיאון, תיאטרון או להקת מחול יתמודדו עם ההווה המעורפל לפעמים באותה מידת הצלחה שהם מתמודדים עם עבר מפואר.

אותי מתמיהה מחדש בכל פעם השאלה למה עניין וסקרנות אלה אינם חלים על התזמורת הפילהרמונית. למה שם אתה המנוי מכתיב מין רצון משונה להאזין בפעם המי-יודע-איזו לסימפוניה השישית של צ'ייקובסקי, לקונצ'רטו לפסנתר של ברהמס לחמישית של בטהובן ולקונצ'רטו לכינור של מוצרט ורק לעתים רחוקות למאהלר או לסטראווינסקי, או אולי, ביום טוב, לברטוק או פרוקופייב. מוסיקה שנשמעה כבר לפני חמישים, לפני שמונים או לפני מאה שנה?

ומשום מה נדמה לך שבעבור השקלים שלך חייבת התזמורת לבוא לקראת טעמך האישי. למרות זאת אני גם מאמין שאתה יודע ממש כמוני שתזמורת שאינה מתמודדת עם החמרים החשובים של התקופה בה היא פועלת כוגרת ביכולתה? ואם אתה חושב כך מדוע אינך מכבד את זכותה לעמוד במשימה. אתה וחבריך פוגעים בכבודו של המלחין ובכבודה של המוסיקה כאשר בהפגנת מחאה לצליל או לסדרת צלילים חדישה ובלתי מוכרת הינך נוטש את אולם הקונצרטים באמצע היצירה ודווקא בדלת הקדמית של אולם הקונצרטים זו הקרובה לבימה, כדי שכולם יראו מה אתה חושב על המלחין ומה אתה חושב על התזמורת שבחרה לנגן את המוסיקה הזאת: הם הענישו איתי עכשיו, אני אעניש אותם!

• • •

כדי לרדת מאותן „האשמות" אני רוצה לחזור להווה המיידי. הערב יתייצב על דוכן המנצחים המלחין הפולני ויטולד לוטוסלבסקי. ללא ספק אחד החשובים והבולטים שבין יוצרי המוסיקה במאה שלנו. לוטוסלבסקי אינו איש צעיר. הוא מציין השנה מלאת לו שבעים וחמש שנה. הוא הגיע אלינו לאחר שהתרשם עמוקות מנגינת התזמורת הפילהרמונית בוורשה בשנה שעברה. הפילהרמונית מצידה מנסה לעשות למען תפקידה ולהביא לכאן יוצרים בולטים בעולם המוסיקה של היום. בשנים הקודמות היו אלה האמריקני פיליפ גלאס, בן ארצו של לוטוסלבסקי, קשישטוף פנדרצקי והאיטלקי בריו. בקונצרטים של בריו הפגינו רבים ממנויי הפילהרמונית יחס של זלזול ולעתים גם בוז גלוי למלחין ולמנגנים. יחס זה התבטא בנטישה משמעותית של האולם במהלך הנגינה ולאו דווקא בין הפרקים. לפעמים היו אלה מאזינים שקמו תוך כדי נגינה ופסעו בהפגנתיות אל עבר הדלת שבקדמת האולם, זו הקרובה ביותר אל הבמה. הם זלזלו באמנים ובאותו קהל שכן רצה לשמוע, להכיר ואולי גם לאהוב את ששמע. אם אתה נמנה עם אלה שאינם מוכנים לשמוע את המוסיקה החדישה, שיוותר על הכרטיס מראש לטובת מאזין אחר, סטודנט למוסיקה או סתם מי שפתוח לרוח היום וידו אינה משגת כרטיס. מצדי הוא גם יכול לחדול מקריאת רשימה זו כבר בנקודה זו.

• • •

לוטוסלבסקי עבר בזמנו גם הוא חוויה דומה. הוא מספר בחצי חיוך: „בקונצרט בבאפלו שבארה"ב, בוצעה יצירתי „שלושה שירים של אנרי מישו" בין פתיחה של בטהובן ובין קונצ'רטו לפסנתר של צ'ייקובסקי עם רובינשטיין. לאחר הקונצרט סיפר לי המנצח, לוקאס פוס, שמנויים וחברים באגודת ידידי התזמורת החזירו את כרטיסי המנוי שלהם כמחאה. רובינשטיין שהקשיב לשיחה אמר מניה וביה: „הוא מלחין כשרוני, הוא עוד ישתנה!" הוא אכן השתנה. היום הוא מנצח רק על קונצרטים שכוללים רק את יצירותיו. לא שחברתם של בטהובן וברהמס אינה נראית לו, להיפך אלא שהוא לא רוצה להיחשב לשיטת ענישה. הוא אינו מייחס למספר המאזינים חשיבות והוא מעדיף קהל של עשרים איש היודעים שבאו לשמוע אותו. באירופה ובארה"ב שיטתו מוכיחה את עצמה. הוא פוקד את אנגליה לפחות פעם בכל שנה וכך גם בארצות אחרות. שם למדו להכיר ולהוקיר את מפעלו המוסיקלי המיוחד של לוטוסלבסקי. גם הפילהרמונית הישראלית ניגנה כבר מיצירותיו. בתכנית הערב שלוש יצירות מתקופות שונות. „מוסיקת אבל" לזכרו של ברטוק, „שרשרת מס' 2" ארבעה דיאלוגים לכינור ולתזמורת עם הסולן הפולני קשישטוף יקוביץ' והסימפוניה השלישית. יצירה זו הביאה לו ללוטוסלבסקי את היוקרה הגדולה ביותר. הוא זכה בעבורה בפרס קוסביצקי (שבו התחלק עם המלחין הישראלי מרדכי קופיטמן), כפרס הגדול ביותר שזכה בו אי פעם. זהו פרס של מאה וחמישים אלף דולרים שניתן לו בתשלומים שווים לאורך חמש שנים. לוטוסלבסקי השתמש בכספי הפרס כדי לסייע לתלמידי מוסיקה מפולין ללמוד בחו"ל ולהביא למערב פולנים הנזקקים לניתוחים קשים. יצירה זו גם העניקה לו את הפרס הנחשב ביותר בעיניו. זהו פרס „סולידריות". גם ארגון עובדים מפורסם זה רואה בהערכת היצירה האמנותית חלק בלתי נפרד מעשייתו וחבריו ועדת הפרס מצאו את הסימפוניה ראויה להערכתם. לוטוסלבסקי צמח בפולין של אחרי מלחמת העולם הראשונה, עבר את מלחמת העולם השנייה וסבל כמלחין בתקופה הקשה שבין 1945 ו-1955. „אז נחשבה הסימפוניה הראשונה שלי לפורמליסטית, עד היום אינני מבין למה הם התכוונו. אני רק יודע שהממונה על התרבות של אותם ימים חשב שצריך להשליך אותי אל מתחת לגלגלי רכבת דוהרת. הייתי משוכנע או שאני נידון להלחין מוסיקה שימושית, שירי ילדים ויצירות לאנסמבלים למתחילים ואת נסיונותי אשאיר למגרות. ב-1955 גילו השלטונות הפולניים שהמוסיקה אינה אמנות תוקפנית והרשו למלחינים להתבטא כרצונם. התוצאות לא איחרו להגיע. פולין הקימה את אחד הפסטיבלים החשובים ביותר בעולם כבר ב-1956. הפסטיבל שימש במה למלחינים הפולניים, ולמלחיני המערב והיותר חשוב הוא הפסטיבל שימש חלון יחיד למלחיני הגוש המזרחי להציץ דרכו אל המערב. כי ביתר ארצות הגוש המזרחי חששו השלטונות מן המוסיקה. יחסו לפוליטיקה הוא אמביוולנטי. „אנחנו בפולין רדופי פוליטיקה. כל בוקר עוד לפני האוכל אנו רוצים לדעת מהן ההחלטות הפוליטיות האחרונות. הפוליטיקה היתה לסיוט של זמננו. אבל כמלחין אינני מושפע מהליכים פוליטיים. כי כשאני עם המוסיקה שלי אני עוסק באמת פנימית שלי כשאיפה לשלמות שאינה יכולה להיות מושגת ביומיום". ובמשימה הזאת שלו הצליח לוטוסלבסקי ללא ספק. הוא יצר שפה מוסיקלית עצמאית וייחודית משלו. הוא עסק משך שנים רבות בפיתוח של שפת צליל אישית משלו. רק לאחרונה מצא את עצמו משתמש שימוש חופשי באותה שפה במוסיקה אותה הוא כותב. הוא רואה את עצמו בן למסורת שהחלה עם דביסי בסוף המאה הקודמת, נמשכה דרך ברטוק ווארז ומסיאן. הוא בהחלט מעריך את מפעלו המוסיקלי של שנברג אבל הוא חושב שהוא היה מלחין חשוב יותר מאשר ממציאה של שיטה (שיטת שנים עשר הטונים י"ש). „היום בעולם גם ישנה נסיגה מן השיטה של שנברג", הוא טורח להדגיש. הוא התלבט שנים ביצירת מרקמים צליליים שיביעו את העושר שבין מרווחים קרובים באמצעים כחושים, מין נסיון לחדירה לשלד או ליסוד הרעיון. הוא התחיל בהלחנה של שירי ילדים שבהם מצא את החומר הראשוני לנסיונותיו. שירי ילדים על פעמוני כנסיה המתארים את הפעמון בצליליו השונים ובהשפעה של אותם צלילים על התחושות שלנו. אלה היו צינור הפריצה של המוסיקה החדישה שלו. מאז הוא השתנה בייחוד ביחסו לטקסטים מילוליים. „אני חושב על מה שאני רוצה לכתוב ורק אחר כך אני מחפש את השירים שיתאימו למוסיקה שלי. הכרתי במגבלות ההבנה של שפת האם שלי כששמעתי מה עולל התרגום הגרמני לשירי הילדים שלי. ומאז אני משתמש בטקסטים צרפתיים של מישו, דסנוס ואחרים". והוא ממשיך, „לא, גם אין לי בעיות עם עבודה עם כי אלו היו דיטריך פישר-דיסקאו או פיטר פירס ששרו את השירים ולהם לא צריך להסביר הרבה".

• • •

הקונצרט הערב יספק הזדמנות נדירה לעמוד על איכויותיו האישיות, על הצבעוניות על השימוש המאד מיוחד שעושה לוטוסלבסקי בכלי התזמורת. היצירות שונות זו מזו באופיין, בזמן חיבורן ובמושאי ההיגדים המוסיקליים שלהן. גם למי שאינם אמונים על הקשבה ליצירות חדישות צפוי ערב מרתק. לוטוסלבסקי אינו נמנה עם המלחינים שקשה להקשיב להם. החוויה הזאת תהיה יחידה במינה. רק כאמור אל תשכחו את הפתיחות בבית.

ויילאר ומאסטר — לראשונה בישראל

יצחק שור

„שירים על מות הילדים" מאת גוסטאב מאהלר, עם המצו-סופראנית האמריקנית קימבול ויילאר, יעמדו במרכז הסדרה הרביעית, שתגיש התזמורת הסימפונית ירושלים, רשות השידור, למנוייה ולקהל הרחב. הופעת הבכורה עם הפילהרמונית של ניו-יורק בניצוחו של מהטה לפני שש שנים, פתחה לפני קימבול ויילאר קריירה אופראית עשירה, בבתי האופרה של ארצה וכן ברומא, פירנצה, ורשה ועוד. המנצח על הסדרה, ג'ורג' מאסטר, הוא גם בעלה של הזמרת, ומכהן כמנהלם המוסיקלי של פסטיבל אספן ושל התזמורת הסימפונית של פאסאדנה. זהו הביקור הראשון של בני הזוג בישראל.

מאהלר היה עדיין רווק, כאשר הלחין את שלושת השירים הראשונים ביצירה, שהיתה עתידה להפוך למחזור „שירים על מות הילדים", לפי חמישה משיריו של פרידריך ריקרט (1788–1866). מה שריגש ביותר את מאהלר היתה העובדה, שאחד משני הילדים שיכל ריקרט נקרא ארנסט, כשם אחיו הצעיר של מאהלר, שנקטף באיבו. שנתיים לאחר פרסום היצירה מתו שתי בנותיו הצעירות של מאהלר.

היצירה השנייה שתבוצע בסדרה זאת תהיה הסימפוניה הרביעית מאת שוברט, שהיה בן תשע-עשרה בזמן שחיבר אותה. הכינוי „טראגית" היא תוספת מאוחרת לרביעית שניתנה בידי המלחין. המומחים חולקים עליו, כיוון שהיצירה „רק נטולה מנוחה ונרגשת" ואילו הטראגיות שלה מסתיימת, פחות או יותר, בצליליי המבוא והקישורים שלסולם הדו מינור, שבו נכתבה היצירה, ליצירות מלחינים אחרים. היצירה השלישית בסדרה תהיה כוויטות מתוך „דפניס וכלואה" מאת ראוול לפי סיפורו של לונגוס, סופר יווני בין המ[illegible] הרביעית.

ירושלים, הנרי קראון, מוצ"ש 26.11, ג' 29.11, ד' 30.11.
עפולה, היכל התרבות, א' 27.11.
קיבוץ כברי, ה', 1.12.

ביקורת מוסיקה

צעירים נלהבים

יצחק שור

אקדמיה ביזנטינה. סולן ומנצח: קארלו קיאראמה. בתוכנית: קורלי, קונצ'רטו גרוסו אופוס 6, מספר 4; ויואלדי, קונצרט בסי במול מג'ור; מרצלו, קונצרט ברה מינור לאבוב; שוברט, רונדו לכינור וכלי קשת, פולונז וריקודים גרמניים. מוזיאון ישראל.

„אקדמיה" במקרה שלפנינו, הוא שם נרדף לתזמורת קאמרית. את התואר „ביזאנטינה" נטלו לעצמם שישה-עשר חברי תזמורת זאת בזכות היותם בני העיר האיטלקית ראוונה, מי שהיתה בירת הקיסרות הביזאנטית לפני יותר מאלף שנה. נגנים אלה הקימו את תזמורתם לפני חמש שנים בלבד, וזוהי הופעתם הראשונה בישראל. התזמורת מורכבת מנגנים צעירים, רק שתיים מהם נשים.

הנגנים מצטיינים בטמפרמנט ובמוסיקליות עמוקה, כמו זו המוכרת לנו מתזמורות קאמריות איטלקיות אחרות, שביקרו בישראל, אי-מוזיצ'י וסולני ונציה.

ברוב התלהבותם הם ניגנו בעוצמה לא התאימה, לטעמי, לתזמורת ולאולם קטן. נגינת הקונצ'רטו גרוסו מאת קורלי התאפיינה בחן רב. אילו נוגנה קצת יותר לאט אפשר היה ליהנות יותר מן הקישוטים הנהדרים. שיאה של המחצית הראשונה היה בנגינת הקונצ'רטו לאבוב מאת מרצלו, בו פאולו פולאסטרי. זהו אמן תרבותי, בעל צליל לירי נהדר. תפקיד מיוחד בקונצרט מילא הצ'מבליסט רומאנו ואלתר, אמן בעל נוכחות מוסיקלית מרשימה. הוא הקפיד לשמור על האינטונציה ועל הקצב הנכונים, כדרך שהבליטה את ייחודו של הבארוק.

קארלו קיאראפה הוא מנצח בעל אופי ומוצק, המדביק את הקהל באהבתו לנגינה זמרתית. אני אהבתי אותו יותר ככנר-סולן שעיצב את הפולונז מאת שוברט בצורה חמודה ווינאית אמיתית. יתכן, שעבודה יותר של התזמורת על הדינמיקה ובמיוחד על הפיאנו, היתה הופכת נגינה זו ומהנה גם למרוממת נפש.

קולנוע

רובוט מס' 5 חוזר

„תקלה מופלאה 2" – בקולנוע רב חן בת"א

פישר סטיבנס (מימין) ומייקל מקיין

יעל ישראל

לפי הצלחה קומית בקולנוע ההוליוודי ממהרים לעשות המשכים. זה קרה גם לקומדיה המתוקה „תקלה מופלאה" [illegible]

חלק 2 של הסרט ממשיך במקום בו נגמר החלק הראשון, ושומר על רמת הגאגים הילדותיים של המקור. רובוט מס' 5 יוצא לכבוש את ניו-יורק סיטי, בדרך הוא פוגש חבורת רחוב אלימה ועוזר לה לפרוץ לכלי רכב, בתמורה צובעים אותו הצ'יקנוס בגראפיטי מסוגנן ומלמדים אותו קללות בהיספאנית רחובית. מס' 5, הרובוט שמהר מפס הייצור והפך ליישות עצמאית, תמימה והומאנית, מגיע לעיר הגדולה כדי לעזור ליהודי [illegible] (פישר סטיבנס) לייצר [illegible] רובוטים וליעץ לו בעניני הלב. [illegible]

מכונית בשביל הכיף

רכב לשעות הפנאי נחשב פעם למותרות – אבל היום מודים היצרנים כי יש לסחורה דרישה לא מבוטלת והשוק ילך ויגדל בשנים האחרונות. עוד מעט נקנה מכונית על-פי מידה, כמעט כמו חליפה

יצרנית הרכב המערב-גרמנית, חברת „פולקסווגן", טוענת כי יש קבוצת מכוניות נוספת בשוק, קבוצה סמויה משהו, שהתפתחה בשנים האחרונות. זוהי קבוצת רכב המכונה על ידי החברה „רכב פנאי".

לדברי אנשי החברה, מכונית הפנאי הראשונה של „פולקסווגן" תוכננה למעשה כבר לפני יותר מ-20 שנה, ולצורך הדוגמה הם מניעים על דגם ה„ווריאנט", אלא שמאז תנאי השוק והדרישות השתנו.

ה„ווריאנט" יוצרה בזמנו עבור סוחרים שביקשו מכונית לעבודה בבוקר ומכונית משפחתית לשעות הערב וכך למעשה שווקה עם הפאסאט סטיישן.

כיום, עם עליית רמת החיים, השתנה אופי הקהל הרוכש מכוניות סטיישן. לדברי אנשי „פולקסווגן", רוכשי מכוניות הסטיישן אינם עוד סוחרים אלא אנשים פרטיים בעלי תחביבים מיוחדים כגון, שיט, דיג, סקי ועוד.

רכב הפנאי הנוכחי מוגדר על ידי „פולקסווגן" כ„רכב מסחרי קל, בעל כושר נשיאה וגרירה, תכונות דינמיות טובות, ביצועים סבירים ונוחות של מכונית פרטית".

בחברה אומרים, כי הסנונית הראשונה של רכב חדש זה היה דגם ה„קארוול", שירד מפסי הייצור לראשונה לפני שש שנים. דגם זה מבוסס על ה„טרנספורטר" והביקוש הגדול הביא את החברה לייצר בהמשך את ה„טריסטאר", (המבוסס אף הוא על ה„טרנספורטר"), כפול הקבינה בעל הנעת סינכרו. לדגם זה מנוע בנזין-טורבו בעל הספק של 112 כ"ס ומנוע טורבו דיזל 70 כ"ס. ה„טריסטאר" מסוגל לגרור קרוואן במשקל שני טון והוא מעוצב ומאובזר ברמה גבוהה.

החברה מציעה גם דגם קטן יותר המבוסס על ה„גולף" הפרטית — ה„קדי". טנדר הקדי מוצע כדגם ספורטיבי, בעל עיצוב סביבת נהג כשל ה„גולף ג'י.טי.איי" ובעל מנוע 95 כ"ס. פרופסור וייפרט, מיחידת החקר והפיתוח של „פולקסווגן" אומר כי כיום ברור ליצרני הרכב, כי יש להתאים את המכונית לטעמו האישי של כל לקוח. לדבריו, ליצרני הרכב אין כל בעיה להתאים מכונית לכל לקוח „כמעט כמו בגד". הבעיה תהיה להמשיך ולשמור על עלות ייצור נמוכה יחסית, כמו זו המקובלת כיום, למרות עליית הדרישות.

חברת „רנו" היתה למעשה מורת הדרך לייצור הרכב המכונה על ידי „פולקסווגן" „רכב פנאי אישי". „רנו" יצרו את ה„אספאס" המיוחדת, המתחרה באירופה במכוניות פרטיות כמו המרצדס 190', „אאודי 100' ואחרות. נקודת התורפה של ה„אספאס" היא במחירה היקר יחסית.

בישראל הוצג השבוע דגם נוסף של רכב היכול להכנס לקטיגוריה זו. רכב אמריקני דווקא. הג'י.אמ.סי „סאפארי". מסקירת יתרונותיו עולה שבתחום זה משיגים האמריקנים את אירופה ומילת הקסם כאן היא שוב, „רמת החיים האמריקנית". טנדרים ספורטיביים ומכוניות פנאי מעין אלו מקובלים בארה"ב כבר שנים רבות, והזמן כידוע עושה את שלו.

• מסחרית בחליפה פרטית, בתערובת מוצלחת ואהודה

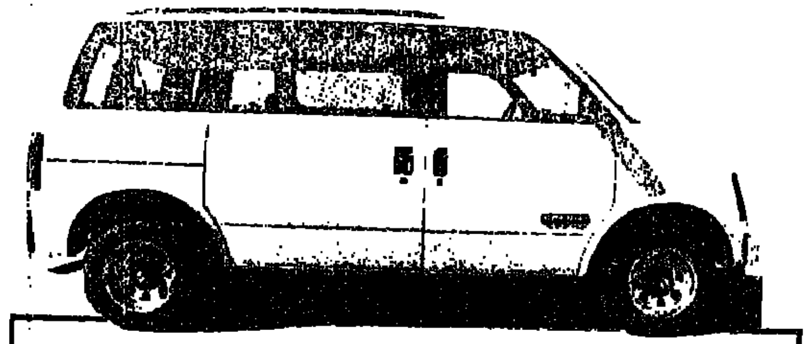

סאפארי בישראל

ארבע שנים לאחר הצגתה בארצות-הברית הגיעה השבוע ה„ג'י.אמ.סי סאפארי" לישראל. המכונית הוצגה השבוע בפני עיתונאים בגני התערוכה בתל-אביב.

ה„סאפארי" הינו רכב מסחרי קומפקטי. אורכו של הרכב 4.5 מטרים ורוחבו 1.95 מטרים. משקל ה„סאפארי" — 2.5 טון.

ה„סאפארי" המיובא ארצה משווק עם מנוע בנזין בעל מערכת הזרקת דלק בנפח 4.3 ליטר ו-140 כוחות סוס לבלימה. המכונית תשווק בגירסה אוטומטית, עם מערכת נגד נעילת גלגלים, הגה כוח ומזגן מקורי. הסאפארי תשווק בשלושה דגמים: דגם מסחרי ללא חלונות צד, דגם דו-שימושי בעל 5 מקומות ישיבה ודגם נוסעים בעל 8 מקומות ישיבה. המחיר: החל מ-48 אלף ש"ח (ללא מע"מ).

טיולי-חורף 1989

חברות התעופה וסוכנויות הנסיעות פתחו במתקפה על התייר הישראלי המבקש לצאת לחו"ל בחודשי החורף.

גולת הכותרת של טיולי השנה הם הטיולים למזרח הרחוק ולסין. „החברה הגיאוגרפית" מארגנת לחורף טיול נוסף לסין. טיול שיהיה גדול ומקיף יותר מהטיולים שקיימה עד כה החברה והוא יארך כ-25 ימים. במסגרתו יטוסו המטיילים לשנחאי דרך הונג-קונג והטיול בסין עצמה ישולב בשיוטים וטיסות פנים-ארציות: האחת מהן לפקין ולקונמינג, שם עוברת דרך בורמה המפורסמת. מחירו של הטיול: החל מ-4385 דולר למשתתף.

„החברה הגיאוגרפית" מציעה גם מגוון טיולי חורף לדרום אמריקה. חמשת הטיולים שמציעה „החברה" יתחילו או יסתיימו בקרנבל הברזילאי, בריו-דה-ז'נרו. אורכם של הטיולים נע בין 13 ל-17 יום ומחירם החל מ-4400 דולר.

גם השנה מארגנת „החברה" טיולי חורף למצרים והיא מתכננת להוציא כ-5000 ישראלים לארץ הנילוס, לעומת 2500 שיצאו לשם עם טיוליה בשנה שעברה.

חברת התעופה השווייצרית „סוויסאייר" פתחה את עונת הסקי לתיירים מישראל במבצע של שבוע סקי, במחיר כולל, הנמוך מ-1000 דולר. החברה מציעה במחיר זה גם שבוע סקי במיירינגן, כולל ארוחות לינה, הדרכת סקי וארבעה ימי גלישה.

„סוויסאייר" מציעה עוד 15 אתרים נוספים לבילוי חופשת הסקי. לדברי נציג החברה בישראל, יוכלו תיירים ישראלים לרכוש דרך החברה גם רכב שכור במחיר נמוך במיוחד.

אבי מרידור

דגל אירופי משותף לאוניות השוק

הפרלמנט האירופי ידון בכל הנראה בישיבתו הקרובה באפשרות של מתן דגל ספנות אירופי אחיד לכל מדינות השוק האירופי המשותף, במטרה לאפשר למדינות תחרות יעילה בספנות העולמית.

הנפת דגל משותף תהיה השלב השני בתוכנית אירופית כוללת. סקירה שהוגשה לחברי הפרלמנט קובעת שדגל אירופי משותף הינו מחוייב המציאות וזאת על מנת לאפשר לספינות של חברות השוק המשותף להתחרות ביניהן בתחרות הוגנת. בשנתיים האחרונות הועברו בממוצע בכל יום, שתי אוניות מדגל אירופי לדגל זר, כדי להביא להוצאות נמוכות יותר. כתוצאה, ירד ומעמד צי הסוחר של מדינות השוק מ-28 אחוז ב-1980 לכ-16 אחוזים בלבד בסוף השנה שעברה. מדינות השוק תורמות לסחר העולמי 30 אחוז מהקיפו ו-95 אחוז מסחר זה מובל בים.

על פי התוכנית האירופית יהנו האוניות שיפליגו תחת הדגל האירופי מהקלות בתחום ההוצאות לאוניה, מיסוי חברות, תנאי ביטוח בינלאומי ותקנות איוש. הנושא העיקרי שנשאר עדיין שנוי במחלוקת הוא נושא האיוש. על פי ההצעה החדשה אף מדינה ממדינות השוק לא תוכל לקבוע תקנות בינלאומיות חדשות הנוגעות לצי.

אבי מרידור

היה מנוע

משטר חורף

החורף כבר הגיע ועמו הגשמים והבוץ. יש להתכונן לקראת בואו ועדיף לעשות זאת בהקדם. לרוב, ההכנה היא פעולה קלה ופשוטה. לעתים היא כרוכה בביקור במוסך, אך חובה לבצעה. ההכנה כוללת בעיקר מכללים ואביזרים בטיחותיים, כגון:

שמשות — הן עיני הנהג ולכן יש לדאוג שתהיינה נקיות ושקופות. יש לדאוג שמערכת ההתזה והמגבים יפעלו בצורה תקינה. על מיכל המים להיות מלא ויש לדאוג שנקבי ההתזה, הקבועים בתחתית השמשה, יהיו פתוחים וגלויים. השימוש ב„מתיזים" חשוב ביותר בימי החורף, בכדי למנוע כיסוי השמשה בבוץ או בעת הצטברות אבק. אין לשכוח גם לדאוג לסחבה לניקוי האדים המכסים לרוב את השמשה בתא הנהג.

המגבים — הם העוזרים לנו בניקוי השמשות ולכן יש לדאוג לתקינותם ולפעילותם התקינה. להבים יבשים וקשוחים לא יבצעו את המוטל עליהם ולהבים קרועים לא ינקו את כל שטח הראייה. רצוי לבדוק את תקינות הלהבים עוד היום, שכן, כשנקלע לגשם הראשון יתכן, שיהיה כבר מאוחר מדי.

צמיגים — רבות כבר דובר עליהם, אך בימי החורף מלאי השלוליות, צמיגים לקויים ושחוקים מהווים סכנה העלולה להביא להחלקה ובעקבותיה לתאונה. רצוי לבדוק כבר היום את מצב עומק החריצים בצמיגים. החריצים הם תעלות הניקוז של הצמיג ובלעדיהם יאבד הצמיג את אחיזתו בכביש ויחליק. צמיגים שחוקים ולא אחידים יש להחליף ומיד.

מצבר — מצבר לקוי מהווה מקור להתנעות קשות והפרעות במערכת החשמל של הרכב. את המצבר רצוי לבדוק במוסך לפני בוא הגשמים ולא להיות בין ה„חכמים" שנתקעים בבוקר הגשום הראשון.

ציוד אישי — לקראת החורף רצוי להוציא מתא המטען את ציוד הדיג והפיקניק, את כסאות הים ועוד ציוד מיותר התופס מקום. מטען מיותר פרושו משקל עודף המתבטא בתצרוכת דלק נוספת. רצוי להשאיר בתא את כבלי ההתנעה, את ערכת כלי העבודה ומטריה. בתא הכפפות רצוי להחזיק, פרט לרשיונות גם חבילת טישיו לניגוב השמשות (והאף).

הכנה אישית — גם הנהג צריך להתכונן אישית: עליו להכנס למשטר נהיגת חורף שבמהותה שונה מנהיגת קייץ. חייבים לנהוג לאט יותר ובזהירות רבה יותר, לא לבלום בפתאומיות ולא לעשות סיבובים חדים ומסוכנים.

י. מושקוביץ

מסע דרקוני של סיטרואן בסין

במסגרת מבצע מיוחד במינו בשם „מסע הדרקון" הונחתו בהריאן בירת מחוז הו-באי, 100 מכוניות AX ו-140 נהגים (בגילאי 30-18) מתשע מדינות (צרפת, אנגליה, איטליה, ספרד, בלגיה, הולנד, פורטוגל, דנמרק ונורווגיה), כשמטרתם לחצות את סין משן-צן ועד לפקין, לאורך 4000 ק"מ של דרכים וכבישים הסגורים בדרך כלל לזרים.

המסע אופיין במזג אוויר הפכפך שהקשה על הנהגים והתבטא ב-50 מעלות צלסיוס בתוך המכוניות וב„נוב טייפון" שתפס אותם באיזור קנטון. סערות עזות אחרות פקדו אותם במשך הדרך, מצב הכבישים היה רעוע ותנאי הדרך הרריים וקשים.

ב„מסע הדרקון" נכללו מרבית מחוזותיה המעניינים של סין, כולל קסי-אן, ששימשה בירת הקיסרות הסינית במשך 11 מאות שנה (216 לפנה"ס — 907 אחה"ס).

את 580 הק"מ המפרידים בין זג-הן לקסי-אן עברו המשתתפים בשני שלבים. בעוד שבשלב הראשון לא היתה כל בעיה מיוחדת, הרי שבשלב השני שארך כ-400 ק"מ, הפריעה סערה עזה אשר גרמה לשקעים בדרכים והאטה את תנועת המכוניות.

הפרעות מזג האוויר לא מנעו מהמשתתפים ליהנות מהכפרים המיוחדים לאזור זה, אשר חוותיהם, הבנויות על אדמת לס, מסתתרות מאחורי חומות גבוהות. במהלך המסע יצאו סינים רבים מבתיהם והריעו לשיירה המוזרה.

במהלך המסע המפרך אירעו בסך-הכל 12 תקרים ורק מוט מתלה אחד נשבר. בסיטרואן אומרים, כי שנתיים לאחר שה-AX הניחה לראשונה את גלגליה על „החומה הגדולה", היא הראתה כי גם למסע הדרקון היא יכולה.

• מספר 2 בשיירה: יצור מוזר בסין

18 דקות אומללות במחצית הראשונה בסיביו (22"־40") גרמו ל־0:3

הפסד לבן ברומניה

שלג, כפור וערפל בעוכרי הישראלים במחצית הראשונה ★ השערים: קאמאטרו — 22 ומטיאוץ — 31 ו־40 ★ שיפור ישראלי גדול במחצית השנייה איזן את הכוחות בשדה: בן־ברוך בעט לקורה וסיני החמיץ מעשרה מטר ★ השופט ההולנדי התעלם משתי בעיטות־11 לטובת ישראל

כדורגל

שרות "על המשמר"

מחצית שנייה טובה של נבחרת ישראל בכדורגל לא המתיקה אתמול בסיביו את גלולת ההפסד, במשחק הבין־ארצי הידידותי עם נבחרת רומניה — 3:0. במחצית הראשונה, בה ספגו הישראלים את שלושת השערים תוך 18 דקות, הם לא הצליחו להתרגל לתנאים המיוחדים: שלג שלא פסק מלרדת ומשטח מכוסה קרח.

על־אף תנאי מזג־האוויר הקשים מילאו את האיצטדיון בסיביו 18 אלף צופים, שלא אחת גיחכו למראה הכדורגלנים הישראלים שהתחלקו על הקרח והכדור חמק לא פעם מרגליהם בצורה משעשעת.

לאחר ההפסקה, כאשר הישראלים התרגלו לתנאים, כמוהם לא שיחקו מעולם, הם גילו יכולת טובה, סיכנו את השער הרומני ולפחות שלוש פעמים ניצבו במצבי־הבקעה קורצים אולם החטיאו. הכדורגלנים שיחקו עם כפפות וחלק עם גרבונים. היחידי שויתר על הכפפות בנבחרת ישראל היה היוגוסלבי של מכבי נתניה, סלובודן דראפיץ', הרגיל לתנאים כאלה. אגב, לדראפיץ', לניסן כהן ולשוער יעקב אסייג היתה זו הפעם הראשונה שלבשו את מדי הנבחרת הלאומית.

לא נשברו

המאמן יצחק שניאור היה מרוצה מיכולת הנבחרת במחצית השנייה: "העובדה שלא נשברנו אחרי שספגנו שלושה שערים מוכיחה שהשחקנים היו בסדר".

במחצית הראשונה נראו הישראלים די מסכנים. הם לא מצאו את עצמם. במיוחד היה אומלל השוער יעקב אסייג, בהופעת־הבכורה שלו בנבחרת, ששניים מהשערים היו באשמתו. גם ההגנה הירבתה לאבד כדורים. השלג כאילו הסתיר את שחקני העורף, שנאלצו לפעול מול כדורגלנים רומנים מצטיינים, שלא רק עולים על הישראלים, אלא גם רגילים לשחק בתנאי חורף קשים.

במחצית השנייה היתה נבחרת ישראלית שונה לגמרי. השחקנים תפסו את העקרון כיצד צריך לשחק על משטח מכוסה קרח. הקפטן משה סיני ניווט היטב את חבריו, כשלידו הצטיינו ניר קלינגר הנמרץ ומרקו בן־ברוך, חסר הנסיון (משחק שני במדים הלאומיים) שהפתיע לטובה. חבל רק שסיני החמיץ את ההזדמנות הישראלית הגדולה. בדקה ה־86, כשבעט לחוץ כאשר ניצב בעשרה מטר לבדו מול השוער.

במחצית זו השתפרה גם ההגנה הישראלית והרומנים לא הצליחו לחזור על הצגתם במחצית הראשונה.

קשה, כמובן, להסיק מסקנות ממשחק מעין זה, שנערך בתנאים בלתי־רגילים, של שלג וכפור (4 מעלות מתחת לאפס), אבל גם את זה צריך לעבור.

המאמנים, יצחק שניאור ויעקב גרינדמן, חששו מאוד מתבוסה בעיקר כאשר התבררו להם התנאים ביום ייערך המשחק. לכן העדיפו בונקר, תוך תיגבור מירבי של הקישור ושיחרור חלוץ יחיד (אלי דריקס).

רומניה היא נבחרת חזקה, שניצחה בשבועות האחרונים במוקדמות הגביע העולמי את בולגריה, בסופיה — 1:3 ואת יוון — 0:3.

השופט ונקודת המנדל

מי שעשה עוול לנבחרת ישראל היה השופט ההולנדי בן ה־35, איגנץ ואן־שויטן, שניהל את המשחק עם שני קוונים רומנים, פורטסקו ודרינסקו. פעמיים בוצעו עבירות על משה סיני ואלי דריקס, אבל משרוקיתו נאלמה.

הישראלים התלוננו כי השופט ההולנדי לא שרק לבעיטת־11 רק מתוך חשש שלא ימצא את הנקודה, שאבדה בשלג, ממנה צריך לבעוט את הכדור...

הישראלים פתחו בשאפתנות רבה והפתיעו את יריביהם. בדקה ה־8 מסר בן־ברוך לדריקס ברחבה אך זה לא הגיע לכדור. מייד לאחר־מכן הוכשל סיני ברחבה והשופט התעלם מה"פנדל".

הרומנים, כאילו ארבו לישראלים. ואכן, בדקה ה־22 הצליחו לפצח לראשונה את ההגנה: המגן יובאן הרים כדור וקאמאטרו נגח פנימה כשניצל אי־יציאה של אסייג — 0:1.

המשחק הישראלי התערער מעט. הצופים הרומנים עודדו את נבחרתם ובדקה ה־31 הובקע השער השני לטובת רומניה: דורין מטיאוץ, היעיל בנבחרת הרומנית, החליף מסירות עם סאבו ומקרוב הכניע את אסייג — 0:2.

הרומנים המשיכו בלחצם מול הגנה ישראלית שנראתה מפוררת. בדקה ה־40 חלף מטיאוץ על פני הבלם ירון פרסלני ובעט פנימה — 0:3.

הישראלים ירדו מצוברחים למחצית. הם חששו מתבוסה גדולה, אבל אז באה המחצית השנייה ועמה השיפור הגדול. הישראלים התרגלו לסתע לכל הצרות: לשלג, לכפור, לקרח ולערפל, והחלו לאיים על השער הרומני.

בדקה ה־58 מבצע משולב של קלינגר — דריקס — סיני וניסן כהן נותר בעמדה קורצת מול השער הרומני אך בעט מ־12 מטר כדור שפגע בשחקן רומני וחמק לקרן. את כדור־הקרן נגח פרסלני מעל לקורה.

משה סיני ניווט היטב את המשחק הישראלי אבל בעבר השני פרץ בדקה ה־60 מטיאוץ, ניסה להקשית כדור מעל אסייג ולמזלה של ישראל חלף מעל לקורה. כעבור שש דקות פרץ סאבו ופרסלני נאלץ לתפסו בחולצתו... בעיטת־עונשין מ־17 מטר ואסייג קלט.

כדור לקורה

המשחק היה דו־צדדי. הרומני רוטריו הוכשל כ־20 מטר מהשער ע"י אילוז בדקה ה־72. וייסקוביץ' בעט ואסייג שמט את הכדור לקרן.

בדקה ה־75 חילוף ישראלי שני: ניר אלון נכנס במקום ניסן כהן לאחר שרבע שעה קודם־לכן החליף מנשה שמעונוב את אפרים דוידי. גם הרומנים ביצעו ארבעה חילופים!

מטיאוץ המסוכן בעט בדקה ה־80 לחוץ וכעבור ארבע דקות אירוע סוער ליד השער הרומני: מבצע מצויין של סיני שהעביר כדור לדריקס, שהוכשל בגסות, והשופט ההולנדי התעלם מבעיטת ה־11: הכדור הגיע לבן־ברוך שבעט לקורה הרומנית.

ההזדמנות הישראלית הגדולה היתה בדקה ה־86: סיני קיבל כדור כעשרה מטר, יחידי מול השוער הרומני, ובעט החוצה. מרגיז.

מייד אחרי המשחק המריאו כדורגלני ישראל לבוקרשט, ומשם עמדו להגיע אחר־חצות ארצה.

★ רומניה: לונג (סטלה), יובאן (ורדליך), בלודריץ (קליין), אנדרונה, אונגוריאנו, מטיאוץ, סאבו, רוטריו, פופסקו, וייסקוביץ, קאמאטרו (סנדוי).

★ ישראל: אסייג, עמר, פרסלני, אילוז, דראפיץ', קלינגר, דוידי (מנשה שמעונוב), ניסן כהן (אלון), בן־ברוך, סיני, דריקס.

לותר מאתאוס במדי אינטר במשחק אמש נגד קבוצתו בעבר, באיירן מינכן (0:2) תצלום: איי.פי.)

אינטר ניצחה במינכן 0:2

גביע אופ"א

חיים שר, מיוחד ל"על המשמר"

מינכן — 72 אלף צופים חזו אמש באיצטדיון האולימפי במינכן בנצחון הקבוצה האיטלקית אינטר מילאנו על באיירן מינכן — 0:2. שני השערים הובקעו במחצית השנייה.

במשחק שהתנהל בקור של אפס מעלות, כששלג מכסה את סביבות המגרש, גילו הגרמנים עליונות ותקפו ללא הפסק את שער אינטר, כשורותיה הופיעו שני שחקני באיירן בעבר, מאתאוס וברמה. פעמיים הרחקו כדורים מקו השער האיטלקי.

שחקני אינטר ששיחקו בשאפתנות רבה, ניצלו שתי טעויות בהגנה הגרמנית וכבשו פעמיים על־ידי אלדו סרנה (59) וניקולה ברטי (71).

המשחק היה בשמינית־גמר גביע אופ"א.

הקבוצה הגרמנית השנייה, קלן, נוצחה באותה מסגרת בסן־סבסטיאן על־ידי ריאל סוסיאדאד — 1:0, לעיני 20 אלף צופים. את השער היחידי הבקיע מיגל לויינאס, בדקה ה־70.

בורדו הצרפתית נוצחה במגרשה על־ידי נאפולי — 1:0 משער של קארנבלה, בדקה ה־6, לעיני 35 אלף צופים.

באדינבורו ניצחה קבוצת הארטס מסקוטלנד את ולז מוסטר מיוגוסלביה — 0:3. שערים: דנון (17), גאלובי (55) וקולקון (89). במשחק חזו רק 18 אלף צופים.

דינאמו דרזדן ניצחה במזרח־גרמניה את רומא — 0:2, במשחק הראשון בשמינית־גמר גביע־אופ"א. 35 אלף צופים חזו במשחק, בו הבקיעו טורסטן גוטצ'וב (15) וראלף מינגה (81) את השערים.

יובנטוס השיגה נצחון־חוץ של פ.צ. ליאז' — 0:1, משער שכבש הבין־לאומי הוותיק, אלסנדרו אלטובלי, בדקה ה־18.

ויקטוריה בוקרשט ניצחה במגרשה 0:1 את טורון־פאלוסאורה מפינלנד, במשחק הראשון ביניהן בגביע אופ"א. את שער־הנצחון כבש אורסו בדקה (ה־4), לעיני עשרת אלפים צופים.

אמר ולבקוביץ: פגישה אחרי 24 שנה

יוסף גלזר

פגישה נרגשת היתה שלשום במלון קרלטון בנהריה בין שניים מכוכבי נבחרת ישראל בשנות השישים, אהרון אמר ואמציה לבקוביץ, שהיו שותפים לשלושיית חרצים הנודעת שהציב המאמן גיולה מאנדי. השלישי היה גדעון טיש.

אמר ולבקוביץ נפגשו במסיבת הבר־מצווה של יניב ירון, בנו של צלם הספורט הוותיק מימל. השניים שיחקו לאחרונה יחד ב־1961 בנצחון נבחרת ישראל על אתיופיה (0:1), ומאז פרישת אמר ממשחק פעיל ב־1964 לא התראו.

אתלטיקה

חליפה שני באליפות המכללות

הרץ הישראלי יחזקאל חליפה ממכבי ת"א, הלומד בארה"ב, דורג במקום השני באליפות המכללות בארה"ב במירוץ־שדה למרחק 10000 מטר כשעבר את המרחק ב־29.21 דקות.

ראשון הגיע רוברט קנדי — 29.20 דקות.

ישראלי נוסף, דב קרמר, הגיע שישי בזמן של 29.36 דקות.

מכללת קלמסון, בה לומדים השניים, דורגה במקום הרביעי.

אנגלנדר בראש הנהלת חירום בהפועל חיפה — העמותה הודחה

יוסף גלזר

הנהלת־חירום, המורכבת מחמישה כדורגלני־עבר, מינתה אתמול למחלקת הכדורגל של הפועל חיפה ובמקביל הגיע הקץ לפעילות העמותה בראשות אבי שוסטר, שניהלה את המחלקה במשך שנתיים וחצי.

כיו"ר ההנהלה החדשה יכהן יצחק אנגלנדר וחבריה: נישה ששון, דוד גביזון, אבי קאופמן ויצחק אינצ'י, ועסקן־הכדורסל לשעבר, צבי רננברג.

האיש שהסדיר את חילופי ההנהלות היה יועצה המשפטי של... מכבי חיפה, עו"ד יואל גולדברג, שהשיג הסדר לפיו מרכז הפועל, מועצת פועלי חיפה ועיריית חיפה יקציבו במשותף 350 אלף שקל ברוטו למימון משכורות הכדורגלנים והמאמנים העונה.

חובות העמותה היוצאת ימומנו בחלקם מהכנסות ממשחקים וממענקי גביע־הטוטו, אך ברור כי לא יהיה בכך כדי לכסות ולו חלק זעיר מחובותיה.

עוד החליטה הנהלת־החירום להשאיר על כנם את המאמן רוני דורה ועוזרו ליאון גרוס, שהעמותה היוצאת ביקשה להדיחם. עוד הוחלט, לא לשחרר את טל בניה, רוני מלכה וגיא ברק, המבקשים להשתחרר, מה שלא מנע אתמול מיו"ר בית"ר ירושלים, בני נחמיה, להגיע לחיפה ולהיפגש עם פרקליטו של בניה, עו"ד יוסי ליבנה.

רק אקהויז, לנדאו, ארמה, שוקרון וז'אנו לא חתמו

יצחק ויסהוף

חמישה כדורגלני האלופה, הפועל תל־אביב, יעקב אקהויז, גילי לנדאו, רמי ארמה, אילן שוקרון ומוריס זאנו, הם היחידים מבין כדורגלני הקבוצה התל־אביבית שלא חתמו אתמול על הנספח בדבר חזרתם של הכדורגלנים לאימונים, זאת לאחר ששבתו בשבת.

יתר כדורגלני הקבוצה חתמו אתמול וחזרו לאימונים סדירים, בהדרכתו של המאמן היוגוסלבי מילוסלאב מאטיץ'. לאחר האימון קיבלו השחקנים את משכורות החודש הקודם. היום אמורים לחתום מוריס ז'אנו, יחד עם שני שחקני הנבחרת, משה סיני ויוסי זאנה, שעמדו לשוב בחצות עם הנבחרת מרומניה.

ארבעת השחקנים (להוציא את ז'אנו), שלא חתמו על הנספח, יוצגו כנראה ברשימת ההעברות, זאת אם לא יחתמו היום.

גזבר הקבוצה, אברהם מזרחי, אמר אמש כי אינו מוכן לנהל מו"מ מרתוני עם השחקנים, ולפיכך מי שלא יחתום ישוחרר מהקבוצה.

הנהלת־הגג של הפועל תל־אביב עומדת להכריז היום על אלי אפרתי כיו"ר הנהלת הקבוצה בעוד שלגבי נציג הקבוצה בהתאחדות לכדורגל אין עדיין החלטה.

אנטמן ושלומי מלכה – סולחת

יוסף גלזר

שוער מכבי חיפה, גיורא אנטמן, וקשר הפועל ירושלים, שלומי מלכה, נפגשו אתמול בבירה וערכו סולחה.

אנטמן הגיע לירושלים ביוזמת כוכב הקבוצה הירושלמית, מישל דיין, והגיש זר־פרחים לאנטמן.

מלכה הודיע כי אין בכוונת הפועל ירושלים לנקוט בצעדים כלשהם כלפי השוער.

● בדרבי הנוער בכדורסל הביסה אמש מכבי ת"א את הפועל ת"א, במחזור השביעי בליגה לנוער — 69:112 (29:50). יוסי מצא קלע 24 נקודות למכבי ויוני בנטל 21 נקודות להפועל.

אחרי עשרה ימי־פגרה תתחדש הערב הליגה הלאומית

הפועל ת"א והגליל: המקום השני קורץ

כדורסל

יצחק ויסהוף

לאחר פגרה בת עשרה ימים שהוקדשה לאימוני נבחרות הכדורסל, תשוב הליגה הלאומית לפעילות סדירה, והערב ייערכו משחקי המחזור ה־10. במוקד תארח הפועל ת"א (2) את הפועל הגליל־העליון (3).

כל משחקי הערב יחלו ב־8.00.

● הפועל ת"א — הפועל הגליל־העליון: לכל אחת מהקבוצות — שני הפסדי־ליגה. שתיהן עלו לבית רבע־הגמר בגביע־אירופה (מחזיקות גביע — הגליל; קוראץ' — הפועל ת"א). לשתיהן שחקנים מעולים בקו־האחורי. כרד ליף, ויין פרימן ואור גורן מול לינטון טאונס, רניס ויליאמס ועמוס פרישמן. בין שחקני הפנים יש לקבוצת הגליל בעייה. הבין־לאומי עופר פליישר עדיין לא החלים מהניתוח ברגלו וייעדר מהמשחק. גם בלעדיו אין סטיב מלוביק, טרי מרסין ואבי מזרחי קוטלייקים ומול ג'יימס טרי, הווארד לאסוף ושמעון אמסלם יעניקו "פייט" רציני. המשחק תלוי בכושר הקליעה של השחקנים קבוצה שתצליח להיות יעילה יותר — תנצח. שופטים: טוד ורניק ורמי פישר.

● מכבי רמת־גן — מכבי ת"א: במכבי ת"א לא יודעים עדיין בוודאות מה תהיה תרומתם של לאוון מרסר ווילי סימס הפצועים. השניים ערכו אתמול אימונים קלים וקשה להניח כי יהיו מסוגלים להציג יכולת מלאה. מגוון השחקנים העומד לרשות המאמן צבי שרף אמור להספיק מול מכבי רמת־גן, אך אסור לזלזל בקבוצת עיר־הגנים, שהיא קבוצה לוחמת ומאוזנת, עם הארולד קילינג (מלך הסלים הזמני) וסטן מאיו המצויינים. שופטים: אסא קמינר ומשה ביטון. המשחק ביד־אליהו.

● מכבי ראשון־לציון — מכבי חיפה: במכבי ראשל"צ מודאגים מפציעתו של הור ריצ'ארד רלפורד, שנפגע בקרסולו במשחק־אימון נגד מכבי ת"א. מכבי חיפה, שניצחה במחזור הליגה האחרון את מכבי רמת־גן, תשאף לנצחון־חוץ, אך חיים זלוטיקמן, מיקי ברקוביץ והוור בוואורס, המשתפר ממשחק למשחק, לא יוותרו באולמם הביתי. שופטים: ברוך זלינגר ונמרוד ברין.

● הפועל חיפה — הפועל חולון: הפועל חיפה כבר גברה העונה על הפועל חולון בחולון, בגביע־המדינה. אז שיחקה חולון בהרכבה החזק ומאז עברו ישראל אלימלך וחבריו זעזועים קשים. הפועל חיפה, באולמה, היא קבוצה מסוכנת המסוגלת לשחזר את נצחונה ממשחק־הגביע. רולנד יוסטון, ג'ים יוסיביץ והבריאה נמצאים בכושר טוב, אך חולון לא תרים ידיים. שופטים: דודו רגן ושי שטריקס.

● אליצור נתיב־דור רמלה — הפועל ירושלים: שחקני אליצור רמלה, לאחר נצחון חוץ מפתיע בנתניה, יארחו את הפועל ירושלים באולם במושב אבן־שמואל (10 ק"מ דרומית לקרית־גת). הרמלאים, מעודדים מנצחונם בנתניה, ישאפו להשיג נצחון נוסף על חשבון הפועל ירושלים, שהובסה במחזור האחרון באולמה ע"י הפועל חיפה. שופטים: ראובן וירובניק וערן עמית.

● הפועל איתן גבת — אליצור נתניה: שתי הקבוצות המאכזבות של הליגה ייפגשו בגבת. המארחים ינסו להשיג נצחון־בכורה, שספק אם יעזור להם להישאר בליגה. גבת לא איבדה עדיין תקווה ונקרב "על 4 נקודות" תנסה להשיג את הנצחון המיוחל. שופטים: אברהם נגול ושלום ולצר.

הטבלה

.1	מכבי ת"א	9	779-912	18
.2	הפועל ת"א	9	749-873	16
.3	הגליל־העליון	9	711-800	16
.4	מכבי חיפה	8	769-769	14
.5	הפועל חיפה	9	741-829	14
.6	מכבי ר"ג	9	804-839	14
.7	הפועל חולון	9	773-792	13
.8	מכבי ראשל"צ	9	835-817	12
.9	הפועל ים	9	814-714	12
.10	אליצור רמלה	9	905-794	11
.11	אליצור נתניה	9	858-790	11
.12	הפועל גבת	9	983-792	9

ליגה א'

הפועל טייבה – קרית־שמונה 2:5

שני משחקים דחויים בליגה א' בכדורגל נערכו אתמול.

קבוצת הפועל טייבה הכניעה במגרשה את הפועל קרית־שמונה — 2:5, לאחר 1:3 במחצית. שערים לטייבה: מוחמד מוסה (1, 75) רבי (11) ורוני וייצמן (43, 62). לקרית־שמונה: שמעון קוזיה (25) ויצחק מנחם (86). שפט שמעון לוי, לעיני 300 צופים, בטייבה.

קבוצות הפועל בני־נצרת ומכבי עפולה נפרדו בנצרת בתיקו 1:1. שני השערים הובקעו במחצית השנייה. בדקה ה־66 העלה ברמי את נצרת ליתרון אולם כחלוף תשע דקות הישווה יוסי כהן לעפולה. שפט מאיר בז'גוזי, לעיני 1000 צופים.

נבחרת הכדוריד לטורניר 4 אומות

נבחרת ישראל בכדוריד תצא הבוקר לליאז', בלגיה, לטורניר ארבע־אומות, שיתחיל מחר, בהשתתפות נבחרות בלגיה, הולנד וגרמניה צעירה.

הנבחרת הישראלית, שטרם בחרו לה מאמן, תורכב מנבחרת הנוער בצירוף ארבעה ותיקים: ישראל פלטה, גדעון פרוכטר, יוסי אוסלנדר ודוד עמר.

אלמוסנינוס השווה 3 שניות לסיום נגד מכבי פ"ת 28:28

כדוריד

יוסף חכם

רק חמישה משחקים נערכו אמש במחזור ה־7 בליגה הלאומית בכדוריד. המשחק במכון־וינגייט בין קבוצות אליצור הרצליה והפועל רמת־גן נדחה שלשום בגלל יציאת ארבעה משחקני אליצור לשירות לאומי.

האלופה, הפועל ראשל"צ, התאוששה לאחר הפסדה המפתיע במחזור הקודם להפועל רמת־גן והביסה את הפועל פ"ת — 10:27.

במשחק המעניין ביותר, ביהוד, סיימו קבוצות מכבי פ"ת והפועל נופ־יים בתיקו 28:28. שלמה אלמוסנינוס מנופ־יים, שכבש את שער־השויון, מוליך בטבלת מלך־השערים עם 60 שערים.

● הפועל ראשל"צ — הפועל פ"ת 10:27 (6:6).
ההיכל בראשל"צ. 200 צופים. שפטו: יעקובוביץ וגורדון. שערים להפועל ראשל"צ: אקרמן 6; רון 5; ד. דיין 4; רפאלי 3; ש. כהן 3; קושניר 2, ליכוב 1; לוי 1; אהרונוביץ 1 וורד 1. להפועל פ"ת: אריאלי 3; זלבינגר 3; אליהו 2; אוברקוביץ 1 וגולדבלט 1. (סער פרנקל)

● א.ב. נס־ציונה — מכבי קרית־ישרת/חולון 14:16 (9:9).
האולם בקרית־ישרת. 400 צופים. שפטו: הרמן ופוקס. שערים לא.ב. נס־ציונה: אייזנברג 4; גבע 4; פופקו 3; אבידן 3; ע. דורוביץ 1 ווינטראוב 1. למכבי ק"ש/חולון: ו. דיין 5; ווהבה 2; כוזם 2; שמאי 2; יוגב 2 ופישר 1.
בשורות המנצחים בלט השוער ניצן גנים. (צחי זלצר)

● מכבי ראשל"צ — הפועל רחובות 16:24 (11:11).
ההיכל ברחובות. 150 צופים. שפטו: צדוק ושרה. שערים למכבי ראשל"צ: אוסלנדר 7; אילדריס 6; דרוקר 5; בלדר 2; כנען 1; בשן 1; ר. פרי 1 ואליעזר 1. להפועל רחובות: משיח 4; זלצר 3; י. כהן 3; ארלר 2; ירמיה 2; מוריץ 1 וגמליאל 1. (תמיר חופי)

● מכבי פ"ת — הפועל נופ־יים 28:28 (13:13).
האולם ביהוד. 200 צופים. שפטו: בוקר ווינגר. שערים למכבי פ"ת: בכר 9; ב. גון 5; מגדל 5; ברויאר 4; קביליו 3 ומלקין 2. להפועל נופ־יים: אלמוסנינוס 12; שמש 7; הרמל 3; אלדר 2; ראוינרלר 2; זייפרט 1 וטננבוים 1.
שחקני הפועל־יים השוו ל־28:28 שלוש שניות לסיום במכת־7 מטר מידי שלמה אלמוסנינוס.

● מכבי רחובות — מכבי נתניה 19:20 (7:9).
אולם ביה"ס בן־גוריון בנתניה. 100 צופים. שפטו: הרט וי. ברנרווין. שערים למכבי רחובות: רובינשטיין 5; מדינה 4; חיימוביץ 3; ויניקור 2; מאייר 2; וייסלר 2 וזיו 2. למכבי נתניה: פפרוביץ 6; לימן 3; אוסקואגה 3; דווידאי 3; ומיר 2 ופינקלשטיין 2.

הטבלה

.1	מכ. ראשל"צ	7	120-185	14
.2	הפ. ראשל"צ	7	129-164	11
.3	הפועל ר"ג	6	124-146	10
.4	הפ. נופיים	7	158-168	9
.5	מכבי פ"ת	7	162-157	7
.6	מכבי נתניה	7	143-136	6
.7	מכבי רחובות	7	159-130	6
.8	נס־ציונה	7	138-124	5
.9	אלי. הרצליה	6	113-113	4
.10	הפ. רחובות	7	162-139	4
.11	הפועל פ"ת	7	163-133	4
.12	מכבי ק"ש	7	153-119	2

פרידה מניו־יורק: קארים עבדול ג'אבאר זוכה בגביע במשחקו האחרון במדיסון־סקוואר־גארדן

ג'אבר נפרד מניו־יורק בנצחון הלייקרס — 96:110

אן.בי.איי.

קארים עבדול ג'אבאר החל אתמול בהופעות־הפרידה שלו מליגת האן.בי.איי. קארים, יחד עם קבוצתו האלופה, הלוס־אנג'לס לייקרס, ביקרו אור לאתמול במדיסון־סקוור־גארדן וניצחו את הניו־יורק ניקס — 96:110.

קארים קלע במשחק זה 12 נקודות. אך כוכב המשחק היה מג'יק ג'ונסון, שקלע 25 נקודות וחילק 13 אסיסטים.

מייקל ג'ורדן קלע 32 נקודות בנצחון קבוצתו, השיקאגו בולס, על סקרמנטו קינגס — 98:114. בנוסף לכך קטף ג'ורדן 11 כדורים חוזרים וחילק 8 אסיסטים.

יתר התוצאות: קליבלנד — בוסטון סלטיקס 102:114 (והיה זה נצחונה הראשון של קליבלנד על הסלטיקס לאחר עשר שנים); דטרויט — שארלוט 93:99; אינדיאנה — מילווקי 91:105; פילדלפיה 76 — וואשינגטון בולטס 103:130; דנבר — ניו־ג'רזי 106:141; פורטלנד — סיאטל 104:125.

במגזר הערבי - في الوسط العربي
יוסף גליון - يوسف غليون

זעאתרה עורר את התיאבון בהפועל בני־נצרת

מעולם לא היתה הפועל בני־נצרת בשלה לעלות לליגה הארצית בכדורגל, כמו העונה. הישגי הקבוצה עד כה מעידים שאכן כוונותיה רציניות לחזור, ובגדול, לארצית. הקבוצה לא נוצחה עד כה ב־9 מחזורים. בקופתה 10 נקודות.

סיבות רבות להצלחות שקוצרת הפועל בני־נצרת העונה: בתחילת העונה החתימה את המאמן ישעיהו שווגר. שווגר הביא עימו שני שחקני־רכש יהודיים, קלוד כהן ואריה ברמי, ועוד שחקן מכפר־קרע, סמי אבו־פנה, ששיחק בעונה שעברה בהפועל טייבה. הפועל בני־נצרת חזרה לשחק במגרשה שעבר שיפוצים, שנמשכו למעלה משנה. לשחקניה עניין רב להצליח בבית ולהוכיח ליריבתה המקומית, מכבי אח"י נצרת, שאינה נופלת ממנה.

יריבות היסטורית מאפיינת את שתי קבוצותיה של נצרת. המתח יגיע בשבת לשיאו, במשחק הדרבי.

הסיבה העיקרית להצטיינות של הפועל בני־נצרת היא, לדעתי, שובו של השוער המצויין מכפר יפיע, ג'מיל זעאתרה.

זעאתרה (23) נעדר לאחרונה מהמגרשים בגלל הרחקה לשנתיים, לאחר משחק נגד בית"ר נתניה. במהלך תקופה זו עסק זעאתרה באימון קבוצה מליגה ג'. הוא חזר למגרש והוכיח שלא שכח לשחק כדורגל, ואף נבחר ל"שוער החודש" בכל עתונות הספורט בערבית.

קבוצות רבות שמעו עליו, וביקשוהו לצרפו לשורותיהן, כמו הפועל טבריה והפועל חדרה. כשהגיע ישעיהו שווגר לנצרת הציב תנאי: זעאתרה לא ישוחרר; גם ההנהלה עמדה על־כך שיישאר. הם עדיין לא שכחו את תרומתו הגדולה בעליית הקבוצה מליגה ב' לא'.

זעאתרה חולם להיות השוער הערבי הראשון שישחק בליגה הלאומית, אבל לפני־כן הוא רוצה לעזור להפועל בני־נצרת להגיע לארצית.

השערוריה בהתעמלות נמשכת: הבנות פונו ממכון־וינגייט

יצחק ויסהוף

יו"ר איגוד ההתעמלות, זאב מלך, ניסה לעקוף אתמול את החלטת נשיאות ההתאחדות לספורט שהקפיאה את הפעילות בענף ההתעמלות.

מלך התקשר למנהל מכון־וינגייט, אהרן הלוי וביקש ממנו לאפשר להכניס את חניכותיה של המאמנת זהבה זיסמן לאולם ברלין.

מנכ"ל ההתאחדות לספורט, שמואל ללקין שיגר מברק בהול לאהרון הלוי, והודיע לו כי יש החלטת נשיאות בענין והמצב הוא כפי שהיה לפני המשחקים האולימפיים. בשיגרה כלומר, לזהבה זיסמן שתי מתעמלות בלבד. הלוי לא היה מוכן לקבל את הוראותיו של ללקין והודיע כי הוא נשמע רק לזאב מלך.

בשלב זה התערב יו"ר ההתאחדות לספורט, עמי שלג, שהורה לאהרון הלוי לפנות את הבנות מאולם ברלין, ולא לאפשר להן להתאמן, רק אז ביצע הלוי את שנדרש והאימון לא התקיים.

יוון, בריה"מ ואיטליה כבר בגמר אליפות אירופה

שלמה מלחי

נבחרות יוון וברית־המועצות, אלופת אירופה וסגניתה, וכן איטליה, כבר העפילו לשלב־הגמר באליפות אירופה, דרגה א', בכדורסל. לעומת זאת אפסו סיכוייהן של הונגריה וצ'כוסלובקיה.

מצב הבתים בסיבוב־הביניים באליפות אירופה בכדורסל לאחר ארבעה משחקים של כל נבחרת הוא:

● בית א': יוון־8 נקודות; הולנד־7; אנגליה־5; צ'כוסלובקיה־4.
● בית ב': יוגוסלביה־7; בולגריה־7; מערב־גרמניה־5; שבדיה־5.
● בית ג': איטליה־8; ספרד־7; שוויץ־5; הונגריה־4.
● בית ד': ברית־המועצות־8; צרפת־8; פולין־7; פינלנד־5.

משחקי המחזור החמישי יהיו (ובסוגריים תוצאת הסיבוב הראשון): הולנד — יוון (102:62); שבדיה — יוגוסלביה (117:86); מערב־גרמניה — בולגריה (93:88); שוייץ — ספרד (132:59); איטליה — הונגריה (73:101); פינלנד — ברית המועצות (124:78); פולין — צרפת (94:83).

לכל נבחרת נותר משחק ביתי ומשחק חוץ. נבחרות ברית־המועצות, צ'כוסלובקיה ויוגוסלביה, מסיירות עתה בארה"ב, וייתכן כי משחקיהן ייערכו רק בשבוע הבא. בכל מקרה, משחקים אלו ייערכו לפני המחזור האחרון, ביום חמישי, בשבוע הבא.

שמונה הראשונות עולות לאליפות אירופה. יתר הנבחרות לשלב־הביניים. האחרות, בתוכן ישראל, יוגרלו לארבעה בתים, כאשר שתי הראשונות בכל בית יעלו לשלב הביניים.

● הטניסאי האמריקני אהרון קריקסטיין, גבר בטורניר איטאפאריסה, בראזיל, על הארגנטיני אדוארדו בנגוצ'אה — 1:6, 6:3, 0:6.

● בבריסל גבר ג'ון פיצג'ראלד מאוסטרליה על ליבור פימק מצ'כוסלובקיה — 3:6, 4:6, והצרפתי אריק ווינוגראדסקי ניצח את האמריקני דאן קאסידי — 2:6, 3:6.

עוזר מאמן נבחרת הונגריה, טמש צ'רטאנפי, נואמן קבוצת שחיינים צעירים במכון־וינגייט. (תצלום: נאיר פרטוש)

טמש סצ'י, מאמן שחייני הונגריה, מציע לישראל

רכזו כל מאמץ בבודדים במטרה להביאם לרמה עולמית

דוד כיבור

מה מייעץ מאמן שחייני הונגריה, טאמש סצ'י, לשחייני ישראל, לאחר ביקורו בארץ? כבר בשיחות שהיו לנו עמו בבריכה האולימפית בסיאול הדגיש כי עלינו לעשות הכל כדי לגדל שחיין ברמה עולמית. רק כך נוכל להתקבל לקהילייה השחייה האירופית.

סצ'י הספיק להכיר את מבנה הספורט שלנו וגם את המאמנים והשחיינים. אין מעצור לשטף דיבורו: "תראה, אמר, אצלכם בישראל יש כ־2000 שחיינים רשומים ואין אף שחיין ברמה סבירה. אצלנו בהונגריה יש רק 900 שחיינים רשומים, פחות בריכות־שחייה מאשר אצלכם, מזג אויר לא נוח בחורף ובכל זאת מצליחים לגדל כל הזמן שחיינים מצטיינים. השוני הוא בשיטה ובגישה. ראשית, אנחנו עובדים בשיטת הצוות. איתי עובד עוזרי ועוד מאמן ומאמנה של אגרשי, מזכיר האיגוד ורופא. אנחנו קובעים את המדיניות והמטרות ואיש לא מפריע לנו".

אנחנו לא אמריקה

מה אצלכם? "כדי לבצע משהו יש בלי סוף מוסדות שכל אחד מפריע לשני. זו גישה שאתם חייבים לשנות. שנית, במדינה קטנה כשלכם יש להגיע לריכוזיות. כלומר, לרכז שחיינים מצטיינים במכון־וינגייט (אין כזה אצלנו בהונגריה) ולעבוד אתם לטווח ארוך. הטיפוח מתחיל כבר מגיל צעיר. תראה, לפני שנתיים גליתי ילד מוכשר וצירפתי אותו למסגרת שלי. כיום, הוא בן 14 וכבר שוחה 200 מטר מעורב אישי ב־2.08 דקות! להערכתי, הוא מוכשר יותר מדארני. אנחנו לא מחפשים נבחרת גדולה. אנחנו לא אמריקה וגם אתם לא. אין לנו שחיינים בכל מקצוע. אז למי זה מפריע שאין בהונגריה שחיינים ב־50 מטר חופשי?"

סצ'י ברק בעת שהותו אצלנו כ־80 ילדים בני 11—15. ביקשתי שיראה גם מספר שחיינים מצטיינים בגיל 16—18, שיאנים שלנו. מסקנתו: "אין לי מה לראות. לא יצמחו מהם שחיינים ברמה עולמית. הם איחרו את המועד".

סצ'י ממשיך: "בין הילדים ראיתי כחמישה בנים ובנות, צעירים יותר, שהם פוטנציאל לשיאני עולם. תכונותיהם מתאימות לאלה של חניכי כיום".

"גם מבנה התחרויות שלכם לקוי בתקופה בין ינואר ומארס, העומס גדול ומיותר".

ביקורת קשה

אנו חוזרים לסיאול. מה המסקנות? "יצאנו לסיאול סמוך לאירוע עם 13 שחיינים. 11 מהם שיפרו את הישגיהם. זכינו בארבע מדליות זהב ושתיים כסף כשעוד מספר שחיינים העפילו לגמר א' וכו'".

"על האמריקנים, הוא כוונ, לחשוב היטב על מי להטיל את מלאכת האימון. לסיאול באו מאמנים צעירים, לא מנוסים, שעשו המון שגיאות. הוותיקים כמו קונסילמן, גמבריל, דילנר והיינס ישבו ביציע או כלל לא הגיעו. המערב־גרמנים מגזימים בתכנון. הם גם שגו כשהוציאו את נבחרתם חודש ימים לפני התחרויות".

לגבי המזרח־גרמנים מטיח סצ'י דברים קשים: "אצלי מתחילה השחייה אחרי מזרח־גרמניה... אף פעם לא יצרתי קשרים אתם מאחר שאינם נוהגים באופן הומני־אנושי עם שחייניהם (מדובר בשימוש בסמים — ד.ס.). הם הורסים את הנוער שלהם, נפשית ובריאותית. אצלנו בהונגריה החלטנו בדרג ממשלתי לא להשתמש בכל סם שהוא".

גם לשחייני ברית־המועצות יש לו כמה "פנינים": "שחייני בריה"מ שוחים כמו קמיקזים. מתחילים מהר, בלי תכנון. המאמנים הוותיקים שלהם, וייצ'חובסקי וקושקין סולקו, כנראה בגלל הקשרים הטובים שלהם עם המערב והצעירים עוד רחוקים מהבנת השחייה".

מלים חמות, יש לו לאוסטרלים: "הם תמיד יודעים לגדל שחיינים טובים".

הגובה והלחימה

התנאים בסיאול היו שונים ממה שהורגלנו. מוקדמות ב־12 בצהריים וגמר בשעה 1 למחרת. "יש כאלו שזה הפריע להם. אני, אישית, אוהב להתמודד עם בעיות ואתגרים יוצאי־דופן".

עוד מסקנה מעניינת יש לסצ'י. לדעתו, כל השחיינים הגבוהים כמו גרוס, ביונדי, קרון ואחרים אינם לוחמים אמיתיים ובגלל עובדה זו מפסידים גם מישהו רבים שהם בכיסם.

כיום כל מחשבותיו לברצלונה, 1992. "התכנית מוכנה. אנחנו יוצאים לדרך. עכשיו מחנה־אימון בבראזיל ואחר־כך בארה"ב. אחרי כל מחזור אימונים תחרות־ביקורת. במאי נגיע לישראל לשלושה שבועות. שוב, למקום חם ונעים. באוגוסט, באליפות אירופה, נשתדל שוב לשפר שיאי־עולם. זה חשוב מאוד להיות בצמרת".

לפני שאנו נפרדים מוסיף סצ'י: "עם שהצמיח שחיינים גדולים כמו מארק ספיץ, דייויד ברקוף, טמש דרייטש, אנדריה צ'רמטי חייב לגדל שחיינים גדולים גם בישראל".

הלוואי.

המקום הנמוך והיקר בישראל

רק תחשבו רגע מה קורה כאן, בישראל, בגרמניה כל חבר קופת חולים הסובל ממחלת עור קשה או שיגרון זכאי לטיפול של חודש ימים באחד מבתי המלון בים המלח. הטיסה לישראל, השהות בבית המלון וכל הוצאות הטיפול על חשבון קופת החולים. ותאמינו לי, חברי הנהלות קופות החולים בגרמניה לא פחות חכמים ולא פחות קמצנים מאשר חבריהם בישראל, ובכל זאת: הם מחשיבים את כוח השמש, האוויר ואוצרות הטבע שבים המלח ומאמינים ששם חוליהם יכולים למצוא הקלה מכאב־יהם. בארצות רבות אחרות מחפשי מרפא בים המלח מקבלים חלק ניכר מהוצאות הריפוי בחזרה מקופת חולים לשם. או למה מגיע לתושבי חוץ לארץ כל כך הרבה הטבות, כי מחיר שקופות החולים הזרות מבקשות לשלם הוא נמוך בהרבה מאשר זה של המבריא הישראלי. הם קוראים לזה: עיסקת חבילה, ולמה אי אפשר לתת לישראלי גם כן „עיסקת חבילה" כזאת?

בסיור עיתונאים במלון החדש „הוד", שבים המלח, התלהבנו כרגיל מיפי הנוף המיוחד, האוויר היבש והצח וכמובן מפלאי הטבע שמונים במים. מלון הוד באמת מלון לתפארת, למרות שהוא „רק" בעל 4 כוכבים. החדרים גדולים, רדיו, טלוויזיה צבעונית, מזגנים וכר למשקאות, הכל יפהפה, נקי ומוכן לשרת את המבריא. בנוסף לחדרי האוכל יש בריכת שחיה קרה, חמה עם מי מלח, אולם ספורט עם כל החידושים, סאונה ועוד. חולה ישראלי, הלוקח לעצמו חופשת הבראה, לא יבוא ליומיים אלא יתפנה ויפנה את הקונטו שלו בבנק לפחות לשהייה של 5 ימים בים המלח. והנה מה שהוא צריך לשלם: חדר יחיד על בסיס של פנסיון מלא: 93 דולר. כניסה ליומית לאורחי המלון למועדון הבריאות: 5.00 דולר. כניסה לחדר כושר ופיזיותרפיה 5 דולר. עיסוי קצר של 20 רקות: 20.00 דולר. טיפול בוץ: 15.00 דולר. עשיתי חשבון שמבריא, שכבר עושה את המאמץ ובא לים המלח, רוצה לעבור את כל הטיפולים האפשריים, למרות שהמנהל דן רצ'קובסקי, אמר כי לא צריכים כל יום לעשות את כל הטיפולים, דיעה שלא מקובלת עלי. ובכן, המחיר ליום הבראה במלון בעל 4 כוכבים פלוס טיפול הוא: 138 דולר, כלומר לחמישה ימים: 690 דולר. לזה צריך להוסיף מע"מ וכמובן הוצאות נסיעה, טיפים, הוצאות קטנות לארוחת ארבע או סתם משקה.

אפשר גם לקבל חדר על בסיס ארוחת בוקר בלבד או רק חצי פנסיון, כמובן שזה זול יותר. אך צריך לדעת שבמקום אין מכולות ויש רק מסעדות או קפטריות, הדורשות מחיר די מלוה עבור כל שירות. שאלנו למה כל כך ביוקר בים המלח, ומנהל המלון ענה: אין בקרבת המקום יישוב וכל נסיעה עולה הרבה כסף. את הפועלים אנחנו מביאים ממקומות מרוחקים על חשבוננו וגם זה מייקר את השהייה אצלנו. או אולי יתחילו פעם לעשות איזשהו חישוב נכון כדי לאפשר לכל מחפשי מרפא בים המלח היחיד והנפלא בכל העולם, להישאר בארץ ולא למצוא מרפא ביוגוסלביה, הונגריה או רומניה, שהוצאות השהייה שם פלוס טיסה וריפוי באחוז מאוד גבוה... נמוך יותר?

חיה יוסף

צביה בן־שלום

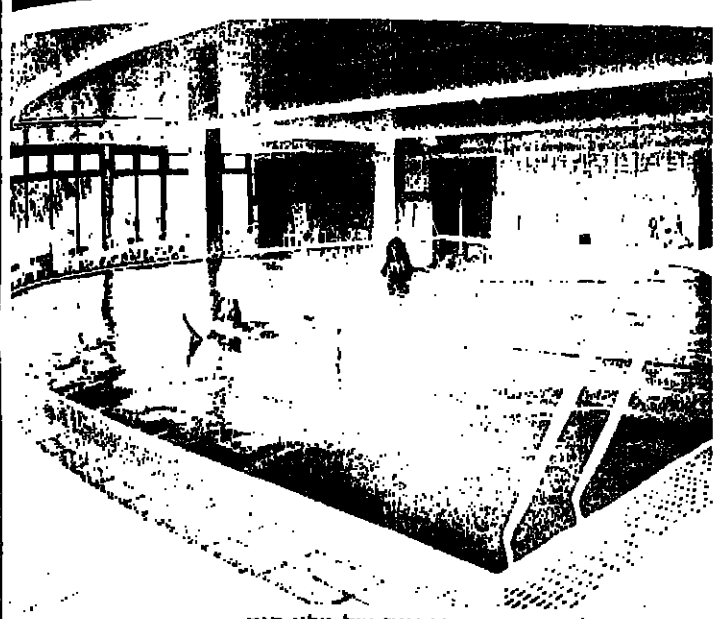

בריכת מי מלח במועדון הבריאות של מלון הוד

קיבוצניק כשוטר

אורי אסטליין מפקד משטרת כפר סבא, הוא חבר קיבוץ. כיצד הוא הגיע למשטרה?

כיסתבר שבקיבוצים הוותיקים בשרון הצפוני (עמק חפר) ישנה מודעות לחשיבות התפקיד החיוני שממלאת המשטרה. הראשון היה צבי סלע מקיבוץ משמר השרון, שהתגייס למשטרת נתניה ומרחב השרון וטיפל בעבריינות נוער ובמלחמה בסמים, כוליל בתנועה הקיבוצית. דור פרי מקיבוץ גבעת־היים (איחוד) שירת כמה שנים כמפקד כלא רמלה, ואורי אסטליין — מפקד משטרת כפר סבא בדרגת ניצב משנה.

אורי היה מורה לחינוך מיוחד בקיבוצו גבעת־חיים (איחוד). במסגרת עבודתו הגיע לפני 10 שנים לראש המדור לעבריינות נוער במטה הארצי של המשטרה.

תוך כדי שיחה על הנושא הוצע לו להצטרף למשטרה. הנושא דיבר לליבו, הוא הוא הביא את ההצעה לאסיפת הקיבוץ, שאישרה פה אחד את ההצעה וראו בה שליחות לאומית.

את שירותו החל אורי אסטליין כקצין נוער במרחב השרון, שירת גם כמפקד המדור לעבריינות ובילוש, ראש לשכת המיבצעים. אחר כך עבר את הקורס לקצינים בכירים בנעורים והפו"ם של המשטרה) ומונה כמפקד משטרת כפר סבא, בה הוא משרת.

כיום מספר אורי אסטליין — מטפלת תחנת משטרת כפר סבא ב־41 ישובים עם 160 אלף נפש, בכלל זה שתי ערים (כפ"ס ורעננה), מועצה אחת (הוד השרון) ומו[illegible] אזורית הכוללת מושבים וקיבוצים.

מהם היחסים בין התושבים והמ[illegible]

מבחינה זאת, זוהי תחנה טובה. [illegible] משרתים אוכלוסיה עם נורמה חיובית [illegible] הרבה מוטיבציה לסייע למשטרה [illegible] להבטחת סדר ובטחון. יחד עם ז[illegible] להתעלם מכך, שבשוליים ישנה [illegible] ועבריינות. מה עם הישובים הערבים [illegible] שייטונה של משטרת כפרסבא?

בעבר — מציין מפקד התחנה — [illegible] משטרת כפר סבא ב־11 ישובים [illegible] במשולש. עם פתיחת נקודת המשטרה [illegible] הועברו לטיפולה הישובים הערבים [illegible] הדרומי ושיחררו את משטרת כפר סבא [illegible] בישובים היהודים באיזור השרון הדרו[illegible]

בעבר פעל בכפר סבא ה[illegible] השוטר, שהיה פעיל בראשו [illegible] השוטרים. מהו המצב היום?

הבר הוועד למען השוטר פעילים [illegible] ורווחת השוטרים. התקציב בא [illegible] הקיבוציות והאזוריות באיזור.

אשר לפעולות — נציב משנה [illegible] אסטליין מציין שלוש פעולות: [illegible] לשוטרי התחנה: אירגון נופש שנתי, [illegible] שוטרי התחנה ובני משפחותיהם לארו[illegible] נופש.

יהושע מרש[illegible]

ספרים למדף

דיאטת שכל

מי שלא גדל בבית עם אמא פולניה, יוכל להשלים הרבה מן החסר בספרם החדש של פרופ' ג'ניס דיס ופרופ' א.ר. דיס „איך ללמוד נכון". הספר מפרט מספר עיצות ורעיונות, הרלוונטיים לסטודנטים בעיקר, אם כי לדעתי, במה מהדברים בהחלט מתאימים לכל מסגרת לימודים אחרת של „גדולים". למרבה הצער, אין הוא מציע גלולת פלא שתפתור את המטלות האוניברסיטאיות, אבל נוכל למצוא במה עיצות לתכנון המערכת לשם ניצול יעיל של הזמן. מעין „דיאטת שכל" למניעת רזון אינטלקטואלי בואכה לאקדמיה.

כיוון שהספר תורגם מאנגלית לעברית החליטה הוצאת „כיוונים" להוסיף שני פרקים מאת ד"ר גדעון דורון ההופכים את תוכנו לרלוונטי יותר לסטודנט הישראלי, אשר לו שתי בעיות ייחודיות. האחת: הישראלי מגיע לאוניברסיטה בגיל יותר מבוגר בשל הש[illegible] הצבאי ומכאן השלכות מעשיות על [illegible] בחיים ויחסו ללימודים. הצרה השנייה ה[illegible] בעיית האנגלית, שנתקלים בה לאורך [illegible] הדרך והיא כמו האח הקטן שמתעקש ל[illegible] אייתך לכל מקום וביתור שהכי לא [illegible] בנושא הזה ישנו פרק שלם ותוכ[illegible] הבעיה מכל הבחינות החל באיתור [illegible] דרך בחירת מילון, ועד למשפטים הכנ[illegible] תחביריות.

הפרקים האחרים עוסקים ב[illegible] הקריאה", כיצד לכתוב עבודות, [illegible] בספריה, איך ללמוד בשיעור [illegible] מעריכים בחשוב עד שמגיעים [illegible] האוניברסיטאי הראשון...). בקיצור [illegible] וצריך לעשות ואיך להצליח.

הקושי הוא, שכמו בכל דיאטה אחרת [illegible] להתמיד — זה לא הולך. נס חבל שהתכני[illegible] אור מאוחר מעט ורבים, [illegible] הסתלבו במערכת האוניברסיטאית [illegible] על כשרם את התורה. שבו 19.50 [illegible]

טובי לין קמפ[illegible]

מדריך חובה לסטודנט הישראלי

למה הן מקופחות?

נשים יהודיות השואפות לקידום ולקריירה בחברות עסקים שבארה"ב טוענות, שהתקדמותן נבלמת לא על רקע דתי כי אם בשל מינן — עולה ממסקנות הסקר על נשים מנהלות בחברות עסקים ובמשרדי המשפטנים, שנערך בבוסטון בשביל הוועד היהודי האמריקני. ד"ר רונלד קרוניש, מנהל המשרד הישראלי של הוועד, טוען ש"על רקע ההתמוטטות המוסרית היהודית והיטמעותה בחברה אמריקנית מודרנית, לדת כגורם מכשיל יש משקל מועט ביותר". ידיד של אחת הנשאלות, שאינו יהודי, ציין ש"יהודיה" ו"אישה" מתקזזים: בגלל יהדותה היא תחשב לחכמה ופיקחית, אך בהיותה אשה תעורר אסוציאציה שלילית. כל זה מספר לנו צ'רלי ליון, דובר הוועד היהודי האמריקני בישראל. עכשיו אנחנו יודעים למה הנשים בישראל מקופחות יותר מחברותיהן האמריקניות. אצלנו "יהודיה" אינו מעורר אסוציאציות של חוכמה ופקחות.

פלאי הקיווי

משהו לחסידי הקוסמטיקה הטבעית: פרי הקיווי, שהוא כידוע עשיר בוויטמין C, התברך בסגולות נהדרות גם בתחום הקוסמטי. זאת, מכל מקום, דעתה של הקוסמטיקאית אניטה כר־לב, שבדקה את ערכם הקוסמטי של פרי העץ והאדמה. היא גילתה שקיווי הוא בעל דרגת חומציות, המסוגלת לתקן ולאזן את מצב העור ולאבטח לו תפקיד תקין. הוא עוזר במיוחד להסרת הכתמים המופיעים כתוצאה לחשיפה לשמש.

איך משתמשים?

לניקוי יש לשפשף את העור בקליפת קיווי מהצד הפנימי שלה, במשך 5 דקות. לאחר הניקוי ייראה עור נקי, בריא, רענן ובעל ברק — מבטיחה כר־לב. למסכה: מסירים את קליפתו של פרי בשל, מועכים אותו לעיסה ומניחים על עור נקי, למשך 20 דקות. מסירים בעזרת צמר גפן טבול בחלב. אין צורך בקרם בסוף הטיפול כי העור מקבל את כל החומרים דרושים לו מהפרי.

איך מבדילים קיווי

קיווי טעים לאכילה (וטוב לקוסמטיקה) כשהוא בשל ורך. ניתן לכוון את קצב ההבשלה:

★ במקרר — יתרכך הקיווי לאחר חודש, בקירוב;

★ מחוץ למקרר — יתרכך הקיווי אחרי שבוע, בערך;

★ בשקית סגורה (ניילון או נייר חום) בחברת פרי אחר, כגון תפוח או בננה, יבשיל הקיווי תוך יום או יומיים.

אגב, הוא הדין באבוקדו.

מרשמים למחברת

קיווי מן התרווד

אם הקרה לא הזיקה לעצי הקיווי, צפוי לנו שפע של פרי זה, הנחשב לאקזוטי אבל מאוזרח אצלנו במידה מספקת כדי שנמצא לו שימושים נוספים, פרט לקישוט של עוגות. צחי בוקששתר, בעל מסעדת היוקרה "התרווד הוורוד" הכין, לבקשת מועצת הפירות, ארוחה על בסיס של קיווי והמרשמים הגיעו גם אלינו. לא ניסינו, אך מי שאוהב חידושים מוזמן לנסות.

מרק קיווי ותפוזים

1/2 כוס סוכר; 1/2 כוס מים; 1 ק"ג קיווי; מיץ מ־3 תפוזים ומעט קליפת תפוז מגוררת; טיפת טבסקו; 3 כפות ורמוט לבן.

מרוניתים את המים עם הסוכר, מוסיפים את שאר החומרים ומעבירים בבלנדר. מצננים היטב ומגישים.

מולית מאודה ברוטב קיווי

1.200 ק"ג דג מולית אדומה, טריה (ברבוניה); מעט ירקות למרק (גזר, בצל, שמיר וכו'); כוס יין לבן; 1/2 ק"ג קיווי; צרור אסטרגון טרי ("טרחון" בשוק); 1 כף חומץ.

מנקים וחותכים את הירקות ושמים במחבת רחבה. מורידים לדגים את הראשים וחלק מהאדרה, שמים את העצמות במחבת, מוסיפים מעט מים ומבשלים 1/2 שעה. מסדרים את הדגים על הירקות, מוסיפים יין ומים כדי מחצית גובה הדגים. משאירים על אש קטנה 1/4 שעה, ללא רתיחה. בינתיים קולפים את הקיווי, משאירים אחד לקישוט. מרסקים את הקיווי בבלנדר עם עלי האסטרגון, ללא גבעולים. כשהדגים מוכנים מעבירים אותם לצלחות עם התוספות. מסננים את הציר לבלנדר עם הקיווי, מערבבים ושופכים על הדגים.

סורבה קיווי בשמפניה

1 כוס סוכר; 2 כוסות מים; 3 כוסות דחוסים קיווי קלוף; 1 כוס שמפניה; טיפת מיץ לימון.

מרתיחים מים וסוכר במשך 5 דקות ומניחים להתקרר. מערבבים את כל החומרים בבלנדר ומקפיאים. לפני ההגשה מערבלים היטב במעבד מזון.

שניצל עגל חלב בקיווי

4 כתיתות עגל חלב (1/2 ק"ג); 4 קיווי פרוסים; 1 בצל קלוף ופרוס, מאודה; 1 כוס יין לבן יבש. למישרה: 1 כף דבש; 1 שן שום כתושה; 1 כף חומץ חדרים; קורט צ'ילי טחון.

משטיחים את הבשר ומורחים בחומרי המשרה. שמים על חצי של כל שניצל 3 פרוסות קיווי ומעט בצל מאודה. סוגרים ומשטחים את הקצוות עד שיתהדקו. מטגנים בחמאה או במרגרינה, עד שמוכן ולא יותר. מניחים בצלחות. מטגנים באותה מחבת את שאר הקיווי כ־1/2 דקה ומוסיפים את היין. יוצקים מיד על השניצלים ומגישים.

סלט קיווי ואשכוליות

לסלט: 8 קיווי; 2 אשכוליות בינוניות; גבעול פטרוזיליה. לתחמיץ: 1/2 שן שום כתושה; 1/2 כוס שמן זית; 1/4 כוס חומץ משובח; מעט פלפל שחור גרוס; 1/2 כפית סוכר; קורט צפורן טחונה.

מערבבים את חומרי התחמיץ. קולפים את האשכוליות בסכין ומוציאים את הציפה. קולפים ופורסים את הקיווי. תולשים את עלי הפטרוזיליה מהגבעול. מערבבים בעדינות את הסלט. מערבבים שוב את התחמיץ ויוצקים על הסלט.

אורז נוסח הקיסרית

100 גרם אורז; 600 מ"ל חלב; 200 גרם סוכר; 25 גרם חמאה; חתיכת מקל וניל; 5 חלמונים גדולים (של ביצים מס.1); 35 גרם אבקת ג'לטין; 2 כפות קירשאו; 600 מ"ל שמנת מתוקה; 8 קיווי קלופים; מעט קירש.

מרתיחים את האורז במשך 5 דקות בהרבה מים, שוטפים במים קרים ומסננים. מרתיחים חצי מהחלב, 50 גרם סוכר ואת החמאה, מוסיפים את האורז ומבשלים על אש נמוכה עד שכל החלב נספג. משרים את הקיווי בקירש. מקציפים היטב את החלמונים והסוכר הנותר. מרתיחים את שאר החלב עם הווניל, מוציאים את הווניל ומוסיפים את החלב לחלמונים. קוצצים חצי מהקיווי לקוביות, מערבבים באורז ו"מקפלים" בחלמונים. מקררים מעט. מקציפים את השמנת, "מקפלים" לתוכה את האורז ויוצקים את העיסה לתבנית של 2 ליטר, משומנת קלות. מגישים קר מאוד, מקושט בשאר הקיווי.

קצפת קיווי

2 קיווי בשלים; כפית ליקר; 2 כפות דבש; 1 שמנת מתוקה.

מקציפים את השמנת. מרסקים היטב בבלנדר את שאר המצרכים ומוסיפים לקצפת הכמעט מוכנה. ממשיכים להקציף לא יותר מ־10 שניות.

סלט קיווי ברוטב מנגו

סירופ מ־1/2 כוס סוכר ו־1/2 כוס מים; 1 קיווי בשל (לסועד); מעט פירות נוספים; מנגו גדול ובשל מאוד; מעט ליקר תפוזים.

קולפים וחותכים את הקיווי ומשרים בליקר. מסדרים את הקיווי ושאר הפירות בצלחות. זולפים סביבם "גבול" מריבה. טוחנים את המנגו עם הסירופ (במידה) וליקר ההמשרה ויוצקים לתוך ה"גבול".

צ'אטני קיווי ופפיה

2 ק"ג קיווי קלופים; 1 פפיה גדולה; 3 כפות זנגביל מגורר; מיץ מלימון שלם; 1/2 כוס קומקוואט מסוכרים, קצוצים; 1/4 כפית אבקת קינמון; 1/8 כפית אבקת ציפורן; 1 ק"ג סוכר; 1 בקבוק חומץ תפוחים.

מרתיחים את הסוכר והחומץ, מוסיפים את שאר החומרים ומחלקים לצנצנות ריבה. סוגרים ומפסטרים במים רותחים במשך 1/4 שעה.

טלוויזיה

08.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 08.05 שעת כושר. 08.15 יהדות. מושגי יסוד ביהדות: השב תשיבם וכו. 08.40 גלי סודות, בניים 1. 09.00 אנגלית ו'. 09.15 פרפר נחמד, במשפחה וכו. 10.30 תולדות הישוב. ארץ מולדת: ממשבר להתעצמות וכו. 11.00 אנגלית ה'. 11.20 ערבית מדוברת, האכלס. 11.35 אנגלית ח'. 12.00 מדעי הטבע (עליסורי) עובדות והשערות. 12.25 אנגלית ט'. 13.00 תולדות ישראל, פרשת דרייפוס 1. 13.30 מוסיקה. קולות וצלילים: צלילים חדשים במוסיקה. 14.00 עד כאן, רצף דפי הטלטקסט. 14.05 מושגי יסוד ביהדות: הנענו למצוות . 14.30 קשר משפחתי, שידור חוזר מיום שני 21.11.88 וכו. 15.10 רחוב סומסום. 15.40 שעת כושר. 16.00 זהו זה, שידור חי. 17.00 ערב חדש, מנחה: דן מרגלית. 17.30 סמוך עליי והעם איך להתייחס לורים. 17.50 הרוחות מטירת מוטלי. הפרק הרביעי: לורד ויליאם הרע והבורות הבננות. 18.20 סרט הנספה. 18.25 הגיע זמן לסון. אבשלום קור מספר על כותל המזרח והכותל המערבי. 18.30 קיצור החדשות (ערבית). 18.32 למשפחה (ערבית). 19.00 מבט (ערבית). 19.30 חדשות (ערבית). 20.00 כותרות מבט. 20.02 מבט ספורט. 20.50 הגיע זמן לסון. אבשלום קור על הזמנה זוגית לחברי הכנסת. 21.00 מבט לחדשות. 21.35 בלוז לכחולי המדים. שם הפרק: העולם החופשי. בעקבות מעצה סבה בכר מקומי פורילו מכנס את ראשי הכנופיות באזור ומאיים עליהם. 22.20 4 ימים בנובמבר. החלק השני של הסרט מתאר את הלוויתו של קנדי ואת תגובות העם האמריקני על מותו ומביא את פרשת הירצחו של לי אוסוולד, רוצחו של קנדי, בידי ג'ק רובי. 23.10 החיים בלי ג'ורג'. הפרק השלישי: ג'ני מחליטה להקדיש עצמה למחזרה לארי. אלא שצלצול בדלת בשעת לילה מאוחרת משבש את האווירה הרומנטית החדשה. 23.40 מסוקר של יום וחדשות.

ערוץ 2

18.35 עולם החי. „לרעות באתו". 19.03 ד"ס עם קלים. 19.19 סקירה קולנועית — „שוברי קופות". עקב קשיים תקציביים, התוכנית תשודר ללא תרגום לעברית.

רדיו

קול המוסיקה

ות) תקליטור. 06.01 שעון מוסיקלי. 07.08 בהאזנה נינוחה. 09.00 שעה בארץ. 10.00 קונצרט בוקר. 12.57 פינת השיר, חרוזה הרכבי קוראת משירה. 13.00 קלאסיקל: מוסיקה לבאלט. 14.06 מן הסרטיה: גבריאלי: מוטט: מוצרט: קנטטה ק. 429: שוכאן: פרסרים: גבריאל יעקובסון: רביעייה. 15.00 מפגשים: שיחות, ראיונות, דיונים. 16.00 אתנחתא, שידור חי, הרביעייה הישראלית: י. טונה/ר. מרקוס: כנורות/ו. שטיינברג: ויולה א. קנגובסקי: מוצרט: רביעייה ברה מינור, ק. 173; ו. שטיינברג: רביעייה מס' 2 (1969); בטהובן: רביעייה במי במול מג'ור, אופוס 74 הנבל. 17.30 יום הולדת: פנדרצקי (נולד ב־23 בנובמבר 1933). 18.00 אנתולוגיה: הקלאסיקה המוקדמת בוינה. 19.00 וסיכל עם החלילנית יוניניה צוקרמן ובעלה, הכנר והיולן פנחס צוקרמן: דביסי: סירינקס לחליל סולו: בטהובן: אלגרו ואנדאנט לחליל וכנור: מורד: פנטסיה לחליל וסונטה אופוס 79 ול. אמנהיימר, סונטה: יוזף מ. קראוס: סונטה לחליל וויולה: פ. דופלה: אנדנטה ורונדו לחליל, כנור ופסנתר: ל. לארסו: „אובד" לחליל סולו. 20.05 פרימה: מימים עברו. 20.27 פינת השיר. 20.30 מאולמי הקונצרטים בעולם, רביעיית אנדרסון: ארתור פוס: קטע לילה (עם ג'ון ליון, חלילה צ'לו אייבר): רביעייה מס' 2: מוצרט: חמישייה במי במול לקרן וכלי־קשת (עם רוברט רוס, קרן). 22.00 מוסיקה לתחנונה, א. קול חתן וקול כלה. 23.00 דור הזהב, אמנים גדולים בהקלטות היסטוריות: בעורם באיבם, דניס בראיין והכנית שליטיתג מוצרט: קונצ'רטו מס' 4 במי במול מג'ור לקרן ולתזמורת: בטהובן: סונטה בפה מג'ור: שטראוס: קונצ'רטו מס' 1: ז. איבר: שלושה קטעים קצרים.

רשת א'

07.30 ישן בעינייה, שירים ישנים. 08.05 חונה, עם בני הגרל. 09.05 סלורין, שירות מידע למאזינים. 10.05 פניני בוקר, מגיש: גדעון הור. 11.05 ירוק ירוק, שירים עבריים. 12.05 מעורב ימתיכוני. 13.00 חדשות ותוכניות באנגלית. 13.30 חדשות ותוכניות בצרפתית. 14.06 בראש צעיר, מגזין יומי לילדים ולבני נוער. 15.30 האוניברסיטה המשודרת, עידן המהפכות, מערב ומזרח: המהפכה הצרפתית (חלק שני) פרופ' מיכאל הרסגור. 16.05 ארץ לא נודעת. 17.05 צבעי הקשת: שירי ערות. 18.06 מנחת ערב. 19.00 שידורים לעולים. 22.05 יש לי חלום, עורך ומנחה: יובב כץ: עם הפסיכולוגים מוטי גלרמן ואבי ברמן.

רשת ב'

07.00 הבוקר הזה. 08.05 סעו לשלום, עם גדעון הור. 09.05 ביקור בית, עם רבקה מיכאלי. 10.05 כל צבעי הרשת עם יואב גינאי. 12.05 אלדראלו בבית, עם אהוד סגור. 13.05 בחצי היום, חדשות ופזמונים. 14.06 בת צחוק, הווי והסמר. 15.05 שירים ועשרים. 16.05 תוצרת הארץ, שירים עבריים. 17.05 רגעי קסם. 17.55 קראתי ספר. קוראים: ממליצים. 18.06 איקור. עורך ומנחה: יצחק גולן. 19.00 היום הזה. 19.35 שירים עבריים. 20.05 קורסים, שבועוני לעניני פולקלור ועורות. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 שידורים והמשך. 22.05 ג'אז ועוד, עם לאה ליאור. 23.05 משמרי לילה, עם משה טימור וזאב ענה.

גלי צה"ל

06.05 אוניברסיטה משודרת. סגנונות בפרשנות המקרא בימה"ב, פרשנות מדע ופילוסופיה. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 06.30 סוקרים עין, החדשות הראשונות. 07.07 סבע אפס סבע, עם אלכס אנסקי. 08.00 בוקר טוב ישראל. 09.05 אילה בורה, עם אלי ישראלי. 10.05 עשר, שירים עבריים. 11.05 נכון לעכשיו, עם ירון וילנסקי. 13.10 דו רה יופי. 14.05 פגישה יומית, עם יצחק קדנר. 15.05 שירים לתג, עם ארז כל. 16.05 ארבע אחר הצהריים. 16.54 באופן מילולי, מינתו של אבשלום קור. 17.00 ערב טוב ישראל. 18.05 חוצים באוויר, על מערך המטאורולוגיה בחיל־האוויר וס"ח. 18.45 חמש עקרה קטנות. 00.05 ציפורי לילה, עם רפי קינן. 02.00 לא רוצים לישון. 05.00 צלילי בוקר.

שידורי צה"ל 1

19.05 יער משודר, מגאזין גל"צ לענייני צבא ובטחון (ש"ח). 19.57 הודעות לחיילים. 20.05 שירי מסוררים. 21.00 מבט לחדשות. 21.30 אוניברסיטה משודרת. סגנונות בפרשנות המקרא בימה"ב, פרשנות מדע ופילוסופיה. מרצה: פרופ' עמוס פונקנשטיין. 22.05 על הרגש ועל הביפאה. 23.05 עיברים וארבע. היום שהיה.

שידורי צה"ל 2

19.05 יומיום מוסיקה. 20.05 צער והצי, תוכנית הכדורגל עם אלי ישראלי. 21.57 הודעות לחיילים. 22.05 הפסקת עשר, עם מיכל ניב. 23.05 קול הג'אז הזה.

רשת ג'

06.04 בחורה לאושר, ותיקים וטובים. 07.07 שיר בבוקר בבוקר, שירים עבריים. 09.05 מה, כבר תשע? עם אבי אתגר. 10.05 דברים טובים, עם שמירה איכבר. 11.05 כלאכי תוקה, על היהו. 12.05 אהבה יופיות, עם יוסי סיאס. 13.05 רק ביפי חול, עם מנחם פרי. 14.06 לי ולך, שיר וברכה, עם רוניאל עבית. 15.05 חדש, תדיש וכחודש, עם טוש עברי. 16.05 פוס 89, עם יגאל רביד. 18.06 קילוכו, קבועון פוס. 20.05 צליל בכוון. 21.05 מופע רוק. 23.05 הלילה הוא שירים.

קולנוע

תל־אביב

9.10 ,7.15 ,4.30

אסתר: חוות הצחוק 9.45 ,7.30
אלנבי: פסים וכוכבים 9.30 ,7.30
אורלי: הקלות הבלתי נסבלת של הקיום 9.45 ,7.30
בן־יהודה: חיים חדשים לאחר הגירושין 9.45 ,7.30
בית ציוני אמריקה: מסע לקיתרה 9.30 ,7.00
גת: בוקר טוב ויאטנאם 9.40 ,7.30
גורדון: החגיגה של באבט 9.45 ,7.10
דקל: ביג 9.45 ,7.10
דרייב אין: פולטרגייסט 1 9.10 ,7.10
כיכס 12.00
הוד: שליח לכת 9.45 ,7.10
ליסמר חדש: האשה שבינינו 9.45 ,7.45
טיילת 1: שם המשחק 9.45 ,7.10
טיילת 2: חקירה בלוס אנג'לס 9.45 ,7.10
טיילת 3: ניקו ונ'ינג 9.15 ,7.10
מאי: לאהבה בלבד 9.45 ,7.45
מאייפ: אנה 9.10 ,7.15 ,4 ,2 ,12
הלזה סופין 23.10
רבחן:
חן 1: מת לחיות 9.55 ,7.35
חן 2: פרנטיק 9.40 ,6.40
חן 3: בוסית לארתור 9.45 ,7.45
חן 4: לכנור באהבה 9.45 ,7.35
חן 5: פרנטיק 9.55 ,7.45
שחף: מרדף חצות 9.15 ,5.45
תל־אביב: U-2 9.45 ,7.10 ,5
תכלת: הקומיסרית 9.45 ,7.30
לב:
לב 1: יום שני הכוער 10.00 ,8.00
לב 2: החיים הם נהר ארוך ורגוע 10 ,8 ,5 ,2
לב 3: בגלל המלחמה ההיא 10 ,8 ,5 ,2
לב 4: הנסיכה הקסומה 10 ,8 ,5 ,2
מוזיאון ת"א: קיץ אצל כבא 9 ,7

רמת־גן

ארמון: מת לחיות 9.30 ,7.30 ,5
לילי: החגיגה של באבט 9.30 ,7.30 ,5
רבגן:
גן 1: בוקר טוב וייטנאם 9.30 ,7.25
גן 2: עיניים טהורות 9.40 ,7.10 ,5
גן 3: מעריצה צפורה 9.30 ,7.10
גן 4: בוסית לארתור 9.30 ,7.30

גבעתיים

הדר: אהבנו כל כך 9.10 ,7.10 ,5

באר־שבע

חן: שליח לכת 9.30 ,7.15

ירושלים

אדיסון: מת לחיות 9.00 ,6.45 ,4.30
אורגן: בוסית לארתור 9.15 ,7.15
רון: ביג 9.10
כפיר: מרדף חצות 9.30 ,7.15
אוריגל: בוקר טוב וייטנאם 9.15 ,7
מיטשל: לכנור באהבה 9 ,4
כסוה: ללא מעצורים 9.15 ,7
הבירה: סגור לרגל שיפוצים
עדן: ברור ברחובות 9.15 ,7.15 ,4.30
תיאטרון ירושלים:
בגלל המלחמה ההיא 21.30 ,19.00
קפה בגדד 21.30 ,19.00
אופפייה 1: החגיגה של באבט 9.30 ,11.30
אופפייה 2: לירי אינ 21.30 ,19.15 ,17.00
בית אגרון:
הערפדים — סלח לי
איזה נושך את צוארי 18.00
ס'ער 20.00
ארבותיה של בלונדינית 22.00
מעקב צבור 24.00

חיפה

אורה: ניקו ונ'ינג 9.15 ,7 ,4.30
חן: חוות הצחוק 9.15 ,6.45 ,4.15
רב־חן 1: בוסית לארתור 9.15 ,6.45
רב־חן 2: ביג 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 1: שליח לכת 9.15 ,7 ,4.30
עצמון 2: סקין בלוז 8.10 ,5.20
עצמון 3: צבעים 9.15 ,7
רון: חיים לאחר הגירושין 9.15 ,7 ,4.30
רביאיר:
רביאיר 1: מרדף חצות 9.15 ,6.45
רביאיר 2: בוקר טוב וייטנאם 9.15 ,6.45
רביאיר 3: שם המשחק 9.15 ,7.00 ,4.30
אורלי: קפה בגדד 9.15 ,7
קרן אור המתחדש: צל הטווס 9.15 ,7.15 ,5
סאי: מת לחיות 9.15 ,7 ,4.10

נתניה

שרון: עם המשפחה 9.15 ,7 ,5
אסתר: הזיד מבוקש 9.10 ,7.15

חולון

מגדל: מת לחיות 9.40 ,7.30
ארמון: נחליפים ערוצים 9.30 ,7.30 ,5
מתנ"ס קרית־שרת
פגעת של צבר 16.00

בת־ים

עצמאות: פרדידו 9.30 ,7.15 ,5

פתח־תקוה

היכל 1: מרדף חצות 9.45 ,7.45
היכל 2: חיים לאחר הגירושין 9.45 ,6.45
היכל 3: פרדידו 9.45 ,7.45

עפולה

מבט־עין: ברור ברחובות 9.00

ראשון־לציון

רון 1: מרדף חצות 9.15 ,7.15
רון 2: ביג 9.10 ,7.15 ,11.00
רון 3: שם המשחק 9.15 ,7.15

הבימה
התיאטרון הלאומי
הערב יום ה', 24.11
סאלח שבתי: 16.30, 20.30
המלביש: 20.30
גן ריקי – הבימרתף 20.30

צוותא
לתרבות מתקדמת
יום ה' 24.11 בשעה 20.30
ולדימיר מיקולקה
(הופעת פרידה)
בשעה 22.45
סטניסלבסקי, סטניסלבסקי, סטניסלבסקי

עיריית אום אל־פחם
מכרז מספר 10/1988

כביש כניסה ראשי קטע בין צומת מחאגינה ומפעל טחינה

1. עיריית אום אל־פחם מבקשת לקבל הצעות מקבלנים רשומים לביצוע פרוייקט שיפוץ והרחבת כביש ראשי והסיכתו לדרך מסלולי לאורך 1 ק"מ.
2. את מסמכי המכרז ניתן לקבל במשרדי המזמין תמורת 400 ש"ח שלא יוחזרו.
3. רשאים להשתתף במכרז קבלנים המנהלים חשבונות כחוק ורשומים בפנקס הקבלנים, בהתאם ל„חוק רישום קבלנים" וסיווג 200, העתק תעודת רישום בפנקס הנ"ל תצורף להצעה.
4. את ההצעה בשני עותקים בצירוף ערבות בנקאית בגובה 5 אחוז מערך ההצעה לתקופה של 90 יום מתאריך סגירת המכרז. יש להכניס לתיבת המכרזים במשרדי המזמין. מועד האחרון לקבלת ההצעות יום ראשון 11.12.88 שעה 12.00 בצהריים. הצעות שלא תצורף אליהם ערבות בנקאית לא יובאו לדיון.
5. סיור קבלנים יתקיים ביום 4.12.88 בשעה 9.00 בבוקר המפגש בבנין העירייה.
6. תנאי התשלום כמצויין בגוף המכרז.
7. המזמין רשאי לפצל את העבודה בין קבלנים שונים או להורות לקבלן לבצע חלק מהעבודה לפי שיקול דעתו. פיצול העבודה או ביצוע חלקי כאמור לא ישנה את מחירי היחידה.
8. אין המזמין מתחייב לקבל את ההצעה הזולה ביותר או כל הצעה.

האשם מחאמיד
ראש עיריית אום אל־פחם

עיריית ירושלים
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה 1965 (להלן: החוק) בן/88/681

ניתנת בזו הודעה בהתאם לסעיף 149 לחוק כי מר ה. אביטל ובניו בע"מ הגיש לועדה המקומית לתכנון ולבניה (להלן הועדה) בקשה להתרת ההקלה בגוש 168 חלקה 36 ברחוב נגארה אלקבע בירושלים דהיינו: — הקלה בקו הבניה צדדי דרומי וצפוני בשעור של 1.30 מ' בקיר אטום את ההתנגדויות להתרת ההקלה הנ"ל אפשר להגיש תוך שבועיים מתאריך הודעה זו לועדה המקומית לתכנון ולבניה ברחוב הלל מס' 23 ירושלים ניתן לעיין בתכנית המוצעת במשרד בכל יום פרט ליום ו' בין השעות 12:00־14:00

אברהם כחילה – מ"מ ראש העיר
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה

עירית חיפה
משרד מהנדס העיר

הועדה המקומית לתכנון ולבניה העיר חיפה

רחוב ביאליק 3, חיפה, טל. מס' 04־356011/3

הודעה עליפי סעיף 149, לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965.

ניתנת בזה הודעה כי הוגשה בקשה על־ידי: חב' הולנדר — בנאי בע"מ לאשר הקמת בנין עבור 5 יח"ד בן 3 קומות ב־2 אגפים עד 3 קומות — עליית גג, ברח' יצחק יציב מס' 19 חלקה 25 בגוש 11585 קרית־חיים מזרחית.

הבקשה כרוכה בחריגות הבאות:
1. עודף שטח בניה מעל למותר.
2. בליטה למרווח צדדי.
3. תוספת קומה מעל למותר.

אפשר לעיין בבקשה באגף לפיקוח ורישוי על הבניה, בבנין העיריה, רח' ביאליק 3, חיפה, בימים: ב', בין השעות: 08.00—12.00.
יום ד', 08.00־12.00: 15.00־17.00.

המעוניין להגיש התנגדות לבקשה, ימציאה לפי הכתובת דלעיל, תוך שבועיים מיום פרסום הבקשה.

איתמר ינובריין
מהנדס העיר

הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
מרחב תכנון מקומי
בת־ים
הודעה לפי סעיף 149 (1) לחוק התכנון והבניה תשכ"ה—1965

ניתנת בזה הודעה, כי הוגשה לוועדת המשנה לתכנון ולבניה בת־ים בקשה למתן הקלת בניה על חלקות 238־237 בגוש 7135 המצאות ברח' ששת הימים 19.

לפי תכנית מפורטת נמצאת החלקה באזור שיעודו מגורים ג'. מבקשים להתיר בניה על הגג באופן שהנסיגה בעקעה הגג תהיה 0 במקום 1.20 מ' כנקבע בתכנית 328.

לכל מי שיש התנגדות מאיזה סיבה שהיא לבקשה הנ"ל, יגיש התנגדותו לוועדה המקומית תוך 15 יום מיום פרסום הודעה זו.

יוסף כהן, מהנדס העירייה
מזכיר הועדה המקומית לתכנון ולבניה בת־ים

תיקון טעות

במודעת מרחב תכנון מקומי ירושלים מיום 3.11.88 נפלה טעות. צ"ל: תכנית מס' 3699 שינוי מס' 2/86 לתכנית מס' 2185, ולא כפי שפורסם.

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב־יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תל־אביב־יפו

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשיפוץ וחיזוק מבנה בהקלה מהוראות התכנית חלה על המקום חקובעת שכל בניה תאושר לאחר הכנת תוכנית בינוי לאיזור, ברחוב קיבוץ גלויות מס' 12, גוש 7087, חלקה 19, תיק בניין 33918, בקשה מס' 843076.

בעל קרקע או בניין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות לחוצאת היתר / אישור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן־גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הוועדה הנ"ל.

י. כספי – סגן ראש העיריה
יו"ר הוועדה המקומית לתכנון ולבניה, תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הוועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב–יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו מודיעים בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממשרדי קופת־חולים למשרדים של משען בקומה א' על עמודים לתקופה של 5 שנים ברחוב גרונין מס' 12־10 גוש 6951 חלקה 43, 169.

תיק בנין 4/839־010
בקשה מס' 881297

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

התנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
הועדה המקומית לתכנון ולבניה
תל־אביב—יפו
הודעה לפי סעיף 149 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965

הרינו להודיעכם בזאת כי הוגשה לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, בקשה ליתן אישור לשימוש חורג ממגורים למשרד אופטומטריסט (באנלוגיה למרפאה) בקומת קרקע, לתקופה של 5 שנים ברחוב עזרות בן־גוריון מס' 37 גוש 6902 חלקה 131.

תיק בנין 204־037
בקשה מס' 881051

בעל קרקע או בנין או המחזיק בהם שיש לו התנגדות להוצאת היתר/אשור הנ"ל במקום זה רשאי להגיש לוועדה המקומית לתכנון ולבניה תל־אביב־יפו, שד' בן גוריון 68, את התנגדותו המנומקת ולציין כתובתו המדוייקת וטלפון.

ההתנגדויות תתקבלנה במשך 14 יום מתאריך פרסום מודעה זו ותובאנה לדיון בפני הועדה הנ"ל.

י. כספי, סגן ראש העיריה
יו"ר הועדה המקומית לתכנון ולבניה — תל־אביב־יפו

חוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965
מרחב תכנון מקומי
יהוד

הודעה בדבר הפקדת תכנית מפורטת

נמסרת בזה הודעה בהתאם לסעיף 89 לחוק התכנון והבניה תשכ"ה–1965, כי במשרדי הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז מרכז, ובמשרדי הועדה המקומית לתכנון ולבניה יהוד הופקדה תכנית מפורטת הנקראת תכנית מס' 6069/ב.

השטחים הכלולים בתכנית ומקומם: ישוב יהוד, רח' ויצמן, גוש 6693 חלקות 25, [illegible]

עיקרי הוראות התכנית: שינוי קו בנין [illegible]

כל מעוניין רשאי לעיין בתכנית בימים ובשעות שהמשרדים האמורים פתוחים לקהל.

כל מעוניין בקרקע, בבניין או בכל פרט תכנוני אחר, הרואה את עצמו נפגע על ידי התכנית וכן כל הזכאי לכך על פי סעיף 100 לחוק, רשאי להגיש התנגדות במשרדי הועדה המחוזית תוך חדשיים מיום פרסום הודעה זו ברשומות.

התנגדות לתכנית לא תתקבל ולא תידון אלא אם הוגשה בכתב בפירוט הנימוקים ואליה תצורף הצהרה המאמתת את העובדות שעליהן היא מסתמכת.

דב שויש, יו"ר הועדה המחוזית לתכנון ולבניה מחוז המרכז

שרותים ○ עזרה ○ תחבורה

תורנות בתי־מרקחת

בת־ים
אהרון — הופיין 52, חולון

חולון
אהרון — הופיין 52

ירושלים
קופ"ח — כרפאת רוממה, הצ"ב 28

נתניה
קופ"ח לאומית — סמילנסקי 9

פתח־תקוה
רסל — רוטשילד 89

רמת־גן
מכבי — זבוטינסקי 71

תל־אביב
שלמה המלך — שלמה המלך 78
קופ"ח כללית — אבסטרים 7

חיפה
מוריה — הרצל 29

רעננה—כ"ס
הרגיל — רוטשילד 47, כפרסבא

משטרה

ירושלים, תל־אביב, חיפה, רמת־גן, בני־ברק, חולון, פתח־תקוה — טל' 100. באר־שבע, נהריה, נתניה, נצרת — טל' 100. אילת — 244: חדרה — 22444.

תורנות בתי־חולים

תל־אביב והמרכז

● בית החולים ע"ש ביבא תל־השומר - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים בילינסון, פתח־תקוה - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים ע"ש רוקח, תל־אביב - בימים ב', ד', ו' - כירורגיה ופנימית, ילדים - כל השבוע.
● בית החולים איכילוב, תל־אביב - בימים א', ג', ה' שבת - כירורגיה ופנימית.
● בית החולים וולפסון, חולון - כל המחלקות - כל השבוע.
● בית החולים אסף הרופא - כל המחלקות - כל השבוע.

נתניה

● בית לניאדו נמצא בתורנות למקרים דחופים - כל השבוע, כולל שבת.

ירושלים

שערי צדק - פנימית, נשים
ביקור חולים - ילדים
הדסה ע"כ - כירורגית, אורטו., עיניים, א.א.ג.

מוקד קופ"ח כללית

המוקד יסמור מידע טלפוני בימים א'־ה' בי 20.00־08.00, בימי ו': 15.00־08.00. טלפונים: 03־413500, 03־433300.

יד ביד - אוזן קשבת בטלפון לילד ולנוער - כן לנוער במצוקה. ירושלים - 02־243358; ת"א - 226027 (24 שעות); חיפה - 04־229488 (11.00־20.00); גליל מערבי - 04־923222.

כן פתוח להורים במצוקה בימי ב' ו־ה' - טל. 222782.

„קו פתוח" - אוזן קשבת לילדים ובני־נוער 03־221680 (24 שעות).

עזרה ראשונה

עזרה ראשונה לשיניים שליד ההסת' לרפואת שיניים בישראל: בתל־אביב — בימים א'־ה' בין השעות: 21.00—23.00, בלילות שבת ובערבי חג בין השעות: 24.00—18.00, בשבתות ובחגים בין השעות: 21.00—14.00. בכתובת: רח' בר־כוכבא 49, טל' 284649. בחיפה: רחוב הגפן 26, קומה ג', טל': 523566. פתוחה כל יום בערב, כולל ערבי שבתות, שבתות וחגים מ־20.00 עד 23.00 בערב.

מרפאת שיניים לעזרה ראשונה
המרפאה פתוחה כל יום כולל שבתות וחגים בין השעות 24.00־9.00. אחרי חצות במקרים דחופים בלבד. דיזנגוף סנטר שער 3 וליד המשביר קומה א', טל' 294869, 03־281822.

מרכז סיוע לקורבנות אונס
לרעננה ואיזור השרון. טל' 052־32412 בימים א'־ה' בשעות 21.00—17.00.

עזרה ראשונה נפשית
ער"ן ירושלים — טל' 02־227171
ער"ן תל־אביב — טל' 03־5461111
ער"ן ילדים ונוער, ת"א — טל' 03־261111
ער"ן חיפה — טל' 04־672222
ער"ן כרמיאל וגליל מערבי — 04־988410
ער"ן נתניה — טל' 053־355316
ער"ן כפר־סבא — 052־903999
ער"ן באר־שבע — טל' 057־418111

סילוק מיטרדים
מוקד עת"א למפגעים ומטרדים — טל' 106.

מד"א

ירושלים, ת"א, חיפה — טל' 101. רמת־גן, בני־ברק, גבעתיים — טל' 781111. לוד/רמלה — 101. טל' 08־231022: עפולה — טלפון 065־93334. טבעון — 101. טלמון 04־931401. נהריה — טל' 04־823333. בת־ים — טל' 5511111. באר־שבע — טל' 057־74767. טו"ל בגוש דן, טל' 03־330848.

רכבות

מירושלים לבני־ברק וחיפה:
בימים א'־ה': 16.00
בימי ו' וערבי חג: 11.30

מחיפה לבני־ברק וירושלים:
א'־ה': 7.00

מתל־אביב לחיפה:
בימים א'־ה': 6.00, 7.00, 8.00, 8.16*, 9.00, 10.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00, 16.00, 17.00, 18.10, 20.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 7.00, 8.00, 9.00, 10.30, 12.00, 13.00, 14.00, 15.00.

מתל־אביב לנהריה:
בימים א'־ה': 6.00, 8.00, 12.00, 14.00, 16.00.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 8.00, 12.00.

מחיפה, בת־גלים, לתל־אביב:
בימים א'־ה': 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.05, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30, 15.30, 16.30, 17.30, 19.30.
בימי ו' וערבי חג: 6.00, 6.30, 7.30, 8.30, 10.00, 11.30, 12.30, 13.30, 14.30.

מנהריה לחיפה ותל־אביב:
בימים א'־ה': 6.50, 9.05, 10.40, 14.35, 16.53, 18.38.
בימי ו' וערבי חג: 9.05, 10.35.

* הרכבת תופעל בימי א' בשבוע ויום אחרי חג בלבד.

עשרים אלף תלמידים יחבשו מסכות גז בתרגיל הג"א היום

שעי"ה

כ־20 אלף תלמידי תיכון מ־36 בתי ספר, ביניהם שישה במגזר הערבי והדרוזי, יחבשו היום מסכות נגד גזים למשך כ־20 דקות, ביום הג"א במערכת החינוך. זו הפעם הראשונה שבישראל מתקיים תרגיל התגוננות נגד לוחמה כימית בהיקף כזה. שר החינוך, יצחק נבון, וקצינים בכירים ממפקדת הג"א יפקחו על התרגיל בביה"ס התיכון ע"ש הימלפרב בשכונת בית וגן בירושלים, שבו כ־500 תלמידים.

תרגיל התגוננות אטומית־ביולוגית־כימית (אב"כ) יעמוד במרכזו של יום הג"א במערכת החינוך, המאורגן ע"י מפקדת ראש הג"א ואגף הביטחון ושעת חירום במשרד החינוך. בכל מוסדות החינוך ינוצע תרגיל ירידה למקלטים, שהייה בהם במשך כ־30 דקות ויציאה מדגמית של כיתה אחת ממקלט דרך פתחי החירום. הסנה יתחיל תרגיל הירידה למקלטים בשעה שהתלמידים נמצאים בכיתות. התרגיל יתחיל בשעה 10:30, בצפירה שתישמע בכל רחבי המדינה. בעת הירידה למקלטים יטפלו צוותי תלמידים בוגרים בכיבוי אש בחצר המוסד ויתרגלו הגשת עזרה ראשונה לנפגעים.

מדריכי של"ח של משרד החינוך וקציני צה"ל ידריכו את המשתתפים בתרגיל. התרגיל ילווה ע"י פסיכולוגים וקציני התנהגות אוכלוסיה. לאחר הורדת המסכות יתבקשו כל התלמידים למלא שאלון שבו ידווחו על תחושותיהם בזמן התרגיל.

ח"כ אלוני לא התייצבה גם בפעם השנייה למשפט דיבה

ניצה רימון, עתי"ם

שופט שלום בכפר־סבא, יהודה פרגו, נזף אתמול בחברת הכנסת שולמית אלוני, שלא הופיעה לדיון המשפטי אליו הוזמנה, וקנס אותה ב־750 שקל הוצאות.

נגד ח"כ אלוני הוגשה תביעה אזרחית על לשון הרע, ע"י הרב מנחם ולדמן, בעקבות מאמר שכתבה על התיקון לחוק השבות בעיתון "ידיעות אחרות" ב־1985. ח"כ אלוני לא הופיעה. השופט דחה את המשפט לאתמול, וגם הפעם לא הופיעה. השופט החליט להטיל עליה את הקנס ולדחות את המשך המשפט לינואר. באשר לטענות המקדמיות על חסינותה כחברת הכנסת, שהועלו בכתב ההגנה קבע השופט, כי אלה יושמעו במסגרת ההוכחות בינואר.

בכתב התביעה נגד ח"כ אלוני ו"ידיעות אחרונות" נאמר, כי בכתבה בנושא "גיור שלא כחוק" נאמר, כי ביצוע חוק השבות הועבר לידי הרבנים האורתודוכסיים ביותר, שמכריזים בפומבי כי אינם ציונים ואינם מוכנים להכיר בציונות, ובראשם הרב ולדמן.

ולדמן, רבה הראשי של ישיבת עציון, טוען כי בדברים אלה יש כדי לבזותו ולהשפילו כרב העוסק, בין היתר, בגיור יהודי אתיופיה.

בכתב ההגנה טוענת שולמית אלוני, כי עפ"י חוק חסינות חברי הכנסת אין לרב וולדמן עילה לתבוע חברת כנסת, החסינה בפני כל תביעה משפטית על מעשה למען מילוי תפקידה כחברת כנסת.

ח"כ אלוני הבהירה בכתב ההגנה, כי בכוונתה להזמין למשפט את ראש הממשלה, שר הקליטה, שר המשפטים והיועץ המשפטי לממשלה, כדי שיעידו בפרשת עליית יהודי אתיופיה.

עוד נטען בכתב ההגנה, כי הממסד הדתי מפר ביודעין את זכויות האדם והאזרח בישראל, ברחוב שולטת כפייה דתית באלימות, ומדינת ישראל הדמוקרטית והחילונית הופכת למדינת הלכה. הנתבעת תוכיח מעשים רבים והרסניים של עסקני הדת, של הממסד הדתי, הרבנות וכל המפלגות הדתיות.

מפ"ם
מפלגת הפועלים המאוחדת — המרכז
לוח פעילות שבועית מה־24.11—30.11.88

יום חמישי — 24.11
סניף רמת־גן — 10.00 — אריה יפה — מועדון ותיקים בנושא: המסר של מפ"ם — ביחס למפלגות אחרות
ישיבת הוועה"פ של ההסתדרות מתקיימת בשעה 10.00 בקומה 7
קיבוץ בית העמק — 13.00 — חייקה גרוסמן — יום עיון לקורס קצינים
חיפה, מ. פ. — 17.00 — סיעת מפ"ם — במ.פ.ח. בחדרו של יחזקאל יחזקאל
סניף חיפה — 18.30 — נציגינו ברשויות המקומיות — בנושא: מוניציפאלי
רעננה — 21.00 — אמירה סרטני — פנל בנושא חינוך

יום שבת — 26.11
נהריה, מלון "פאלס אתינה" — חייקה גרוסמן — יום עיון של "המרכז לשלום", בנושא: המערכת הישראלית והזירה הבינלאומית
קיבוץ עין שמר — 10.00 — עמנואל אלון — מנו — אירוח סניף חולון
קיבוץ להב — בנג'ילה — אירוח סניף ערד + בדווים
רמת אליהו — 11.00 — אברהם שנקר — מועדון ותיקים
קיבוץ מצר — 21.30 — אמירה סרטני — שיחת סיכום מערכת הבחירות

יום ראשון — 27.11
תל־אביב — 9.00 — שושנה רון — מפגש עם חברינו במועצת הפועלים
קיבוץ יקום — 17.00 — אריה יפה — מועדון ותיקים
סניף נס־ציונה — 18.30 — וולדי מורג — סיכום מערכת הבחירות

יום שני — 28.11
גבעתיים — 17.00 — יצחק שושני — מועדון ותיקים
סניף פתח־תקווה — 19.00 — אפרים ז'ילוני, וולדי מורג — מועצת הסניף
סניף רמת־גן — 19.30 — בנג'ילה — סיכום וניתוח תוצאות הבחירות

יום שלישי — 29.11
קלנסואה — 18.30 — וולדי מורג, יובל דניאלי — חוג בית
קרית אליעזר — 21.30 — דב אלקותי, דליה ארז, רחל בוצ'צ'ו — מפגש צעירים בבית בבה אידלסון
קיבוץ כרם שלום — 21.30 — בנג'ילה — סיכום מערכת הבחירות

יום רביעי — 30.11
אוניברסיטת חיפה — 13.00 — אלעזר גרנות — מפגש סטודנטים בנושא: מבט מדיני־חברתי־כלכלי
סניף תל־אביב — 17.00 — וולדי מורג — ישיבת ריכוז הסניף
סניף קרית־ים — 19.00 — דב אלקותי, אשר ליבלינג, גרשון גלקוס — אסיפת סניף

מרכז מפ"ם מתכנס ביום 1.12.88 בשעה 15.00, ב"צוותא" תל־אביב
סדר היום:
* סיכום פוליטי לבחירות '88
* אבטלה ועוני בישראל
* מושב שני של הועידה ה־10
אנא הבטיחו השתתפותכם!

בתגובה לטענותיו של ח"כ צוקר על מצב הרפואה בשטחים

מקורות ביטחוניים: לא התנכלנו — 25 הרופאים השתמטו ממסים

"היה צמצום באשפוז תושבי השטחים בישראל, אך נמצא תקציב לתיקון המצב" ● צוקר: במקום לשלול רשיונות רכב ותעודות ניתן לפתור בעיית ההשתמטות ממס בדרך אחרת

עירן טאוס

בתגובה על מכתבו של ח"כ דדי צוקר לשר הביטחון על "ההתנכלות למערכת הבריאות בשטחים", נמסר מלשכת מתאם הפעולות בשטחים כי מכתבו של ח"כ צוקר טרם הגיע, ולפיכך לא ניתן להגיב על תוכנו.

מקורות ביטחוניים בכירים מסרו בתגובה על טענותיו המרכזיות של ח"כ צוקר, כי 25 הרופאים שלטענתו נשללו מהם רשיונות רכב ותעודות זהות, ככל הנראה השתמטו במשך שנים מתשלום מסים.

בדיקה שערכתי בכמה אזורים ביהודה מעלה, שרוב הרופאים המפעילים מרפאות פרטיות אינם מנהלים ספרים כנדרש.

המקורות הביטחוניים ציינו עוד, כי המרכז הרפואי בכפר עדנא, שעל־פי טענת צוקר אינו אלא מרפאה מקומית, שבה עובד רופא אחד בלבד, והוא חושש לצאת מכפרו, בית עומר, בשל חובות עתק למס הכנסה, ובכל אופן, לא נתקבלה כל החלטה על סגירת המרפאה.

על הטענה בדבר הפסקת אשפוזם של תושבי השטחים בבתי חולים בישראל מסרו המקורות, כי היה צמצום ניכר באשפוז, אך נמצא תקציב שיאפשר את הרחבת השירות. לדבריהם, אין שחר לטענתו של צוקר כאילו נדרשים המתאשפזים מן השטחים לשלם מראש עבור שלושה ימי אשפוז גם בבתי החולים הממשלתיים בשטחים, וכי אין כל מניעה להעביר כספים מחו"ל לצורך קניית ציוד רפואי עבור תושבי השטחים.

ח"כ דדי צוקר אמר אתמול, כי מכתבו הועבר עוד ביום חמישי, באמצעות שליח, למשרד הביטחון והביע פליאה על הטענה שהמכתב

ח"כ צוקר ציין, כי בידיו מכתב תשובה ששלח שר הביטחון למועצה לשלום הילד, בו מודה רבין שמסיבות תקציביות צומצמו באופן משמעותי מספר ימי האשפוז של תושבי השטחים בבתי חולים בארץ. מהמועצה לשלום הילד נמסר, כי הופסק אשפוזם של כ־200 ילדים מהשטחים, חולי סרטן, קטועי גפיים והזקוקים לדיאליזה בבתי חולים בארץ, בגלל צמצום ימי האשפוז.

ח"כ צוקר סבור, כי צעדי הענישה של המינהל כלפי רופאים המסרבים לשלם מס פוגעים בחולים עצמם, והם צעדים ברוטליים. ניתן למצוא פתרונות אחרים לבעיית אי־תשלום המסים.

חיילי מילואים: קב"ט באורנית מתעלל בערבים

אבי בניהו

חיילי מילואים ששירתו החודש באזור היישוב אורנית שבשומרון, העידו בפני ח"כ דדי צוקר, על התנהגותו של קצין הביטחון ביישוב.

לדבריהם, בשבעה בנובמבר עצר קצין הביטחון של אורנית בכביש המוביל לכפר קאסם, את מכוניתו של פתחי קרבי מהכפר צרא, והיכה אותו ללא כל סיבה לעיני ילדיו בני השש והשנתיים.

ב־29 באוקטובר גרר הקב"ט צמיגים שהובערו על הכביש בין אלקנה לאורנית לתוך מטעים של תושבים מקומיים. אחד המטעים בסביבה עלה באש, אך קצין הביטחון ניסה למנוע מהחיילים את כיבויו.

לדברי החיילים, נהגו כמה מתושבי "אורנית", בהנהגתו של קצין הביטחון המקומי, לקלל ולקנטר אותם ואת חיילים אחרים באזור על השקפותיהם הפוליטיות, והודיעו שיש להם קשר הדוק עם סגן שר הביטחון, ח"כ מיכאל דקל, והם מדווחים לו על התנהגותם "השמאלנית" של החיילים. כמה מהם איימו במפורש על מפקד הגזרה, קצין בדרגת אלוף־משנה, שקידומו בצה"ל יעוכב בגלל מדיניותו כלפי אורנית.

ח"כ צוקר, העביר אתמול את העדויות לידי שר־הביטחון, יצחק רבין, בבקשה לבדוק את העניין. הוא מסר לשר, כי אם יהיה צורך, ולא יינקטו אמצעים נגד החיילים מוסרי העדויות, הוא יעמיד לרשות החוקרים את שמותיהם.

דבורת הים

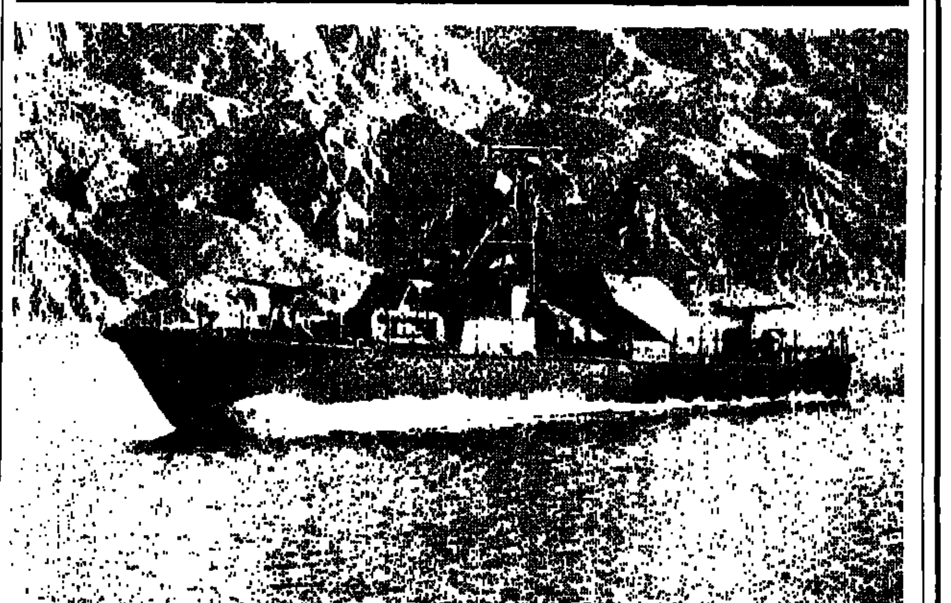

חיל הים ישיק היום בטקס חגיגי ספינת "דבורה" הנכנסת לשירות מבצעי. בטקס שייערך בבסיס חיל הים, אי"שם, במעמד ראשי חיל־הים והמפעל המייצר, תושק ספינה ראשונה מהרציף למים. ספינות ה"דבורה", מיוצרות במפעלי אלתא של התעשייה האווירית בבאר־שבע, והן אמורות להחליף בהדרגה את ספינות ה"דבור" המופקדות על שמירת החופים. זה שנים ארוכות ה"דבורה", היא ספינת משמר בעלת עוצמת אש גבוהה, אמצעי מכ"מ וראייה, והיא מהירה יותר מה"דבור". בחיל הים רואים בספינות הנקלטות עתה מענה הולם לכלי השיט המהירים שרכשו באחרונה ארגוני המחבלים הפועלים באזור לבנון. ע"פי פרסומים זרים, מכרה ישראל לסרילאנקה בעבר כמה ספינות "דבורה", למלחמה במורדים (אבי בניהו)

עשרות פנו לרכוש דירות במושבת אמנים במצפה רמון

איילת מזור

עשרות אמנים פנו עד כה בבקשה לרכוש דירות קוטג' ופטיו במושבת האמנים הנבנית במצפה־רמון.

בשלב זה מוצעות למכירה 10 דירות: 6 דירות קוטג' בנות 4 חדרים ו־4 דירות פטיו בנות 3 חדרים. מחירו של הקוטג', ששטחו 95 מ"ר, 55 אלף שקלים ומחירו של הפטיו, ששטחו 75 מ"ר, 48 אלף שקלים.

לרוכשי הדירות תנאי רכישה נוחים במיוחד: משכנתאות עד 95% ממחיר הדירה, בהתאם לתנאי הזכאות. במצפה־רמון מדגישים בסיפוק, שהוחל בפרסום מכירת הדירות רק לפני ימים ספורים, וההיענות עצומה. על המתיישבים החדשים לעבור ועדת קבלה לפני הרכישה.

● שתי קשישות נפלו קורבן ביום ג לחוטפי תיקים בתל אביב. במקרה אחד נשדדה אשה בת 65 בכניסה לביתה ברחוב בצלאל בשעה 1300 בצהריים. תיקה הכיל 150 ש"ח וצמיד זהב. ב־7 בערב נשדדה תושבת ת"א בת 75 ברחוב מאז"ה. בארנקה היו 100 ש"ח. האשה נפגעה קלות, אך לא נזקקה לטיפול רפואי.

3 נכי צה"ל עברו בהצלחה קורס צלילה

עתי"ם

שלושה נכי צה"ל קטועי־רגל קבעו תקדים כשסיימו בהצלחה קורס צלילה תת־מימי. לשניים מהם הוענקה תעודת צולל מוסמך, והשלישי יקבל אותה בימים הקרובים. הקורס הועבר במרכז הצלילה של רמי סדנאי בעכו, בתיאום עם בית הלוחם והמכון לרפואה ימית.

השלושה שסיימו את הקורס: יובל גינת, שהיה חייל ביחידה מובחרת ונפצע בשנת 1967 בהפגזה על אום כתף בסיני. צבי מלוטניק, שאיבד רגל בתאונת דרכים בעת שירותו בצה"ל, וסגן־אלוף אלי שפירא, שנפגע בדרום לבנון לפני מלחמת שלום הגליל שעה שניסה לחלץ רכב לבנוני תקוע.

מדריך הקורס מסר, כי השלושה עברו אותו בזמן שלא עלה על זה שנחוץ לאנשים בריאים. המגבלה היחידה היתה בעת צלילה, כשהיה עליהם לצלול עם שני צוללנים נוספים ולא עם אחד כמקובל, מחשש שבמקרה אסון, יתקשה הנכה לגרור החוצה את שותפו.

הקרן למען בטחון ישראל
פינה חמה ללב"י
כולם בלב אחד
מבצע התרמה ארצי של קרן לב"י
בימים אלה נשלחה אליך מעטפה כחולה־לבנה של לב"י ובאמצעותה תוכל לתרום לחינוך, לרפואה ולאמצעי לחימה בצה"ל.
גם אם לא קיבלת המעטפה, הייה שותף למבצע. כביטוי נאות להזדהותך עם צה"ל.
זכור: כל תרומה — תורמת.
היום יותר מתמיד — תן לבך ללב"י
קרן לב"י: רח' ד' (ארניא) 17, הקריה, תל־אביב 64734

18 חודשי מאסר בפועל למיידה אבנים אל כלי רכב אזרחי בארץ

זהו העונש החמור ביותר שהטיל בית משפט על זורקי אבנים אל כלי רכב אזרחיים בכבישי הארץ

עתי"ם

בית המשפט המחוזי בתל אביב גזר אתמול את העונש החמור ביותר שהוטל עד היום על מיידי אבנים אל כלי רכב אזרחיים בכבישי הארץ — 18 חודשי מאסר בפועל. העונש הוטל על נער בן 16 מרפיח.

בכתב האישום נטען, כי ב־12 ביוני השנה נסע שמעון ברנס במכוניתו בכביש נס ציונה—ראשון לציון.

משהתקרב ברנס למקום הימצאו של הנאשם, ליד הכניסה לראשון לציון, השליך אבן לעברו. האבן חדרה דרך חלון הרכב ופגעה בחזהו של ברנס, שאושפז בבית חולים.

נציג התביעה הדגיש, כי המחוקק קבע עונש מקסימלי של 20 שנות מאסר לאדם המורשע בעבירה זו. "העבירה נפוצה, ואין בעונשים קלים כדי להרתיע עבריינים מסוג זה", החריע התובע.

השופט אריה סגלסון ציין, כי לאחרונה אישר בית המשפט העליון שני פסקי דין, שבהם הוטלה שנת מאסר בפועל על מיידי אבנים.

"כדי להילחם בתופעה נלווה זו, המערערת את הסדר הטוב במדינה, חובה על בתי המשפט לגזור עונשים מכאיבים על זורקי אבנים על כלי תחבורה למיניהם למען יראו וייראו" — קבע השופט.

ה"דרולס רויס" האמריקני בארץ

סוף סוף הגיע לארץ האופנוע האמריקני "הארלי דיווידסון" באמצעות יבואן נוסמך. זה סיפר כי בארץ יימכר האופנוע האמריקני במחיר דומה לאלה של היפנים בגלל שערו הנמוך של הדולר

(תצלום: יאיר פרטוש)

מואשם כי תקף צלם "חדשות" בליל הפיגוע במשפחת מוזס

עתי"ם

כתב אישום הוגש אתמול לבית המשפט השלום בכפר סבא נגד תושב אלפי מנשה שתקף צלם עיתונות ושבר את מצלמתו בעת הפיגוע במשפחת מוזס בחודש אפריל 1987.

יוסף בלום בן 44 תושב אלפי מנשה מואשם, כי ב־11 באפריל בליל הפיגוע, שבו הושלכו בקבוקי תבערה אל מכוניתם של בני משפחת מוזס, נכנסו לכפר חבלה תושבי הישוב, והנאשם שלף את אקדחו המוחזק ברשיון ותקף את צלם עיתון "חדשות" אורון מאירי.

הוא התנפל עליו, שבר את מצלמתו וגרם לו נזק במזיד. הוא השכיב אותו על מכונית שחנתה בסמוך, תפש בצווארו וחנקו בו. הצלם חולץ בהתערבות שוטרים. משפטו יפתח בחודש דצמבר.

נעצרו 2 חשודים ברצח משה מושייב בבאר שבע

איילת מזור

משה מושייב בן 36, שנרצח ביום שלישי בבאר שבע בשכונה ה' בעיר בדקירות בחזהו היה מוכר למשטרה כנרקומן. הרצח בוצע על רקע פלילי ועל יד הגופה נמצאו 8 מנות הירואין.

מפקד מרחב הנגב, תת ניצב חיים בן איון ומפקד משטרת באר שבע, סגן ניצב איתן רצון באו לזירת הרצח סמוך לאירוע ולאחר חקירה ראשונה הוקם צוות חקירה מיוחד.

בלילה שבין יום שלישי לרביעי נעצרו שני חשודים במעורבות ברצח. אתמול התקשר חשוד שלישי בפרשה אל תחנת המשטרה וביקש להסגיר עצמו. לאחר מו"מ עם אנשי המודיעין בתחנה הסגיר עצמו. מחר יובאו השלושה לפני שופט להארכת מעצרם.

צו הבאה לבן עמי החשוד בהברחת נשק לישראל

יואב אביב

בית משפט השלום בחיפה הוציא אתמול צו הבאה נגד אמנון בן עמי, תושב ירושלים, החשוד, כי הבריח ארצה כלי נשק באמצעות מכולה בסיועה של אשתו דגנית בן עמי.

נציג המשטרה טען בבית המשפט, כי בן עמי נמצא כעת בלוס אנג'לס שבארצות הברית, וכי המשטרה מבקשת לעוצרו ברגע שישוב ארצה. אשתו נעצרה לפני שבועיים ושוחררה בערבות.

לדברי נציג המשטרה, במכולה ששלח ארצה יחד עם אשתו נמצאו אמצעי לחימה בהם שני תת מקלעים מסוג קלצ'ניקוב, שתי כוונות לייזר לראיית לילה, סכין קומנדו, אקדח ותחמושת לכלי נשק. נציג המשטרה טען, כי בן עמי דרוש למשטרה להמשך חקירת הפרשה.

פרוצה דקרה לקוח שסירב לשלם תוספת עבור אבר מינו הגדול

יואב אביב

פרוצה דקרה לקוח בטענה, כי התשלום ששילם לא הספיק בגלל גודל איבר מינו של הלקוח — התברר לאחר שהמשטרה חקרה פרוצה בת 30 תושבת העיר בחשד לפציעה ולתקיפה.

לאחר מעצרה גוללה הפרוצה את סיפורה לחוקרים. לטענתה הלקוח, צעיר ערבי בן 21, שילם לה 50 ש"ח בתמורה לקיום מגע מיני. בסיום המגע המיני דרשה ממנו 50 ש"ח נוספים בגלל גודלו הבלתי רגיל של איבר מינו. הוא סירב ודרש לקיים עימה מגע פעם נוספת. הפרוצה הודתה, כי בשלב זה תקפה אותו באמצעות אולר שהיה ברשותה. התיק הועבר ללשכת התביעות של המשטרה להכנת כתב אישום נגד הפרוצה.

כלאו זוג קשישים בגלל שמכרו עיתונים חילוניים

זהבה מוזס

"שודדים וכולאים זוג זקנים בביתם שלא יוכלו לצאת בבוקר לעבודה. איך ראש העיר והרבנים שותקים?" — אמר אתמול בכאב שלמה וינרייך מרחוב הרב בלוי 11 בבני ברק. וינרייך סיפר, כי זה שנה וחצי מתנכלים לו גורמים חרדים מפני שהוא מוכר עיתונים חילוניים בקיוסק שלו שברח' ירושלים 26.

"לפני שנה כבר התקשרו אלינו ואמרו ארון וינרייך אתה ואשתך תקבלו כדור בראש. כל יום מטרידים אותנו רק מפני שאנו מעיזים למכור בקיוסק שלנו עיתונים חילוניים". אתמול בבוקר התברר לוינרייך ולזוגתו, שככל הנראה ארגון המתקרא "קשת" כלא אותם בביתם לאחר שסגר בשלשלאות ברזל עבות את שערי ביתם.

לפני כמה חודשים אף הונח חומר נפץ מתחת לעמודי הבית ורק נס ולאחר שקיבל אזהרה לא התפוצץ המטען. המשטרה פתחה בחקירה.

חוקר פרטי חשוד בנסיון לרצוח את יוסי אפריאט

עתי"ם

אלי רז בן 34, חוקר פרטי, ששירת בעבר ביחידה ללוחמה בטרור של המשטרה, נעצר אתמול ל־8 ימים כחשוד בנסיון לרצוח את יוסי אפריאט, עובד במשרד להלוואות בשוק האפור על רקע ויכוח בבילוי בפאב "המסבאה" בצפון תל אביב.

על פי טענת המשטרה בשעות הלילה של יום ב' בעת שאלי רז ישב עם חברתו בפאב "המסבאה", הוא הוטרד לדבריו בידי אפרייאט, שקרא לו "מניאק". רז אמר לאפריאט: "אם אתה גבר ולא נובח כמו כלב תצא החוצה".

כהיותם מחוץ לפאב הבחין רז לטענתו בדבר מנצנץ מכיסו של אפריאט וחשש, כי מדובר בסכין. הוא שלף את אקדחו וממנו נפלטו, לטענתו, 2 כדורים שפגעו באפריאט.

החוקר טען, כי בניגוד לגירסתו של אלי רז נפגע אפריאט מ־5 כדורים, שפגעו בגופו כאשר 2 מן הכדורים נמצאים עדיין בגופו. לטענת החוקר, האקדח שהחזיק רז ברשיון, נתגלה בקרבת מקום כשהוא טעון ב־9 כדורים.

השופט לא נעתר לבקשת המשטרה לעצור את רז ל־15 יום והורה לעוצרו ל־8 ימים על מנת להשלים את החקירה.

ירידה בהיקף הפעילות בשוק המניות

אודי נחשון

היקף המסחר במניות התופשות ירד אתמול ל־5.8 מיליון ש"ח והמסחר אופיין ביציבות ותנודות מתונות לשני הכיוונים. פעילות רגועה אפיינה גם את המסחר באגרות החוב הצמודות למדד ובהשקעות הדולריות נמשכה הנטייה לירידות שערים עד 2 אחוזים.

בנק ישראל הנפיק אתמול אגרות חוב צמודות לדולר מסוג "גלבוע", בהיקף של 25 מיליון ש"ח, ואגרות החוב נמכרו ב־99.5 אחוז מערכן הנקוב. להנפקה זו התקבלו הזמנות בהיקף של 58 מיליון ש"ח.

במסחר במשתנים נרשמה בדרך כלל יציבות. פעילות ערה היתה במניות "פטרוכימיים", שעלו ב־3.4 אחוזים. פעילות רבה היתה גם במניות "השקעות דיסקונט", שעלו ב־0.5 אחוזים. במניות "אלרון" נמשכו הירידות — אתמול ב־2.7 אחוזים. גם מניות "פולגת" ירדו בכ־2 אחוזים. במניות "מרכז הקבלנים" התהפכה המגמה ולאחר עלייה של כ־120 אחוז מתחילת החודש, נרשם אתמול למניה שער של מוכרים בלבד.

גלגלי הבורסה

● "אבן וסיד"
חברת "אבן וסיד" מקבוצת "סולל בונה" סיימה את 1987 ברווח נקי של 1.8 מיליון ש"ח לעומת רווח של 580 אלף ש"ח ב־86. רואי החשבון של החברה מציינים בחוות הדעת שלהם, כי "אבן וסיד" ערבה לפרעון חובותיהן של "סולל בונה" וחברות בנות שלה, ויתרת החובות האלה לסוף 87 עולה באופן משמעותי על ההון העצמי של "אבן וסיד". רואי החשבון מציינים את מהלכי ההבראה שבהם נקטה "סולל בונה" ואומרים כי המהלכים הנוספים שעליהם הוחלט לאחרונה עשויים להביא את "סולל בונה" לאיזון תפעולי ולתזרים מזומנים חיובי.

● בעלי עניין ב"ישרס"
שלמה איזנברג, אברהם גוזנכרייט ורודולף ספיצר הודיעו לבורסה כי הם מחזיקים יחד 20,818 ש"ח ערך נקוב ממניות "ישרס", המהווים 16.65 אחוז מההון ומזכויות ההצבעה בחברה. השלושה גם התקשרו בהסכם לרכישת השליטה ב"ערד" שבבעלותה מניות ב"ישרס" וכן התקשרו בהסכם לרכישת מניות "רסקו" ב"ישרס".

● "כלל פיתוח"
"כלל פיתוח" נתנה אופציה לחברה אמריקנית למשך 3 חודשים לקנות את חלקה בחברת "הליוס הנדסת תוכנה" תמורת 300 אלף דולר.

● בנק אדנים
הרווח הנקי של בנק אדנים בתשעת החודשים הראשונים של 88 הסתכם בכ־200 אלף ש"ח — גידול של כ־50 אחוז לעומת התקופה המקבילה אשתקד.

חיילים מגולני ורופא מואשמים כי התעללו בתושב עזה

יואב אביב

אתמול נפתח משפטם של קצין צה"ל, רופא ושני חיילים בולם מחטיבת גולני, המואשמים בבית הדין הצבאי בחיפה בהתעללות, ובגרימת חבלה לערבי תושב עזה, שנעצר על ידם.

הפרקליטות הצבאית טוענת בכתב האישום, כי הם היכו את העציר בידיהם ובאלות. כאשר הובא העציר למתקן המעצר התנפל עליו הטוראי השני בעט באכזריו וגרם לחבלות בגופו.

נגד הרופא נטען בפרשה, כי התרשל במילוי תפקידו בכך שקיבל את העציר לרשותו בלי שבדק אותו היטב ובלי שבדק אם הוא כשיר להישאר במתקן המעצר.

רק אחרי דרישתו של מפקד מתקן הכליאה לבדיקה של העציר ניאות הרופא לבדוק אותו. הארבעה כפרו אתמול באשמות שיוחסו להם.

ליוסף, הילדים והנכדים
אבלים עמכם על
ברכה בן יהונתן ז"ל
חברי מפ"ם חולון
ארגון ותיקי התנועה
מרכז מפ"ם

אנו משתתפים באבלו של ידיד ביתנו
פרופ' עזו ומשפחתו
במות הרעיה
אמה ז"ל
עובדות מרפאת השיניים
וחברי עין־החורש

אנו מודיעים בצער עמוק
על פטירתה של אשתי, אמנו וסבתנו האהובה
ברכה בן־יהונתן
ההלוויה תתקיים ביום שישי, 25.11.88, בשעה 10.30 בבוקר בבית העלמין בחולון, (השער החדש)
אוטובוס יצא מבית המנוחה, וייצמן 27, חולון, בשעה 10.00 בבוקר
המשפחה המתאבלת

לדוד מלמד והמשפחה
משתתפים בצערכם במות
האם
בית יקום